

ELEKTRONSKO IZDANJE

PRAVO U JAVNOM SEKTORU

Časopis za budžetsko pravo

TEMA BROJA

DONOŠENJE GODIŠNJEG PLANA RADA USTANOVA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

IZDVAJAMO

ODBIJANJE PONUDE U POSTUPKU JAVNE NABAVKE ZBOG NEDOSTAVLJANJA SREDSTVA
OBEZBEĐENJA ZA OZBIJNOST PONUDE U SKLADU SA DOKUMENTACIJOM O NABAVCI

PLAĆENO ODSUSTVO DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMEŠTENIKA

PRAVO ZAPOSLENIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA SOLIDARNU POMOĆ

DODATAK NA PLATU PO OSNOVU MINULOG RADA ZAPOSLENIMA U USTANOVAMA
SOCIJALNE ZAŠTITE

VOĐENJE DOKUMENTACIJE O ARHEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA

BUDŽETSKI KOMPLET

314/315

avgust 2023.

Sve informacije u vezi sa usmenim
konsultacijama možete naći
na internet stranici **paragraf.rs**

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

Pravna i ekonomska izdanja
zauspešno i zakonito poslovanje

Izdavač:
Paragraf Lex d.o.o.
21208 Sremska Kamenica, Novi Sad
Cara Lazara br. 36

Direktor:
Saša Srdanović

Glavni i odgovorni urednik:
Jasmina Vratonjić

**Pomoćnik glavnog i
odgovornog urednika:**
Bojana Jakšić Kovačević

Odgovorni urednik:
Dragana Đinđić

Sekretar redakcije:
Snježana Memiš

Autor časopisa:
Ljiljana Pjevač Pejović

Prelom i dizajn:
Rada Pavlović
Nikola Đukanov

Dizajn korice:
Dušan Đorđević

Štampa:
Beograf, Nova Pazova

Copyright © Paragraf
www.paragraf.rs

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

PORESKO-RAČUNOVODSTVENI INSTRUKTOR

(+ Specijalis za carine)

PRAVNI KOMPLET

(Pravo u privredi i pravosuđu)

Prijave na:
paragraf.rs

Kafa sa Paragrafom

Aktuelnosti u javnom sektoru sa Jasminom i Bojanom

Ekskluzivno za pretplatnike časopisa

Mesečna emisija sa našim urednicima

Naredni termin:

8. septembar 2023. u 9:30h

Jasmina Vratonjić

glavni i odgovorni
urednik stručnih časopisa
"Budžetski instruktor" i "Pravo u javnom sektoru"

Bojana Jakšić – Kovačević

Pomoćnik glavnog i
odgovornog urednika stručnih časopisa
"Budžetski instruktor" i "Pravo u javnom sektoru"

USMENI KONTAKT SA REDAKCIJOM

Poštovani pretplatnici,

Pravo na telefonski kontakt sa redakcijom imaju pretplatnici na štampana izdanja kompanije Paragraf koji su dostavili overeni formular za usmena pitanja.

Vreme telefonskih konsultacija za sve redakcije: od 10 do 13 časova

PRIVATNI SEKTOR

060/3370-215 060/3370-212 060/6304-485 060/6304-487 060/3370-210 Porezi i fiskalne kase	PDV, Porez na dobit pravnih lica, Porez na prihode od samostalnih delatnosti, Porez na imovinu, Porezi po odbitku, Akcize, Ostali porezi, Poreski postupak, Fiskalne kase
060/3370-229 060/3370-121 Računovodstvo i revizija	Knjiženje poslovnih promena, Priznavanje i vrednovanje pozicija finansijskih izveštaja, Primena međunarodnih standarda i pravilnika za mikro i druga pravna lica, Sastavljanje i registracija finansijskih izveštaja, Interna i eksterna revizija
060/3370-235 060/3370-211 Zarade	Obračun zarade, naknada troškova i druga primanja zaposlenih, naknada zarade (na teret sredstava poslodavca i na teret drugih isplatioca) – godišnji odmor, bolovanje, porodijsko odsustvo i dr., olakšice za zapošljavanje novih lica, poreski tretman naknade po osnovu ugovora van radnog odnosa, doprinosi za osnivače, lična zarada preduzetnika, obaveza zapošljavanja invalida
060/3370-218 060/3370-223 060/3370-219 060/3370-221 Privreda, trgovina, ugovorno pravo i pravosuđe	Osnivanje, poslovanje i prestanak privrednih subjekata i udruženja, Uslovi za obavljanje privrednih delatnosti, Trgovina, zaštita potrošača i oglašavanje, Ugovori, Organizacija sudova i pravosudne funkcije, Sudski i upravni postupci, Stečaj, Planiranje i izgradnja, ozakonjenje i postupci pred katastrofom
060/3370-216 060/3370-217 Carine, devizno poslovanje i platni promet	Carine, Devizno poslovanje, Spoljnotrgovinsko poslovanje, Platni promet, Sprečavanje pranja novca, Bankarsko poslovanje, Finansijsko tržište
060/3370-202 060/6304-481 060/3370-178 060/3370-165 Radni odnosi	Radni odnosi, bezbednost i zdravlje na radu, zapošljavanje stranaca, upućivanje na rad u inostranstvo, zapošljavanje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, pravo na godišnji odmor, bolovanje, porodijsko odsustvo i dr., obaveza zapošljavanja invalida - ios

JAVNI SEKTOR

060/3370-208 060/6304-486 Plate i radni odnosi	Plate i ostala primanja u državnim organima, AP, JLS i javnim službama, Radni odnosi u državnim organima, AP, JLS i javnim službama
060/3370-209 Finansije i računovodstvo	Budžetski sistem, Budžetsko računovodstvo, Finansijsko planiranje i budžetiranje, Finansijsko upravljanje i kontrola, Revizija - interna i eksterna, Budžetska inspekcija, Platni promet-trezor, Finansiranje (državni organi, AP, JLS i javne službe)
060/3370-206 060/3370-208 060/6304-486 Pravna pitanja	Javne nabavke, Javna svojina, Sistem državne uprave, pokrajinske autonomije i lokalne samouprave, Delatnosti javnih službi (obrazovanje, nauka, zdravstvo, socijalna zaštita, kultura, sport), Borba protiv korupcije, sukob interesa i slobodan pristup informacijama od javnog značaja

060/3370-174 - Kontakt sa sekretarom redakcije

Dežurni urednik za poreze od 09 - 10h i 13 - 15h: **060/6304-473**

Dežurni urednik za oblasti finansije i pravo od 09 - 10h: **060/6304-486**

PISMENI KONTAKT SA REDAKCIJOM

Poštovani pretplatnici,

Kod postavljanja pismenih pitanja uveden je **novi formular** kome možete pristupiti preko naslovne strane veb sajta www.paragraf.rs.

Popunite **formular** sa Vašim kontakt podacima, u predviđeno polje upišite Vaše pitanje i pošaljite.

Redakcija: e-mail redakcija@paragraf.rs

Sadržaj

Pravo u javnom sektoru 314/315 • avgust 2023.

I NOVODONETI PROPISI IZMEĐU DVA BROJA

8 NOVODONETI PROPISI IZMEĐU DVA BROJA

- 8 Propisi objavljeni u "Sl. glasniku RS", br. 60/2023 do 70/2023
- 18 Propisi objavljeni u u "Sl. glasniku RS - Prosvetni glasnik", br. 7/2023

II POČETAK PRIMENE PROPISA

- 20 **PROPIS** od značaja za poslovanje javnog sektora čija primena u celini ili pojedinih odredaba počinje u periodu od 1. do 30. septembra 2023. godine

III JAVNE NABAVKE

22 ODBIJANJE PONUDE U POSTUPKU JAVNE NABAVKE ZBOG NEDOSTAVLJANJA SREDSTVA OBEZBEĐENJA ZA OZBIJNOST PONUDE U SKLADU SA DOKUMENTACIJOM O NABAVCI

- 22 Mogućnost zahtevanja pojašnjenja i ukazivanja naručiocu na nedostatke u dokumentaciji o nabavci
- 23 Rok važenja sredstva obezbeđenja
- 24 Irelevantnot naknadno dostavljenih dokaza i pojašnjenja sredstva obezbeđenja
- 24 Nemogućnost odbijanja ponude usled nedostatka podataka koji nisu zahtevani konkursnom dokumentacijom
- 25 Zaključak

- 26 *Omogućavanje uvida u dokumentaciju ponuđaču u postupku javne nabavke oblikovanom u partije*

- 26 *Nemogućnost povećanja cene po ugovoru o javnoj nabavci bez saglasnosti naručioca*

- 27 *Sprovođenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva kada u otvorenom postupku nije stigla nijedna ponuda ili su sve ponude bile neodgovarajuće*

- 27 *Sprovođenje hitnih nabavki radi saniranja posledica elementarne nepogode*

IV DRŽAVNA UPRAVA

30 PRAVO NA PLAĆENO ODSUSTVO DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMEŠTENIKA

- 30 Pravni osnov za korišćenje plaćenog odsustva državnih službenika i nameštenika
- 31 Pravo na plaćeno odsustvo lica angažovanih po osnovu ugovora van radnog odnosa
- 31 Ostvarivanje prava na plaćeno odsustvo

33 DOSTAVLJANJE PODATAKA O ZAPOSLENIMA U GRADSKOJ UPRAVI ODBORNIKU U SKUPŠTINI OPŠTINE

- 33 Obrada podataka o ličnosti
- 34 Obrada podataka u oblasti rada i zapošljavanja

35	<i>Postupanje organa vlasti po zahtevu za dostavljanje informacija od javnog značaja koje su sadržane u velikom broju dokumenata</i>	45	Ugovori o dualnom obrazovanju
36	<i>Mogućnost privremenog premeštaja službenika na radno mesto zaposlenog koji je imenovan za vršioca dužnosti načelnika opštinske uprave</i>	45	Instruktor
37	<i>Imenovanje energetskog menadžera u jedinici lokalne samouprave</i>	46	Ocenjivanje i ispiti u dualnom obrazovanju
39	SMERNICE MINISTARSTVA PROSVETE ZA ORGANIZACIJU I REALIZACIJU OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ŠKOLSKOJ 2023/2024. GODINI	46	Materijalno i finansijsko obezbeđenje učenika
41	KOMENTAR PREDLOGA NAJNOVIJIH IZMENA I DOPUNA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU	46	Trening centar
41	Obezbeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja	46	Prelazne i završne odredbe
41	Osoblje visokoškolske ustanove	47	PREDLOG ZAKONA O NACIONALNOM OKVIRU KVALIFIKACIJA
42	Studenti	48	Izmene pojmovnika
42	Stečeni stručni, akademski, odnosno naučni nazivi	48	Promene u definisanju nivoa NOKS
43	KOMENTAR PREDLOGA ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O DUALNOM OBRAZOVANJU	48	Karijerno vođenje i savetovanje
43	Osnovne odredbe	49	Savet za NOKS
44	Ostvarivanje dualnog obrazovanja	49	Agencija za kvalifikacije
		50	Sektorska veća
		51	Ministarstvo prosvete
		51	Kancelarija za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija
		52	Podnošenje inicijative za razvijanje i usvajanje standarda kvalifikacije
		52	Vrednovanje javnih isprava stečenih u ostalim verskim obrazovnim ustanovama
		53	Priznavanje stranih školskih isprava
		53	Aktivnosti obrazovanja odraslih za koje se izdaje odobrenje i postupak priznavanja prethodnog učenja
		54	Prigovor na ispit
		54	Postupak odobravanja statusa JPOA
		54	Izdavanje odobrenja osnovnoj i srednjoj školi - podnošenje zahteva i izdavanje odobrenja

- 55 Postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji
- 55 Oduzimanje odobrenja
- 55 Obrada podataka
- 55 Očekivane izmene ostalih propisa u prosveti

57 *Donošenje predškolskog programa u predškolskoj ustanovi*

58 *Sticanje nove kvalifikacije nakon postojeće i podnošenje zahteva za integrisanje u Listu kvalifikacija*

59 *Sticanje nove kvalifikacije nakon postojeće i podnošenje zahteva za integrisanje u listu kvalifikacija*

60 *Utvrđivanje nivoa kvalifikacije za lica sa stečenom stranom visokoškolskom ispravom*

V OBRAZOVANJE

64 **DONOŠENJE GODIŠNJEG PLANA RADA USTANOVE OBRAZOVANJA I VASPITANJA**

- 64 Struktura i promenljivost godišnjeg plana rada ustanove
- 65 Nadležnost za donošenje godišnjeg plana rada
- 65 Sadržina godišnjeg plana rada

VI ZDRAVSTVO

68 **PRAVO ZAPOSLENIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA SOLIDARNU POMOĆ**

- 68 Pravni osnov za isplatu solidarne pomoći zaposlenima u zdravstvenim ustanovama
- 69 Postupak ostvarivanja prava na isplatu solidarne pomoći

69 *Ostvarivanje prava zaposlenog nemedicinskog radnika na slobodne sate za prekovremeni rad*

70 *Nemogućnost priznavanja prava na dodatak na platu po osnovu minulog rada zaposlenom*

u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini za godine rada ostvarene u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi u privatnoj svojini

71 *Mogućnost da zdravstvena ustanova, kao poslodavac, vrši alko testiranje zaposlenih radi utvrđivanja postojanja povrede radne discipline*

72 *Izdavanje duplikata doznake ili potvrde o sprečenosti za rad na osnovu podataka iz zdravstvenog kartona*

VII SOCIJALNA ZAŠTITA

74 **PRAVO ZAPOSLENIH U USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE NA DODATAK NA PLATU PO OSNOVU MINULOG RADA**

- 74 Osnivanje ustanove socijalne zaštite
- 74 Plate zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite
- 75 Dodatak na platu za minuli rad

76 *Ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu zaposlenog u ustanovi socijalne zaštite koji je starosni penzioner*

76 *Nadležnost za tumačenje Posebnog kolektivnog ugovora za ustanove socijalne zaštite*

VIII KULTURA

- 78 **VOĐENJE DOKUMENTACIJE O ARHEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA**
- 78 Odobrenje za iskopavanje i istraživanje arheološkog nalazišta
- 78 Izveštaj o izvršenom iskopavanju i istraživanju
- 79 Dokumentacija o arheološkim istraživanjima
- 80 *Ostvarivanje prava na plaćeno odsustvo zaposlenog u ustanovi kulture koji je na godišnjem odmoru*
- 80 *Nemogućnost uvećanja godišnjeg odmora po osnovu radnog iskustva zaposlenom u ustanovi kulture za period u kome se bavio samostalnom delatnošću*
- 81 *Rok čuvanja časopisa i novina od strane biblioteke*

IX RADNI ODNOSI

- 84 **KOMENTAR PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOSLENIMA U AP I JLS**
- 84 Položaj funkcionera
- 84 Prava službenika
- 84 Sprečavanje sukoba interesa
- 85 Postavljenje na položaj
- 85 Vrste radnih mesta službenika
- 85 Postupak popune radnih mesta
- 86 Javni konkurs za popunu radnih mesta
- 87 Premeštaj službenika
- 87 Stručno usavršavanje
- 87 Lakše povrede dužnosti
- 87 Poveravanje ovlašćenja Autonomnoj pokrajini Vojvodini
- 87 Prelazne i završne odredbe

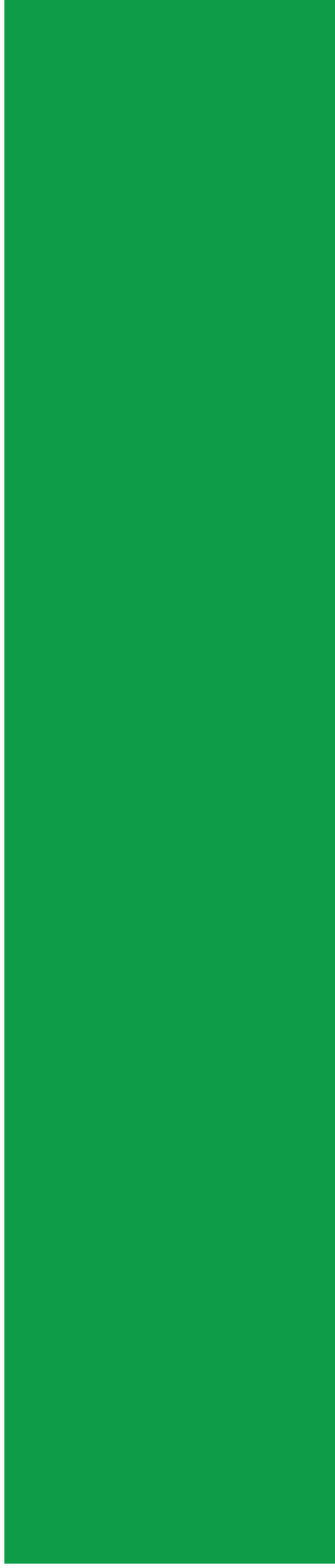
- 88 *Mogućnost preuzimanja nastavnika srpskog jezika na radno mesto nastavnika izbornog predmeta*
- 89 *Radno iskustvo kao kriterijum za utvrđivanje dužine godišnjeg odmora zaposlenog u školi*
- 90 *Radnopravni status vršioca dužnosti direktora škole koji nije u radnom odnosu u školi*
- 90 *Određivanje koeficijenta domaru/majstoru održavanja u predškolskoj ustanovi*
- 91 *Nepostojanje obaveze upućivanja kandidata na proveru psiholoških sposobnosti prilikom prijema u radni odnos u školi bez sprovođenja javnog konkursa*
- 92 *(Ne)mogućnost istovremenog obavljanja funkcije sekretara skupštine opštine i člana nadzornog odbora zdravstvene ustanove*

X NACRTI I PREDLOZI ZAKONA

- 94 **NACRT ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU KORUPCIJE**
- 96 **JAVNA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O RADNOJ PRAKSI**
- 97 **NACRT ZAKONA O INFORMACIONOJ BEZBEDNOSTI**
- 98 **U PRIPREMI NACRT ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD IZLOŽENOSTI DUVANSKOM DIMU**

NOVODONETI PROPISI IZMEĐU DVA BROJA

NOVODONETI PROPISI IZMEĐU DVA BROJA

Propisi objavljeni u "Sl. glasniku RS", br. 60/2023 do 70/2023

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
„Sl. glasnik RS”, br. 60/2023 od 21.7.2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O IZMENAMA UREDBE O RASPODELI PODSTICAJA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU U 2023. GODINI	22/07/2023 - 31/12/2023	Ukupna sredstva na Ekonomskoj klasifikaciji 451 - Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su u iznosu od 46.339.093.000 dinara, od čega se sredstva u iznosu od 29.254.168.000 dinara raspoređuju u skladu sa ovom uredbom, od čega je iznos od 26.954.168.000 dinara opredeljen u budžetu Republike Srbije, a iznos od 2.300.000.000 dinara biće obezbeđen u budžetu Republike Srbije.
UREDBA O IZMENI UREDBE O MONITORINGU KVALITETA DERIVATA NAFTE I BIOGORIVA	29/07/2023	Energetski subjekti uplatu iz člana 13. stav 1. Uredbe o monitoringu kvaliteta derivata nafte i biogoriva („Sl. glasnik RS”, br. 97/2015, 5/2017, 8/2017 - ispr., 119/2017, 102/2018, 8/2023 i 60/2023) vrše licu koje sprovodi monitoring kvaliteta derivata nafte istovremeno sa plaćanjem usluge markiranja derivata nafte koje se vrši u skladu sa propisom kojim se uređuju uslovi, način i postupak obeležavanja (markiranja) derivata nafte, i to po jedinici markiranog bezolovnog motornog benzina, gasnog ulja EVRO DIZEL, dizel goriva GASNO ULJE 0,1 i ulja za loženje.
Pravilnici		
PRAVILNIK O OBRASCU PRIJAVE ZA DODELU SREDSTAVA PODSTICAJA RADI PRIVLAČENJA DIREKTNIH ULAGANJA	22/07/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o obrascu prijave za dodelu sredstava podsticaja za privlačenje direktnih ulaganja („Sl. glasnik RS”, br. 6/2019).
PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE ZA ORGANSKU BILJNU PROIZVODNJU	22/07/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o korišćenju podsticaja za organsku biljnu proizvodnju („Sl. glasnik RS”, br. 31/2018, 23/2019, 20/2020, 44/2021, 50/2022 i 139/2022).
PRAVILNIK O METODOLOŠKOM OKVIRU ODREĐIVANJA TEHNIČKE IZVODLJIVOSTI I TROŠKOVNE OPRAVDANOSTI OPREMANJA ZGRADE KOJA SE DETALJNO ENERGETSKI SANIRA UREĐAJIMA ZA REGULACIJU I UREĐAJIMA ZA MERENJE PREDATE KOLIČINE TOPLLOTNE ENERGIJE	29/07/2023	Ovim pravilnikom utvrđuje se metodološki okvir određivanja tehničke izvodljivosti i troškovne opravdanosti opremanja zgrade koja se detaljno energetski sanira: 1) uređajima za regulaciju i uređajima za merenje predate količine toplotne energije zgradi, a gde postoji i potrošne tople vode; 2) uređajima za merenje predate količine toplotne energije za svaki deo zgrade, a gde postoji i potrošne tople vode; 3) uređajima za regulaciju predate količine toplotne energije za svako grejno telo.
PRAVILNIK O APARATIMA NA GASOVITA GORIVA	29/07/2023	Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 1. jula 2024. godine.

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNI PRAVILNIKA O NAČINU PRORAČUNA GODIŠNJE POTROŠNJE ENERGIJE NA OSNOVU KOJE SE ODREĐUJE KOJA PRIVREDNA DRUŠTVA I JAVNA PREDUZEĆA SU OBVEZNICI SISTEMA ENERGETSKOG MENADŽMENTA	29/07/2023	U obrascima 1. i 2. Pravilnik o načinu proračuna godišnje potrošnje energije na osnovu koje se određuje koja privredna društva i javna preduzeća su obveznici sistema energetskeg menadžmenta („Sl. glasnik RS”, br. 68/2022 i 60/2023) koriste se vrednosti faktora konverzije finalne energije u primarnu i faktori emisije ugljendioksida u skladu sa podzakonskim aktom kojim se propisuju faktori konverzije finalne energije u primarnu i faktori emisije ugljendioksida.
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNI PRAVILNIKA O OBRASCU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O OSTVARIVANJU CILJEVA UŠTEDE ENERGIJE I NAČINU NJEGOVOG DOSTAVLJANJA	29/07/2023	U obrascima Pravilnik o obrascu godišnjeg izveštaja o ostvarivanju ciljeva uštede energije i načinu njegovog dostavljanja („Sl. glasnik RS”, br. 67/2022 i 60/2023) koriste se vrednosti faktora konverzije finalne energije u primarnu i faktora emisije ugljendioksida u skladu sa podzakonskim aktom kojim se propisuju faktori konverzije finalne energije u primarnu i faktori emisije ugljendioksida.
PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O POREZU NA DODATU VREDNOST	22/07/2023	Obveznik PDV izdaje poljoprivredniku dokument za obračun PDV nadoknade (priznanica) u smislu člana 34. stav 3. Zakona o porezu na dodatu vrednost, koja, između ostalog sadrži naročito: vrednost primljenih dobara, odnosno usluga, bez PDV nadoknade.
Ostali propisi		
ZAKLUČAK VLADE 05 BROJ 090-6414/2023 KOJIM SE UTVRĐUJE DA JE PRENOŠENJE OBAVEŠTENJA O PRIJAVI NESTANKA MALOLETNOG LICA PUTEM JAVNO DOSTUPNE ELEKTRONSKE KOMUNIKACIONE USLUGE OD ZNAČAJA ZA OSTVARIVANJE JAVNOG INTERESA	21/07/2023	Utvrdjuje se da je prenošenje obaveštenja o prijavi nestanka maloletnog lica putem javno dostupne elektronske komunikacione usluge između lica zasnovane na korišćenju numeracije u mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, s ciljem hitnog preduzimanja mera i radnji na pronalaženju nestalog maloletnog lica, od značaja za ostvarivanje javnog interesa. Pružaoци navedene komunikacione usluge, saglasno članu 96. stav 4. Zakona o elektronskim komunikacijama, dužni su da krajnjim korisnicima omogućе besplatno prenošenje obaveštenja o prijavi nestanka maloletnog lica.
„Sl. glasnik RS”, br. 62/2023 od 27.7.2023. godine		
Zakoni		
ZAKON O PRIVREMENOM REGISTRU MAJKI I DRUGIH LICA KOJIMA SE UPLAĆUJE NOVČANA POMOĆ	01/08/2023	Podnosilac prijave prijavljuje se za uplatu novčane pomoći u periodu od 20. avgusta do 20. septembra 2023. godine, u skladu sa ovim zakonom - elektronski preko portala Uprave za trezor. Ovaj zakon stupa na snagu 1. avgusta 2023. godine, osim člana 8. ovog zakona koji stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja ovog zakona u „Sl. glasniku RS”, odnosno 4. avgusta 2023. godine.
ZAKON O ZADUŽIVANJU REPUBLIKE SRBIJE KOD BANCA INTESA AD BEOGRAD ZA POTREBE FINANSIRANJA PROJEKTA IZGRADNJA SAOBRAĆAJNICE RUMA-ŠABAC-LOZNICA	04/08/2023	Republika Srbije se zadužuje kod Banca Intesa AD Beograd za potrebe finansiranja Projekta izgradnja saobraćajnice Ruma-Šabac-Loznica. Zaduživanje se vrši se na osnovu Ugovora o dugoročnom investicionom kreditu broj 12021294, između Republike Srbije i Banca Intesa AD Beograd, koji je potpisan u Beogradu, 6. juna 2023. godine.
ZAKON O ZADUŽIVANJU REPUBLIKE SRBIJE KOD OTP BANKE SRBIJA A.D. NOVI SAD ZA POTREBE FINANSIRANJA PROJEKTA-IZGRADNJE BRZE SAOBRAĆAJNICE, DEONICA POŽAREVAC-GOLUBAC (DUNAVSKA MAGISTRALA)	27/07/2023	Republika Srbija se zadužuje kod OTP banke Srbija a.d. Novi Sad za potrebe finansiranja Projekta izgradnje brze saobraćajnice, deonica Požarevac-Golubac (Dunavska magistrala). Zaduživanje se vrši na osnovu Ugovora o dugoročnom investicionom kreditu Br. 00-421-0620364.9/KR 2023/1517, između Republike Srbije i OTP banke Srbija a.d. Novi Sad, koji je potpisan u Beogradu 24. marta 2023. godine.

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
ZAKON O DAVANJU GARANCIJE REPUBLIKE SRBIJE U KORIST OTP BANKE SRBIJA A.D. NOVI SAD I BANCA INTESA A.D. BEOGRAD PO OSNOVU ZADUŽENJA ELEKTRODISTRIBUCIJE SRBIJE D.O.O. BEOGRAD	04/08/2023	Republika Srbija preuzima obavezu da kao garant izmiri obaveze Elektro-distribucije Srbije d.o.o. Beograd po osnovu ugovora o kreditu odobrenih od strane OTP banke Srbija AD Novi Sad u iznosu koji ne može biti veći od dinarskog iznosa indeksiranog u evrima, u iznosu do 40.000.000 evra (slovima: četrdesetmiliona evra) uvećanog za iznos pripadajuće ugovorene kamate i troškova i Banca Intesa a.d. Beograd u iznosu koji ne može biti veći od dinarskog iznosa indeksiranog u evrima, u iznosu do 10.000.000 evra (slovima: desetmiliona evra) uvećanog za iznos pripadajuće ugovorene kamate.
ZAKON O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O POSEBNIM POSTUPCIMA RADI REALIZACIJE PROJEKATA IZGRADNJE I REKONSTRUKCIJE LINIJSKIH INFRASTRUKTURNIH OBJEKATA OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA REPUBLIKU SRBIJU	04/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o posebnim postupcima radi realizacije projekata izgradnje i rekonstrukcije linijskih infrastrukturnih objekata od posebnog značaja za Republiku Srbiju („Sl. glasnik RS”, br. 9/2020). Projekti, čija je realizacija započeta po odredbama Zakona o posebnim postupcima radi realizacije projekata izgradnje i rekonstrukcije linijskih infrastrukturnih objekata od posebnog značaja za Republiku Srbiju („Sl. glasnik RS”, br. 9/2020), okončavaju se po odredbama tog zakona.
ZAKON O INTEROPERABILNOSTI ŽELEZNIČKOG SISTEMA	04/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o interoperabilnosti železničkog sistema („Sl. glasnik RS”, br. 41/2018 i 16/2022 - autentično tumačenje).
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ŽELEZNICI	04/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: 1) Pravilnik o sadržini i formi Izjave o mreži („Sl. glasnik RS”, br. 97/2013); 2) Pravilnik o uslovima za izdavanje i sadržini sertifikata o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturuom, odnosno industrijskom železnicom („Sl. glasnik RS”, br. 39/2006); 3) Pravilnik o uslovima za izdavanje i sadržinu sertifikata o bezbednosti za prevoz u železničkom saobraćaju („Sl. glasnik RS”, br. 39/2006); 4) Pravilnik o visini naknade za izdavanje sertifikata o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturuom, odnosno industrijskom železnicom („Sl. glasnik RS”, br. 39/2006); 5) Pravilnik o vremenskom planu dodele kapaciteta železničke infrastrukture („Sl. glasnik RS”, br. 140/2014); 6) Pravilnik o visini takse za izdavanje licence za upravljanje železničkom infrastrukturuom („Sl. glasnik RS”, br. 3/2014); 7) Pravilnik o licencama za upravljanje železničkom infrastrukturuom („Sl. glasnik RS”, br. 9/2014).
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU	04/08/2023	U slučaju potrebe posla, a usled nastupanja nepredviđenih okolnosti, operator vazduhoplova je dužan da obavesti članove posade o promeni rasporeda radnog vremena, najmanje 12 časova pre početka dužnosti, vodeći računa o poštovanju propisanog odmora pre početka letačke dužnosti.
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI	04/08/2023	Danom početka primene ovog zakona prestaje da se primenjuje član 4. stav 1. Zakona o ministarstvima („Sl. glasnik RS”, br. 128/2020 i 116/2022), u delu koji se odnosi na određivanje strateških ciljeva, unapređenje rada i poslovanja, nadzor i pripremu predloga akata o imenovanju i razrešenju organa upravljanja i zastupnika kapitala u privrednim društvima i drugim oblicima organizovanja za obavljanje delatnosti sa državnim kapitalom, za društva koja obavljaju delatnost prenosa električne energije, odnosno transporta i upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas. Danom početka primene ovog zakona prestaju da se primenjuju odredbe Zakona o javnim preduzećima („Sl. glasnik RS”, br. 15/2016 i 88/2019) na operatore iz člana 1. ovog zakona. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje od 1. novembra 2023. godine.

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PLANIRANJU I IZGRADNJI	04/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o pretvaranju prava korišćenja u pravo svojine na građevinskom zemljištu uz naknadu („Sl. glasnik RS”, br. 64/2015 i 9/2020). Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, osim odredbe člana 50. stav 2. ovog zakona, koja se primenjuje po isteku 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i odredbe člana 54. stav 1. tačka 10) ovog zakona (novi član 166g), koja se primenjuje od 1. januara 2026. godine.
ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O OZAKONJENJU OBJEKATA	28/07/2023	Zahtev za privremeno priključenje na infrastrukturu (član 39. Zakona), podnosi se nadležnom organu za poslove ozakonjenja u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 1. ovog zakona (član 39. stav 5. Zakona). Po isteku navedenog roka, neće biti moguće podnošenje zahteva za privremeno priključenje.
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM	27/07/2023	Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 1. avgusta 2023. godine, osim člana 3. kojim se menja član 17. stav 5. koji se primenjuje od 27. maja 2023. godine.
ZAKON O IZMENI ZAKONA O POSEBNIM USLOVIMA ZA REALIZACIJU PROJEKTA IZGRADNJE STANOVA ZA PRIPADNIKE SNAGA BEZBEDNOSTI	28/07/2023	Postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STRANCIMA	04/08/2023	Početkom primene propisa iz člana 12. stav (3), člana 15. stav (3) i člana 28. stav (6) ovog zakona, prestaju da važe odredbe člana 43. stav (2) i 67. stav (9) i odredbe člana 40. st. (4) i (5) Zakona o strancima („Sl. glasnik RS”, br. 24/2018 i 31/2019) i propisi doneti na osnovu tih članova. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a odredbe člana 1. stav (2), člana 8. stav (2), člana 9, člana 11. stav (3), člana 12. stav (2), člana 14, člana 15. stav (1), člana 17. st. (2) i (3), člana 19, člana 20, člana 22, člana 23. stav (3), člana 24. stav (3), člana 28. stav (5), člana 31. stav (3), člana 37, člana 38, člana 40, člana 44, člana 45. stav (1), člana 46, člana 49. stav (2) i člana 50. st. (2), (3) i (7) ovog zakona počinju da se primenjuju od 1. februara 2024. godine.
ZAKON O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOSŁJAVANJU STRANACA	04/08/2023	Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 1. februara 2024. godine, osim odredaba člana 1. st. 1-3, člana 3, člana 4. - u delu kojim se menja član 9. st. 2-5, člana 12. - u delu kojim se menja član 19. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3, člana 14. - u delu kojim se menja član 21. stav 5. tačka 2) i st. 6. i 7. i člana 19. - u delu kojim se menja član 34. stav 1. tačka 6) koje se primenjuju od dana stupanja na snagu ovog zakona.
„Sl. glasnik RS”, br. 63/2023 od 28.7.2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O UNIFORMI I OZNAKAMA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA	05/08/2023	Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o uniformi, oznakama i opremi policijskih službenika („Sl. glasnik RS”, br. 34/2019 i 120/2020).
UREDBA O VRSTAMA NAORUŽANJA, MUNICIJE, SREDSTAVA PRINUDE I OPREMI POLICIJSKIH SLUŽBENIKA	05/08/2023	Stupanjem na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o vrstama naoružanja i opreme policijskih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova („Sl. glasnik RS”, br. 27/2006).

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
UREDBA O OGRANIČENJU VISINE CENA DERIVATA NAFTE	29/07/2023 - 31/08/2023	Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, odnosno 29. jula 2023. godine, a važi do 31. avgusta 2023. godine.
UREDBA O IZMENI I DOPUNI UREDBE O KATEGORIZACIJI ŽELEZNIČKIH PRUGA KOJE PRIPADAJU JAVNOJ ŽELEZNIČKOJ INFRASTRUKTURI	05/08/2023	U članu 4. - regionalne pruge sa pripadajućim brojem pruge, posle železničke pruge broj 225 dodaje se železnička pruga broj: 226 Vrbas-Sombor.
UREDBA O IZMENAMA UREDBE O METODOLOGIJI ZA ODREĐIVANJE TROŠKOVA OBRADE KRV I KOMPONENATA KRV I	05/08/2023	Troškove afereznog postupka prikupljanja komponenta krvi čine troškovi zarada zaposlenih, pregled, procena podobnosti davalaca, prepoznavanje i zbrinjavanje neželjenih reakcija, uzimanje komponente krvi, zahvalni obrok, troškovi potrošnog materijala (epruvete za jednokratnu upotrebu i rukavice za jednokratnu upotrebu), troškovi higijenskog održavanja opreme (aparati za aferezno prikupljanje komponenta krvi). Medicinska sredstva koja se koriste za prikupljanje i modifikaciju afereznog prikupljene komponente krvi (setovi i filteri za smanjenje broja leukocita) se posebno prikazuju i nabavljaju putem centralizovane javne nabavke od strane Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.
UREDBA O IZMENAMA I DOPUNI UREDBE O UTVRĐIVANJU PROGRAMA IZVOĐENJA RADOVA NA ZAŠTITI, UREĐENJU I KORIŠĆENJU POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA ZA 2023. GODINU	29/07/2023 - 31/12/2023	Vrsta i obim radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta i druga investiciona ulaganja (kontrola plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta; komasacija; uređenje nekategorisanih atarskih puteva i nabavka nove opreme za navodnjavanje), izvori finansiranja po vrsti radova i učešće sredstava, korisnici sredstava, visina sredstava utvrđeni su Program izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2023. godinu i sprovode se u skladu s tim programom.
UREDBA O IZMENAMA I DOPUNAMA UREDBE O VANREDNOJ INTERVENTNOJ MERI PODRŠKE PRAVNIM LICIMA I PREDUZETNICIMA KOJI SKLADIŠTE MALINU I VIŠNJU RODA 2022. GODINE RADI IZMIRENJA OBAVEZA PREMA PROIZVOĐAČIMA	29/07/2023	Posle puštanja kredita u tečaj, Banka Poštanska štedionica, akcionarsko društvo Beograd (dalje: Banka) podnosi ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede zahtev za subvenciju kamate, a ministarstvo Banci uplaćuje sredstva na ime subvencionisanog dela kamate u jednokratnom iznosu, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za subvenciju kamate.
Pravilnici		
PRAVILNIK O SADRŽINI REGISTRA PRIVREDNIH SUBJEKATA I DOKUMENTACIJI POTREBNOJ ZA REGISTRACIJU	05/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržini Registra privrednih subjekata i dokumentaciji potrebnoj za registraciju („Sl. glasnik RS”, br. 42/2016).
PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE ZA ORGANSKU STOČARSKU PROIZVODNJU	29/07/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o korišćenju podsticaja za organsku stočarsku proizvodnju („Sl. glasnik RS”, br. 25/2020 i 144/2022).
PRAVILNIK O SADRŽINI IZVEŠTAJA O SPROVEDENOM ENERGETSKOM PREGLEDU	05/08/2023	Ovim pravilnikom bliže se propisuje sadržina izveštaja o sprovedenom energetskom pregledu, prema kategoriji energetskog pregleda. Energetski pregled sprovode obveznici sistema energetskog menadžmenta i velika pravna lica definisana zakonom kojim se uređuje oblast računovodstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju energetska efikasnost i racionalna upotreba energije.

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
PRAVILNIK O OVERAVANJU MERILA DUŽINE - MAŠINE ZA MERENJE DUŽINE ŽICE I KABLA I MAŠINE ZA NEPREKIDNO ODMERAVANJE JEDNAKIH DUŽINA ŽICE I KABLA	05/08/2023	Merila dužine koja su do dana početka primene ovog pravilnika stavljena u upotrebu overavaju se ukoliko zadovoljavaju zahteve ovog pravilnika. Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 1. januara 2025. godine.
PRAVILNIK O IZMENAMA PRAVILNIKA O KRITERIJUMIMA, NAČINU I USLOVIMA ZA STAVLJANJE LEKOVA NA LISTU LEKOVA, ODNOSNO ZA SKIDANJE LEKOVA SA LISTE LEKOVA	29/07/2023	Uporedive zemlje, u smislu ovog pravilnika, su: Republika Slovenija, Republika Grčka i Republika Italija. Izvori podataka o cenama lekova na veliko u ovim zemljama jesu poslednja izdanja elektronskih publikacija važećih Lista lekova Republike Slovenije (internet adresa: http://www.zzs.si), Republike Grčke (internet adresa: https://www.moh.gov.gr/), odnosno elektronske publikacije cena lekova u Republici Italiji (https://aifa.gov.it), gde se cena leka na malo preračunava u cenu leka na veliko množenjem koeficijentom 0,633.
PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O PREGLEDIMA OPREME POD PRITISKOM TOKOM VEKA UPOTREBE	05/08/2023	Vlasnik/korisnik opreme pod pritiskom vodi i ažurira spisak opreme pod pritiskom niskog nivoa opasnosti i spisak opreme pod pritiskom visokog nivoa opasnosti.
PRAVILNIK O IZMENI I DOPUNI PRAVILNIKA O UGOVARANJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE IZ OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA SA DAVAOCIMA ZDRAVSTVENIH USLUGA ZA 2023. GODINU	05/08/2023 - 31/12/2023	Prilog 1. Spisak materijalnih i ostalih troškova koji se finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja zamenjuje se novim Prilogom 1, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.
PRAVILNIK O DOPUNAMA PRAVILNIKA O UTVRĐIVANJU TELESNIH OŠTEĆENJA	05/08/2023	U članu 2. glavi II, u odeljku „V. Čulo sluha i vestibularni aparat”, posle tačke 13. dodaje se tačka 13a, koja glasi: Obostrano teško oštećenje sluha preko 90% po FS sa poremećajem govora. Posle glave X. Urogenitalni organi, dodaje se glava Xa koja glasi: „Xa OSTALE BOLESTI I POREMEĆAJI”.
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O USLOVIMA I POSTUPKU DAVANJA U ZAKUP I NA KORIŠĆENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI	05/08/2023	Postupci ostvarivanja prava prečeg zakupa po osnovu javnog poziva koji raspisuje jedinica lokalne samouprave u 2023. godini sprovode se u skladu sa Pravilnikom o uslovima i postupku davanja u zakup i na korišćenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini („Sl. glasnik RS”, br. 16/2017, 111/2017, 18/2019, 45/2019, 3/2020, 25/2020, 133/2020 i 63/2021 - dalje: Pravilnik). Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, osim odredaba člana 1. (član 2. tačka 4) Pravilnika), člana 2. (član 4. tačka 7) Pravilnika), člana 3. stav 1. (član 5. stav 1. tačka 3) Pravilnika), člana 4. stav 3. (član 6. stav 3. Pravilnika) i člana 5. stav 4. (član 9. stav 9. Pravilnika) ovog pravilnika, koje se primenjuju od 1. juna 2024. godine.
PRAVILNIK O IZMENAMA PRAVILNIKA O OZNAČAVANJU OBUĆE	05/08/2023	Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 1. januara 2024. godine.
Ostali propisi		
POSLOVNIK O RADU VISOKOG SAVETA TUŽILAŠTVA	05/08/2023	Stupanjem na snagu Poslovnika prestaje da važi Poslovnik o radu Državnog veća tužilaca („Sl. glasnik RS”, br. 29/2017, 46/2017 i 39/2021) i Odluka o obrazovanju i radu Administrativne kancelarije („Sl. glasnik RS”, br. 55/2009).

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
„Sl. glasnik RS”, br. 64/2023 od 3.8.2023. godine		
Pravilnici		
PRAVILNIK O OBRAČUNU PROSEČNE VELEPRODAJNE CENE DERIVATA NAFTE EVRO DIZEL I EVRO PREMIJUM BMB 95		Energetski subjekti koji obavljaju delatnost trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima, biotečnostima, komprimovanim prirodnim gasom, utečjenim prirodnim gasom i vodonikom svakog četvrtka dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove energetike informaciju o zavisnim troškovima nabavke derivata nafte EVRO DIZEL i EVRO PREMIJUM BMB 95 sa prikazom svih relevantnih podataka, na osnovu kojih se određuje korektivni faktor za obračunski period.
„Sl. glasnik RS”, br. 65/2023 od 4.8.2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O UTVRĐIVANJU PROGRAMA PODSTICANJA RAZVOJA PREDUZETNIŠTVA KROZ FINANSIJSKU PODRŠKU ZA ŽENSKO PREDUZETNIŠTVO U 2023. GODINI	05/08/2023 - 31/12/2023	Program podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za žensko preduzetništvo u 2023. godini, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
Pravilnici		
PRAVILNIK O ZAHTEVIMA EKO-DIZAJNA U POGLEDU POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE U STANJU PRIPRAVNOSTI, ISKLJUČENOM STANJU I UMREŽENOM STANJU PRIPRAVNOSTI ZA ELEKTRIČNE I ELEKTRONSKE UREĐAJE U DOMAĆINSTVU I KANCELARIJSKU OPREMU	12/08/2023	Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, odnosno 12. avgusta 2023. godine, a primenjuje se od 1. marta 2024. godine.
PRAVILNIK O ZAHTEVIMA EKO-DIZAJNA ZA JEDNOSTAVNE SET TOP BOKS UREĐAJE	12/08/2023	Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, odnosno 12. avgusta 2023. godine, a primenjuje se od 1. marta 2024. godine.
PRAVILNIK O PODSTICAJIMA ZA INVESTICIJE U FIZIČKU IMOVINU POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA ZA NABAVKU NOVIH MAŠINA I OPREME ZA UNAPREĐENJE PRIMARNE PROIZVODNJE BILJNIH KULTURA	05/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku novih mašina i opreme za unapređenje primarne proizvodnje biljnih kultura („Sl. glasnik RS”, br. 48/2018, 29/2019, 78/2020 i 119/2021).
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKIM PRAVILIMA ZA ČAMCE, PLOVEĆA TELA I PLUTAJUĆE OBJEKTE	12/08/2023	Tehnički zahtevi za sprečavanje zagađenja za sve plutajuće objekte primenjuju se od 31. decembra 2029. godine.
PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O SADRŽAJU I OBIMU PRAVA NA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU IZ OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I O PARTICIPACIJI ZA 2023. GODINU	05/08/2023	U Tabeli I - SADRŽAJ I OBIM MERA PREVENCIJE* I RANOG OTKRIVANJA BOLESTI U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE, u populacionoj grupi „Novorođenče (prvi mesec)”, posle mere prevencije: „preventivni pregled pedijatra na terenu”, dodaje se preventivna mera: „rano otkrivanje spinalne mišićne atrofije”.

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
„Sl. glasnik RS”, br. 66/2023 od 7.8.2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O UTVRĐIVANJU DRŽAVNOG PROGRAMA POMOĆI I OBNOVE PORUŠENIH PORODIČNIH STAMBENIH OBJEKATA U SVOJINI GRAĐANA USLED DEJSTVA JAKOG OLUJNOG VETRA, GRADA I KIŠE U JULU 2023. GODINE	08/08/2023	Državni program pomoći i obnove porušenih porodičnih stambenih objekata u svojini građana usled dejstva jakog olujnog vetra, grada i kiše julu 2023. godine odštampan je uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
UREDBA O UTVRĐIVANJU DRŽAVNOG PROGRAMA POMOĆI I OBNOVE OŠTEĆENIH PORODIČNIH STAMBENIH OBJEKATA U SVOJINI GRAĐANA USLED DEJSTVA JAKOG OLUJNOG VETRA, GRADA I KIŠE U TOKU JULA 2023. GODINE	08/08/2023	Državni program pomoći i obnove oštećenih porodičnih stambenih objekata u svojini građana usled dejstva jakog olujnog vetra, grada i kiše u toku jula 2023. godine odštampan je uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
UREDBA O DOPUNI UREDBE O PLANIRANJU I VRSTI ROBA I USLUGA ZA KOJE SE SPROVODE CENTRALIZOVANE JAVNE NABAVKE	08/08/2023	Republički fond može da sprovodi i centralizovane javne nabavke ostalih neregistrovanih lekova sa Liste D, kada zdravstvene ustanove ne mogu samostalno da obezbede količine koje zadovoljavaju potrebe u lečenju osiguranih lica Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.
Pravilnici		
PRAVILNIK O DOPUNAMA PRAVILNIKA O LISTI LEKOVA KOJI SE PROPISUJU I IZDAJU NA TERET SREDSTAVA OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	08/08/2023 - 10/08/2023	Dopune u U Listi lekova, u Listi D, grupe C, G i J.
„Sl. glasnik RS”, br. 67/2023 od 10.8.2023. godine		
Pravilnici		
PRAVILNIK O DOPUNAMA PRAVILNIKA O LISTI LEKOVA KOJI SE PROPISUJU I IZDAJU NA TERET SREDSTAVA OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	11/08/2023	U izuzetnim slučajevima kada je ugroženo snabdevanje tržišta lekovima sa lista A, A1, B i C, i kada nije moguće obezbediti potrebne količine određenog leka za osigurana lica, nedostajući lekovi sa lista A, A1, B i C, istog INN i istog ili sličnog farmaceutskog oblika, smatraju se lekovima sa Liste D.
„Sl. glasnik RS”, br. 68/2023 od 11.8.2023. godine		
Pravilnici		
PRAVILNIK O PRIVREMENOM REGISTRU MAJKI I DRUGIH LICA KOJIMA SE UPLAĆUJE NOVČANA POMOĆ	19/08/2023	Ovim pravilnikom bliže se uređuju određena pitanja, odnosno rešenja iz Zakona o Privremenom registru majki i drugih lica kojima se uplaćuje novčana pomoć („Sl. glasnik RS”, br. 62/2023).
PRAVILNIK O PODSTICAJIMA ZA INVESTICIJE U FIZIČKU IMOVINU POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA ZA NABAVKU KVALITETNIH PRIPLODNIH GRILA ZA UNAPREĐENJE PRIMARNE STOČARSKE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	12/08/2023	Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku kvalitetnih priplodnih grla za unapređenje primarne stočarske poljoprivredne proizvodnje („Sl. glasnik RS”, br. 48/2018, 29/2019, 48/2019, 25/2020 i 17/2023).

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
PRAVILNIK O IZMENI I DOPUNI PRAVILNIKA O PRIPRAVNIČKOM STAŽU I STRUČNOM ISPITU ZDRAVSTVENIH RADNIKA	19/08/2023	U toku trajanja pripravničkog staža pripravnik može učestvovati na projektu Vlade u okviru koga je predviđeno ostvarivanje prava na stipendiju ili novčanu naknadu za obavljanje pripravničkog staža bez prekida pripravničkog staža.
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O PROGRAMU, NAČINU POLAGANJA POSEBNOG STRUČNOG ISPITA ZA CARINSKOG SLUŽBENIKA I EVIDENCIJI O POLOŽENIM ISPITIMA	19/08/2023	Mentoru i predavaču koji nije raspoređen na radno mesto predavača u Centru, saglasno angažovanju i ostvarenom radu, pripada pravo na naknadu za rad, koja se utvrđuje i isplaćuje iz sredstava obezbeđenih za rad Centra i primenom propisa kojim se uređuju način angažovanja predavača i mentora, kouča i drugih realizatora programa stručnog usavršavanja u javnoj upravi i iznosi naknada za njihov rad. Prilozi 1, 6a, 6b, 7a i 7b zamenjuju se novim prilogima 1, 6a, 6b, 7a i 7b, koji su odštampani uz ovaj pravilnik i koji čine njegov sastavni deo.
PRAVILNIK O IZMENI PRAVILNIKA O IZGLEDU SUDSKIH TAKSENIH MARAKA, POSTUPKU IZRADE, DISTRIBUCIJI I RASPOLAGANJU SUDSKIM TAKSENIM MARKAMA	19/08/2023	Troškovi izrade taksenih maraka finansiraju se iz sredstava budžeta Republike Srbije.
„Sl. glasnik RS”, br. 69/2023 od 2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O UTVRĐIVANJU DRŽAVNOG PROGRAMA OBNOVE OBJEKATA JAVNE NAMENE U JAVNOJ SVOJINI U OBLASTI OBRAZOVANJA, OŠTEĆENIH USLED DEJSTVA POPLAVA U MAJU I JUNU 2023. GODINE	19/08/2023	Državni program obnove objekata javne namene u javnoj svojini u oblasti obrazovanja, oštećenih usled dejstva poplava u maju i junu 2023. godine, odštampan je uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
UREDBA O UTVRĐIVANJU DRŽAVNOG PROGRAMA POMOĆI I OBNOVE OŠTEĆENIH STAMBENIH ZGRADA USLED DEJSTVA JAKOG OLUJNOG VETRA, GRADA I KIŠE U TOKU JULA 2023. GODINE	19/08/2023	Državni program pomoći i obnove oštećenih stambenih zgrada usled dejstva jakog olujnog vetra, grada i kiše u toku jula 2023. godine, odštampan je uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
UREDBA O IZMENI UREDBE O RASPODELI PODSTICAJA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU U 2023. GODINI	19/08/2023 - 31/12/2023	Prilog 2 - TABELA RASPOREDA BUDŽETA ZA IPARD PROGRAM, koji je odštampan uz Uredbu o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023. godini („Službeni glasnik RS”, br. 8/23, 21/23, 27/23, 42/23, 52/23, 55/23 i 60/23) i čini njen sastavni deo zamenjuje se novim Prilogom 2 - TABELA RASPOREDA BUDŽETA ZA IPARD PROGRAM, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.
Pravilnici		
PRAVILNIK O RADU AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE LUKAMA	18/08/2023	Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o radu Agencije za upravljanje lukama, broj 110-39/5-700-2014 od 4. novembra 2014. godine.
PRAVILNIK O UTVRĐIVANJU GODIŠNJEG PROGRAMA FORMIRANJA I ODRŽAVANJA OBAVEZNIH REZERV NAFTE I DERIVATA NAFTE ZA 2023. GODINU	26/08/2023 - 31/12/2023	Godišnji program formiranja i održavanja obaveznih rezervi nafte i derivata nafte za 2023. godinu, odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

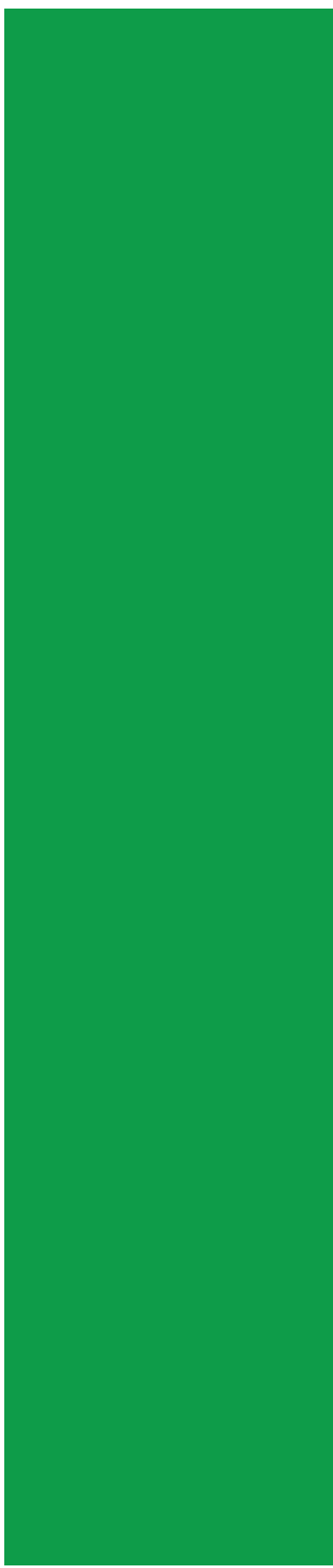
Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O LICENCI ZA RAD GEODETSKE ORGANIZACIJE I GEODETSKOJ LICENCI	26/08/2023	Dosadašnji obrasci Prilog 1 - Obrazac ZL-1 - Zahtev za izdavanje licence za rad, Prilog 5 - Obrazac ZL-2 - Zahtev za izdavanje geodetske licence, Prilog 6 - Geodetska licenca prvog reda, Prilog 7 - Geodetska licenca drugog reda i Prilog 9 - Legitimacija za identifikaciju, koji su odštampani uz Pravilnik o licenci za rad geodetske organizacije i geodetskoj licenci („Sl. glasnik RS”, br. 33/2010 i 2/2015) i čine njegov sastavni deo zamenjuju se novim obrascima Prilog 1 - Obrazac ZL-1 - Zahtev za izdavanje licence za rad, Prilog 4 - Legitimacija za identifikaciju, Prilog 5 - Obrazac ZL-2 - Zahtev za izdavanje geodetske licence, Prilog 6 - Geodetska licenca prvog reda i Prilog 7 - Geodetska licenca drugog reda, koji su odštampani uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo. Obrasci Prilog 9 - Obrazac ZL-3 - Zahtev za izmenu licence za rad i Prilog 10 - Obrazac ZL-4 - Zahtev za prestanak važenja licence za rad odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.
PRAVILNIK O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O KVALITETU ZAČINA, EKSTRAKATA ZAČINA I MEŠAVINA ZAČINA		Zahtevi ovog pravilnika ne primenjuju se na proizvode koji su zakonito stavljeni na tržište ostalih zemalja Evropske unije ili Republike Turske, odnosno zakonito proizvedeni u državi potpisnici EFTA Sporazuma, ukoliko proizvod ispunjava zahteve koji se odnose na bezbednost hrane. Izuzetno od prethodnog stava, može da se ograniči stavljanje na tržište ili povući sa tržišta proizvod iz stava 1. ovog člana, ukoliko se posle sprovedenog postupka iz Uredbe EK broj 2019/515, utvrdi da takav proizvod ne može da ispuni zahteve ekvivalentne zahtevima koji su propisani ovim propisom.
„Sl. glasnik RS”, br. 70/2023 od 23.8.2023. godine		
Uredbe		
UREDBA O NAČINU, USLOVIMA I POSTUPKU ZA PRIVREMENO PRIKLJUČENJE NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU, GASNU MREŽU I/ILI MREŽU DALJINSKOG GREJANJA, VODOVOD I KANALIZACIJU NEZAKONITO IZGRAĐENIH OBJEKATA	31/8/2023	Jedinica lokalne samouprave do dana početka primene ove uredbe organizuje rad nadležnog organa za poslove propisane Zakonom o ozakonjenju objekata i ovom uredbom. Rok za podnošenje zahteva za privremeno priključenje počinje 15. septembra 2023. godine i traje 30 kalendarskih dana. Po isteku roka iz prethodnog stava, zahtevi za privremeno priključenje se ne mogu podnositi. Privremeno priključenje iz ove uredbe traje do konačnog utvrđivanja pravnog statusa objekta, koji je privremeno priključen u skladu sa odredbama ove uredbe. Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se od 15. septembra 2023. godine.

Propisi objavljeni u u "Sl. glasniku RS - Prosvetni glasnik", br. 7/2023

Naziv	Stupa na snagu/ objavljen	Napomena
„Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik”, br. 7/2023 od 22.8.2023. godine		
Pravilnici		
PRAVILNIK O PROGRAMU NASTAVE I UČENJA OPŠTEOBRAZOVNIH PREDMETA U STRUČNIM ŠKOLAMA	23/08/2023	Ovaj pravilnik se primenjuje se od školske 2023/2024. godine.
PRAVILNIK O IZMENI PRAVILNIKA O KALENDARU OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA SREDNJIH ŠKOLA ZA ŠKOLSKU 2023/2024. GODINU	22/08/2023	U utorak, 7. novembra 2023. godine, nastava se u svim školama izvodi prema rasporedu časova od četvrtka.
PRAVILNIK O IZMENAMA PRAVILNIKA O STEPENU I VRSTI OBRAZOVANJA NASTAVNIKA I STRUČNIH SARADNIKA U OSNOVNOJ ŠKOL	30/08/2023	Izmene u čl. 2. i 6.
PRAVILNIK O DOPUNI PRAVILNIKA O STEPENU I VRSTI OBRAZOVANJA NASTAVNIKA KOJI IZVODE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD IZ IZBORNIH PREDMETA U OSNOVNOJ ŠKOLI	30/08/2023	U članu 2. Dodata tačka 17. Srpski kao strani jezik.
DOPUNA KATALOGA UDŽBENIKA ZA PRVI I PETI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA	22/08/2023	Dodati su udžbenici za nastavu na srpskom jeziku.
DOPUNA KATALOGA UDŽBENIKA ZA DRUGI I ŠESTI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA	22/08/2023	Dodati su udžbenici za nastavu na srpskom jeziku.
DOPUNA KATALOGA UDŽBENIKA ZA TREĆI I SEDMI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA	22/08/2023	Dodati su udžbenici za nastavu na srpskom jeziku.
DOPUNA KATALOGA UDŽBENIKA ZA ČETVRTI I OSMI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA	22/08/2023	Dodati su udžbenici za nastavu na srpskom jeziku.

POČETAK PRIMENE PROPISA

PROPISI

od značaja za poslovanje javnog sektora čija primena u celini ili pojedinih odredaba počinje u periodu od 1. do 30. septembra 2023. godine

PRAVILNIK
O SPISKU KLASIFIKOVANIH SUPSTANCI
(„Sl. glasnik RS”, br. 41/2023)

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se **od 1. septembra 2023. godine.**

PRAVILNIK
O IZMENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O KLASIFIKACIJI, PAKOVANJU, OBELEŽAVANJU I OGLAŠAVANJU HEMIČARIJE I
ODREĐENOG PROIZVODA U SKLADU SA GLOBALNO HARMONIZOVANIM SISTEMOM ZA KLASIFIKACIJU I OBELEŽAVANJE UN
(„Sl. glasnik RS”, br. 40/2023)

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS”, a primenjuje se **od 1. septembra 2023. godine.**

PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O PLANU UDŽBENIKA
(„Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik”, br. 7/2021)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS - Prosvetni glasnik”.

Odredbe koje se odnose na plan udžbenika za treći razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja, primenjuju se počev od školske 2022/2023. godine.

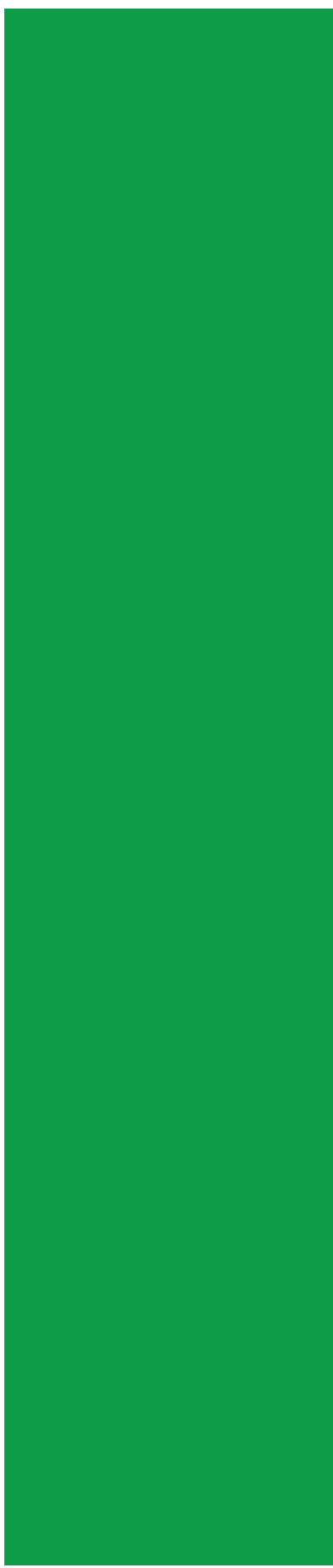
Odredbe koje se odnose na plan udžbenika za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja, primenjuju se **počev od školske 2023/2024. godine.**

PRAVILNIK O DOPUNI
PRAVILNIKA O PROGRAMU NASTAVE I UČENJA ZA ČETVRTI RAZRED OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA
(„Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik”, br. 1/2023)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Sl. glasniku RS - Prosvetnom glasniku”, a primenjuje se **počev od školske 2023/2024. godine.**

JAVNE NABAVKE

ODBIJANJE PONUDE U POSTUPKU JAVNE NABAVKE ZBOG NEDOSTAVLJANJA SREDSTVA OBEZBEĐENJA ZA OZBILJNOST PONUDE U SKLADU SA DOKUMENTACIJOM O NABAVCI

Primeri iz prakse Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki u vezi sa primenom člana 144. stav 1. tačka 4) Zakona o javnim nabavkama

Kada govorimo o sredstvu finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude, bitno je istaći da je u smislu odredbe člana 94. **Zakona o javnim nabavkama („Sl. glasnik” br. 91/2019** - dalje: ZJN) svrha njegovog definisanja da se omogući naručiocu da **unovči garanciju za ozbiljnost ponude datu uz ponudu, ukoliko nastupi neki od konkursnom dokumentacijom predviđenih slučajeva** - ako ponuđač nakon isteka roka za podnošenje ponuda povuče, opozove ili izmeni svoju ponudu, ponuđač kome je dodeljen ugovor blagovremeno ne potpiše ugovor o javnoj nabavci ili neosnovano odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci, ako ponuđač kome je dodeljen ugovor ne podnese ispravno sredstvo obezbeđenja za ispunjenje ugovornih obaveza u skladu sa zahtevima iz konkursne dokumentacije, ili ako ponuđač ne dostavi dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta u skladu sa članom 119. ZJN.

Sa druge strane, ZJN u članu 144. stav 1. tačka 4) ZJN jasno propisuje da naručilac, nakon pregleda i stručne ocene, odbija ponudu, odnosno prijavu kao neprihvatljivu, ako nije dostavljeno sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude u skladu sa dokumentacijom o nabavci.

Ukoliko se naručilac opredeli da u smislu odredbe člana 94. ZJN u konkursnoj dokumentaciji definiše sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude, preduslov za ocenu ponude kao prihvatljive u smislu odredbe člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN biće da je u ponudi ponuđača dostavljeno sredstvo finansijskog obezbeđenja koje u svemu u skladu sa dokumentacijom o nabavci, u suprotnom ponuda ponuđača će biti ocenjena kao neprihvatljiva.

U vezi sa dostavljanjem i ocenom valjanosti sredstava obezbeđenja za ozbiljnost ponude, u nastavku teksta dajemo primere iz prakse, sa osloncem na stavove zauzete u odlukama Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (dalje: Republička komisija).

Mogućnost zahtevanja pojašnjenja i ukazivanja naručiocu na nedostatke u dokumentaciji o nabavci

Kao jedan od primera ćemo navesti slučaj gde je odredbama konkursne dokumentacije nedvosmisleno zahtevano da kada je vrednost ponude preko 5.000.000,00 dinara, ponuđač je obavezan da kao sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude dostavi bankarsku garanciju za ozbiljnost ponude u visini od 2% vrednosti ponude, bez PDV, te da je grupa ponuđača dužna da dostavi jedno sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude na zahtevani iznos za svaku partiju posebno. Činjenica da je u predmetnom postupku ponuđač koji je podneo zajedničku ponudu dostavio dva sredstva finansijskog obezbeđenja odnosno dve bankarske garancije za ozbiljnost ponude koje glase na 1% od vrednosti ponude predstavlja opravdan razlog za ocenu predmetne ponude kao neprihvatljive.

Polazeći od iznetog primera, ukazujemo da ponuđači, ukoliko prilikom podnošenja ponude imaju određene nedoumice u pogledu toga na koji način se dostavlja sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude, koja je forma i sadržina istog i sl., imaju **mogućnost da shodno odredbi člana 97. ZJN naručiocu ukažu na te okolnosti, i na taj način razreše sve nedoumice koje eventualno imaju u pogledu toga na koji način se dostavlja zahtevano sredstvo finansijskog obezbeđenja**. Na taj način ponuđači stvaraju uslove da dostave sredstvo finansijskog obezbeđenja koje je u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije, što je preduslov da bi njihova ponuda bila ocenjena kao prihvatljiva.

U suprotnom, ukoliko ponuđač nije u smislu člana 97. ZJN, tražio dodatne informacije ili pojašnjenja niti je osporio sadržinu konkursne dokumentacije u delu zahtevanog sredstva

finansijskog obezbeđenja, sledi da se u potpunosti saglasio sa sadržinom konkursne dokumentacije koja je u konkretnom slučaju sačinjena. To znači da je ponuđač bio dužan da, kako bi njegova ponuda bila ocenjena kao prihvatljiva, dostavi sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude u svemu u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije.

Na ocenu ponude ponuđača kao prihvatljive u smislu člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN ne može biti od uticaja naknadna ocena dokaza na koje se ponuđač poziva, a koji nisu unapred zahtevani i definisani u konkursnoj dokumentaciji

Iz obrazloženja **Rešenja Republičke komisije br. 4-00-556/2021 od dana 16.9.2021. godine**: „Republička komisija nalazi da je naručilac pravilno postupio kada je ponudu podnosioca zahteva iz razloga koji su navedeni u Odluci o dodeli ugovora od dana 14.7.2021. godine, odbio kao neprihvatljivu. U vezi sa iznetim, Republička komisija ukazuje da je imala u vidu navode podnosioca zahteva istaknute u podnetom zahtevu za zaštitu prava, u kojim se poziva na sadržinu Sporazuma o zajedničkom učešću ponuđača, ali nalazi da pozivanje podnosioca zahteva na sadržinu predmetnog dokumenta u konkretnom slučaju nije od uticaja na ocenu ponude podnosioca zahteva kao prihvatljive. Izneto iz razloga što je u konkursnoj dokumentaciji zahtevano da je u slučaju podnošenja zajedničke ponude grupa ponuđača dužna da dostavi jedno sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude na zahtevani iznos za svaku partiju posebno, što znači da je podnosilac zahteva bio dužan da u skladu sa zahtevom iz konkursne dokumentacije dostavi jedno sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude koje glasi na iznos koji je definisan u konkursnoj dokumentaciji.”

Takođe, u situaciji kada je naručilac u konkursnoj dokumentaciji zahtevao da se **za svaku partiju za koju se podnosi ponuda dostavlja posebno sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude**, a ponuđač dostavi samo jedno sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude, odnosno jednu blanko menicu i jedno menično ovlašćenje na iznos za koji tvrdi da predstavlja 3% od ukupne ponuđene cene, koju kao takvu nije nigde opredelio svojom ponudom, već je iskazao zasebne ponuđene cene za svaku od partija za koje je podneo ponudu, nedvosmisleno proizilazi da je ponuđač postupio protivno zahtevu naručioca u delu koji se odnosi na način dostavljanja sredstva obezbeđenja za ozbiljnost ponude, usled čega je predmetna ponuda pravilno od strane naručioca shodno odredbi člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN i ocenjena kao neprihvatljiva.

Izneto činjenično stanje je bilo predmet razmatranja u **Rešenju Republičke komisije broj 4-00-609/2021 od dana 7.10.2021. godine**, u kojem je između ostalog navedeno: „Imajući u vidu da je podnosilac zahteva, protivno jasnom zahtevu naručioca da se za svaku partiju za koju se podnosi ponuda dostavlja posebno sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude, dostavio samo jedno sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude, odnosno jednu blanko menicu i jedno menično ovlašćenje na iznos od 18.231,90 dinara za koji tvrdi da predstavlja 3% od ukupne ponuđene cene od 607.730,00 dinara bez PDV-a, koju kao takvu nije nigde opredelio svojom ponudom, već je iskazao zasebne ponuđene cene za svaku od pet partija za koje je podneo ponudu, nedvosmisleno proizilazi da je podnosilac zahteva postupio protivno zahtevu naručioca propisanom predmetnom konkursnom dokumentacijom u delu koji se odnosi na način dostavljanja sredstva obezbeđenja za ozbiljnost ponude.”

Rok važenja sredstva obezbeđenja

U situaciji kada je konkursnom dokumentacijom propisano, primera radi, da **rok važenja sredstva obezbeđenja za ozbiljnost ponude mora biti najmanje 30 kalendarskih dana duži od roka važenja ponude**, te ponuđač dostavi sredstvo finansijskog obezbeđenja iz kojeg proizilazi da rok važenja dostavljene bankarske garancije nije u skladu sa zahtevom iz konkursne dokumentacije odnosno isti nije za 30 dana duži od roka važenja ponuda koji je ponuđač opredelio u svojoj ponudi, izneto ima za posledicu da se ponuda tog ponuđača mora odbiti kao neprihvatljiva, budući da sredstvo finansijskog obezbeđenja koje je ponuđač dostavio nije u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije.

Izneto potvrđuje i aktuelna praksa Republičke komisije te činjenično stanje koje je bilo predmet razmatranja u **Rešenju Republičke komisije br. 4-00-453/2021 od dana 22.7.2021. godine**, u kojem je između ostalog navedeno sledeće: „Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, a polazeći od sadržine konkursne dokumentacije kojom je jasno bilo određeno da rok važenja sredstva obezbeđenja za ozbiljnost ponude mora biti najmanje 30 kalendarskih dana duži od roka važenja ponude, te sadržine sredstva obezbeđenja za ozbiljnost ponude dostavljenih u okviru ponude podnosioca zahteva iz kojeg proizilazi da rok važenja dostavljene bankarske garancije nije u skladu sa zahtevom iz konkursne dokumentacije, sledi da je naručilac pravilno postupio kada je ponudu podnosioca zahteva shodno članu 144. stav 1 tačka 4) odbio kao neprihvatljivu.”

Irelevantnot naknadno dostavljenih dokaza i pojašnjenja sredstva obezbeđenja

U situaciji kada je odredbama konkursne dokumentacije zahtevano da se kao sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude dostavi bankarska garancija za ozbiljnost ponude, na iznos od 3% od vrednosti ponude, neopoziva, bezuslovna, plativa na prvi poziv, bez prava na prigovor i primedbe sa rokom važenja 30 dana duže od važenja ponude, izneto znači da je za ocenu ponude kao prihvatljive potrebno da se od strane ponuđača dostavi sredstvo finansijskog obezbeđenja u svemu i na način kako je zahtevano u konkursnoj dokumentaciji. To znači da **ukoliko se dostavi bankarska garancija u kojoj nije izričito navedeno da je neopoziva, bezuslovna, plativa na prvi poziv, bez prava na prigovor i primedbe, kako je i zahtevano u konkursnoj dokumentaciji, isto će za posledicu imati odbijanje ponude ponuđača kao neprihvatljive.**

Naknadno pribavljanje dokaza koji je izdat od strane poslovne banke u kojem banka daje dodatno pojašnjenje teksta bankarske garancije koja je priložena u ponudi ponuđača, neće biti od uticaja na ocenu ponude ponuđača kao prihvatljive, budući da je za ocenu ponude ponuđača kao prihvatljive u skladu sa odredbom člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN relevantna jedino sadržina sredstva finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude koje je dostavljeno u ponudi ponuđača.

Navodimo primer iz prakse, te obrazloženje koje je izneto u **Rešenju Republičke komisije br. 4-00-388/2023 od dana 5.7.2023. godine**, u kojem je između ostalog navedeno: „U vezi sa iznetim, Republička komisija ukazuje da je imala u vidu navode podnosioca zahteva istaknute u podnetom zahtevu za zaštitu prava, te pozivanje na sadržinu dodatnog pojašnjenja poslovne banke te odredbe Zakona o obligacionim odnosima, ali nalazi da pozivanje podnosioca zahteva na sadržinu predmetnog dokumenta u konkretnom slučaju nije od uticaja na ocenu ponude podnosioca zahteva kao prihvatljive sa stanovišta odredbi ZJN. Ovo stoga što je u konkursnoj dokumentaciji zahtevano da se dostavi bankarska garancija za ozbiljnost ponude, na iznos od 3 % od vrednosti ponude, neopoziva, bezuslovna, plativa na prvi poziv, bez prava na prigovor i primedbe sa rokom važenja 30 dana duže od važenja ponude, što znači da je podnosilac zahteva bio dužan da u skladu sa zahtevom iz konkursne dokumentacije dostavi sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude koje ima sadržinu kako je i zahtevano u konkursnoj dokumentaciji. Izneto potvrđuje i sadržina Modela bankarske garancije

koji čini sastavni deo konkursne dokumentacije, u kojem modelu je jasno i precizno navedeno koju sadržinu treba da ima sredstvo obezbeđenja odnosno bankarska garancija za ozbiljnost ponude, u kojem tekstu datog Modela bankarske garancije je konkretno navedeno da je potrebno da je garancija plativa „bez prava na prigovor i primedbe“.

Nemogućnost odbijanja ponude usled nedostatka podataka koji nisu zahtevani konkursnom dokumentacijom

Budući da se ocena ponude ponuđača kao prihvatljive može ceniti jedino u pogledu zahteva u konkursnoj dokumentaciji koji su unapred definisani i propisani, ukazaćemo na situacije u kojima ponuđač ne može snositi štetne posledice koje se ogledaju u odbijanju ponude kao neprihvatljive.

Naime, ukoliko primera radi, u konkursnoj dokumentaciji nije zahtevano da se dostavi popunjeno menično ovlašćenje, već je zahtevano da menično pismo - ovlašćenje bude potpisano u skladu sa kartonom deponovanih potpisa, odnosno da potpisi na menicama, kartonu deponovanih potpisa i meničnom ovlašćenju treba da budu identični, a koji zahtev je ponuđač ispunio, ponuda tog ponuđača ne može biti ocenjena kao neprihvatljiva iz razloga što ponuđač u meničnom ovlašćenju nije naveo naziv poslovne banke i broj tekućeg računa banke.

Ako navođenje određenih podataka nije zahtevano u konkursnoj dokumentaciji, to ne može biti osnov da se ponuda bilo kog ponuđača shodno odredbi člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN oceni kao neprihvatljiva

Iz obrazloženja **Rešenja Republičke komisije br. 4-00-188/2023 od dana 11.5.2023. godine**: „Shodno navedenom, Republička komisija konstatuje da okolnost na koju ukazuje podnosilac zahteva, da je izabrani ponuđač dostavio nepopunjeno menično ovlašćenje, u konkretnom slučaju, ne može predstavljati razlog za ocenu ponude izabranog ponuđača kao neprihvatljive u smislu odredbe člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN, a imajući u vidu utvrđenu sadržinu konkursne dokumentacije iz koje proizilazi da je za prihvatljivost ponude od strane naručioca kao dovoljno bilo da predviđeno zahtevano menično pismo - ovlašćenje bude potpisano u skladu sa kartonom deponovanih potpisa, odnosno da potpisi na menicama, kartonu deponovanih potpisa i meničnom ovlašćenju treba da budu identični, a koji zahtev je kako to iz utvrđenog činjeničnog stanja sledi ispunjen.“

Dužnost naručioca je da prilikom sprovođenja stručne ocene ponuda oceni da li je ponuđač dostavio sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude na način kako je zahtevano u konkursnoj dokumentaciji, polazeći od činjeničnog stanja svakog konkretnog postupka javne nabavke te sadržine dokaza koje je ponuđač dostavio.

Samim tim, ukoliko primera radi ponuđač u ponudi dostavi sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude u svemu na način kako je i zahtevano u konkursnoj dokumentaciji ali se usled propusta koji nisu bili na strani ponuđača u registru menica registruje menica drugog registarskog broja u odnosu na registarski broj menice koji je dostavljen u ponudi ponuđača, posebno ukazujemo da je u tim situacijama potrebno da naručioci prilikom vršenja stručne ocene ponuda pravilno i potpuno utvrde sve činjenice te da polazeći od toga da li je ponuđač dostavio sve zahtevane dokaze u svojoj ponudi, eventualno izvrše dodatne provere pre ocene određene ponude kao neprihvatljive.

Ovo posebno ako se ima u vidu da je ponuđač u konkretnom slučaju u ponudi dostavio sredstvo obezbeđenja za ozbiljnost ponude u svemu u skladu sa konkursnom dokumentacijom, što dalje znači da okolnost što je menica koja je dostavljena u ponudi ponuđača registrovana pod drugim registarskim brojem, ne predstavlja osnov za odbijanje ponude ponuđača kao neprihvatljive u smislu člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN, već je naručilac u fazi stručne ocene ponude trebao da izvrši dodatne provere u tom smislu, posebno ako se ima u vidu da je i sâm konstatovao da propust nastao prilikom registracije menice ponuđača nesporno predstavlja grešku koja nije bila na strani ponuđača.

Izneto je potvrdila i aktuelna praksa Republičke komisije, te ukazujemo na obrazloženje izneto u **Rešenju Republičke komisije br. 4-00-131/2022 od dana 6.5.2022. godine**: „Ovo posebno stoga što iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da je podnosilac zahteva u konkretnom slučaju dostavio dokaze o sredstvu obezbeđenja za ozbiljnost ponude u svemu skladu sa konkursnom dokumentacijom, a naročito ako se ima u vidu da je dostavio Zahtev za registraciju menice koji se odnosi upravo na menicu serijskog broja Okolnost da je navedena menica registrovana pod brojem ..., po oceni Republičke komisije, nije mogla da bude osnov za odbijanje ponude podnosioca zahteva u smislu člana 144. stav 1. tačka

4) ZJN, u konkretnom slučaju budući da serijski broj pod kojim je pogrešno registrovana menica nesporno predstavlja grešku koja nije bila na strani podnosioca zahteva, a što potvrđuje i činjenica da je na sajtu Narodne banke Srbije objavljena registracija menice ... (koju okolnost je Republička komisija utvrdila uvidom u internet stranicu Narodne banke Srbije) za čiju registraciju je konkretno i bio upućen Zahtev od strane podnosioca zahteva. Po oceni Republičke komisije podnosilac zahteva je osnovano ukazao da naručilac nije postupio u skladu sa odredbom člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN i konkursne dokumentacije prilikom stručne ocene njegove ponude u spornom delu”.

Zaključak

Iz iznetog sledi da će se kao prihvatljiva u smislu odredbe člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN oceniti ponuda ponuđača u kojoj je dostavljeno sredstvo finansijskog obezbeđenja za ozbiljnost ponude u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije koja je sačinjena za konkretan postupak javne nabavke. U tom smislu posebno je važno skrenuti pažnju da ponuđači ukoliko imaju bilo kakve dileme u pogledu načina dostavljanja sredstva finansijskog obezbeđenja blagovremeno zahtevaju od naručioca dodatna pojašnjenja u tom smislu koja će im pomoći da dostave sredstvo obezbeđenja u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije i na taj način podnesu prihvatljivu ponudu. U suprotnom, ukoliko dostave sredstvo finansijskog obezbeđenja koje u bilo kojem delu nije u skladu sa zahtevima konkursne dokumentacije snose rizik da njihova ponuda bude ocenjena kao neprihvatljiva, što potvrđuje i aktuelna praksa Republičke komisije.

Dužnost naručioca jeste da prilikom ocene ponude ponuđača kao prihvatljive u smislu odredbe člana 144. stav 1. tačka 4) ZJN polazi najpre od sadržine konkursne dokumentacije koju je sačinio, te dokaza koje je u konkretnom slučaju dostavio ponuđač i da shodno tome, u zavisnosti od činjeničnog stanja svakog konkretnog postupka javne nabavke, ukoliko ima potrebe za tim, jer npr. postoje određeni propusti koji nisu na strani ponuđača, izvrši dodatne provere koje bi mu omogućile da stručnu ocene ponude sprovede na zakonit način.

•

Omogućavanje uvida u dokumentaciju ponuđaču u postupku javne nabavke oblikovanom u partije

- Da li bi naručilac trebalo da odobri zahtev za uvid u dokumentaciju ponuđača koji je podneo ponudu za jednu od dve partije u postupku, ili da odbije takav zahtev i traži novi samo za partiju za koju je ponuđač podneo ponudu, imajući u vidu da Portal javnih nabavki ne daje mogućnost da naručilac u odgovoru na zahtev odvoji pristup za pojedine partije?

Odgovor:

Kada je ponuđač podneo ponudu samo za jednu partiju, on ne bi bio aktivno legitimisan da podnese zahtev za zaštitu prava u delu postupka koji se odnosi na drugu partiju, imajući u vidu da zbog nepodnošenja ponude za drugu partiju nema ni interes za dodelu ugovora za tu drugu partiju. Samim tim, mišljenja smo da nema razloga da mu se omogući uvid i kopiranje dokumentacije koja se odnosi na partiju za koju nije podneo ponudu (iako je ponuđač u svom zahtevu označio i partije za koje nije podneo ponudu, a naručilac u svom odgovoru ne može menjati taj izbor).

Na naručiocu je da oceni sve okolnosti u predmetnom postupku, i eventualno dozvoli uvid i u ovu dokumentaciju, s tim da je naručilac obavezan da zaštiti poverljive podatke, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama ("Sl. glasnik RS", br. 91/2019). •

Jelena Kulić

Nemogućnost povećanja cene po ugovoru o javnoj nabavci bez saglasnosti naručioca

- Nakon sprovedene javne nabavke i zaključenja ugovora sa dobavljačima, dešava se da nakon nekog vremena dođe do promene cene pojedinih artikala u odnosu na cenu datu u ponudi. Da li naručilac sme da prihvati takve račune (sa većom cenom u odnosu na ponudu) ili je u nekoj vrsti prekršaja?

Odgovor:

Saglasno odredbi člana 154. stav 1. Zakona o javnim nabavkama ("Sl. glasnik RS", br. 91/2019), ugovor o javnoj nabavci izvršava se u skladu sa uslovima koji su određeni u dokumentaciji o nabavci i izabranom ponudom.

Ukoliko je naručilac promenu cene predvideo u konkursnoj dokumentaciji i u ugovoru o javnoj nabavci na jasan precizan i nedvosmislen način, on može da postupi u skladu sa odredbama čl. 155-161. Zakona i da izmeni ugovor bez sprovođenja postupka javne nabavke, u kom slučaju je za određene osnove dužan da obaveštenje o izmeni ugovora pošalje na objavljivanje na Portalu javnih nabavki u roku od deset dana od dana izmene ugovora.

Ukoliko je naručilac u ugovoru o javnoj nabavci unapred jasno definisao parametre sa kojima će se ugovorena cena usklađivati, navedeno usklađivanje se vrši bez izmene ugovora, jer se ono ne smatra promenom cene.

Međutim, ako naručilac ni na koji od navedenih načina nije predvideo mogućnost da ponuđena jedinična cena može da se promeni tokom izvršenja ugovora o javnoj nabavci, on ne bi smeo da prihvati plaćanje veće cene od one na koju se ponuđač obavezao svojom ponudom. •

Jelena Kulić

Sprovođenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva kada u otvorenom postupku nije stigla nijedna ponuda ili su sve ponude bile neodgovarajuće

- **Kako postupiti u slučaju kada u otvorenom postupku nijedan ponuđač ne podnese ponudu, ili u slučaju kada je podneta ponuda koja je neprihvatljiva, a naručilac ima potrebu da zaključi ugovor?**

Odgovor:

U slučaju kada u otvorenom postupku nema prihvatljivih ponuda, a ima potrebu da zaključi predmetni ugovor, naručilac postupajući u skladu sa odredbama čl. 61. i 62. Zakona o javnim nabavkama ("Sl. glasnik RS", br. 91/2019 - dalje: Zakon), kako bi za što kraće vreme zaključio ugovor o javnoj nabavci.

Odredbom člana 61. stav 7. Zakona, propisano je da javni naručilac može da sprovodi pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva ako u otvorenom postupku, odnosno restriktivnom postupku nije dobio nijednu ponudu ili su sve ponude neodgovarajuće, odnosno nijednu prijavu ili nijednu odgovarajuću prijavu, pod uslovom da početni uslovi javne nabavke nisu bitno izmenjeni. Pri tome, neodgovarajuća ponuda u smislu st. 7. i 8. ovog člana je ponuda koja ne odgovara predmetu javne nabavke, odnosno zahtevanim tehničkim specifikacijama tako da očigledno bez značajnih izmena ne može da zadovolji potrebe i zahteve naručioca specificirane u konkursnoj dokumentaciji.

Saglasno odredbama člana 62. Zakona, naručilac je dužan da na Portalu javnih nabavki objavi obaveštenje o sprovođenju pregovaračkog postupka bez objavljivanja javnog poziva koje sadrži obrazloženje osnovanosti primene tog postupka. Nakon objavljivanja navedenog obaveštenja, naručilac je dužan da u pisanoj formi uputi poziv na pregovaranje jednom ili, ako je moguće, većem broju privrednih subjekata. Naručilac je dužan da uz poziv na pregovaranje dostavi konkursnu dokumentaciju u kojoj određuje kriterijume za kvalitativni izbor privrednog subjekta i kriterijume za dodelu ugovora, predmet nabavke sa opisom potreba i zahtevanih karakteristika dobara, usluga ili radova, uz navođenje koji elementi opisa potreba i zahtevanih karakteristika dobara, usluga ili radova predstavljaju minimalne zahteve koje sve ponude treba da ispune, kao i elemente ugovora o kojima će pregovarati i način pregovaranja. O minimalnim zahtevima iz konkursne dokumentacije ne može da se pregovara. Naručilac je dužan da vodi zapisnik o pregovaranju. Naručilac je dužan da tokom pregovora obezbedi jednako postupanje prema svim ponuđačima i ne sme da pruža informacije na diskriminatorски način koje bi pojedini ponuđači mogli da koriste na štetu drugih.

Jelena Kulić

Sprovođenje hitnih nabavki radi saniranja posledica elementarne nepogode

- **Da li postoji osnov u Zakonu o javnim nabavkama na koji se može pozvati opština kao naručilac, u situaciji nakon vremenske nepogode i proglašenja vanrednog stanja, kako bi se sprovela nabavka radova ali da ne bude javna, nego putem narudžbenice zbog hitnosti koju je prouzrokovalo vanredno stanje?**

Odgovor:

Mogućnost sprovođenja postupka nabavke bez primene zakona, određena je Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. glasnik RS", br. 91/2019 - dalje: Zakon) samo u slučajevima propisanim čl. 11-21. i 27. U navedenim odredbama propisani su osnovi za izuzeće od primene Zakona - po osnovu predmeta nabavke, odnosa povezanosti sa drugim naručiocima ili po osnovu visine procenjene vrednosti. Članom 27. Zakona propisano je da se bez primene zakona mogu sprovesti istovrsne nabavke dobara do 1.000.000 dinara i radove do 3.000.000. dinara na godišnjem nivou.

Stoga, po osnovu hitnosti (ako nije ispunjen još neki od navedenih osnova izuzeća) naručilac ne bi mogao sprovesti postupak bez primene Zakona, odnosno bez objavljivanja na Portalu javnih nabavki.

Postupak koji je predviđen za hitne situacije jeste pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva, u skladu sa članom 61. stav 1. tačka 2) Zakona, kojim je propisano da naručilac može da sprovodi pregovarački postupak bez objavljivanja javnog poziva: u meri u kojoj je to neophodno, ako zbog izuzetne hitnosti prouzrokovane događajima koje naručilac nije mogao da predvidi, nije moguće postupiti u rokovima određenim za otvoreni postupak ili restriktivni postupak ili konkurentni postupak sa pregovaranjem ili pregovarački postupak sa objavljivanjem, s tim da okolnosti kojima naručilac opravdava izuzetnu hitnost ne smeju da budu prouzrokovane njegovim postupanjem.

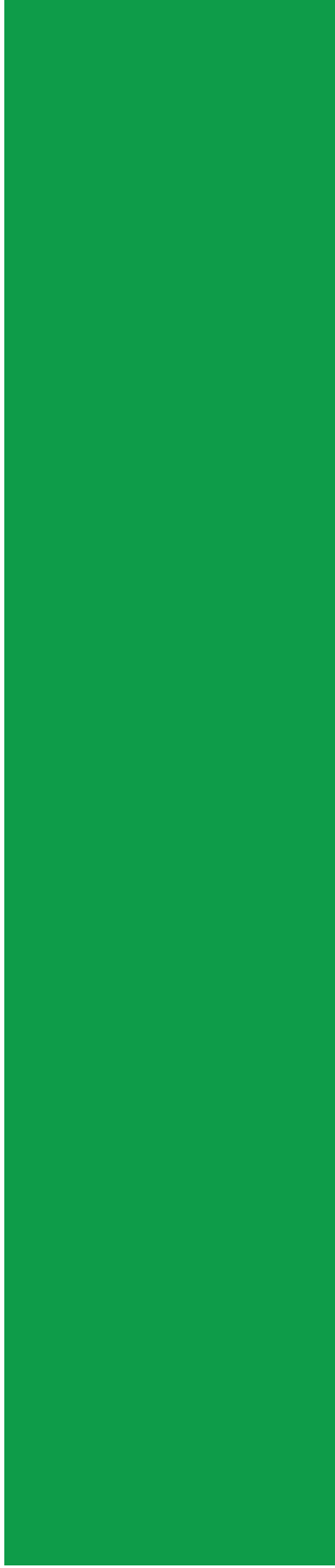
Dalje, članom 62. stav 9. Zakona, ovaj postupak je dodatno "oslobođen" obaveza i rokova na način da naručilac nije dužan da postupi na način propisan st. 1-6. ovog člana (zahtevanje mišljenja Kancelarije za javne nabavke, objavljivanje obaveštenja i dr.), u slučaju sprovođenja postupka:

1) iz člana 61. stav 1. tačka 2) ovog zakona u cilju nabavke radi obezbeđivanja osnovnih životnih uslova u slučajevima elementarnih nepogoda ili tehničko-tehnoloških nesreća čije posledice ugrožavaju bezbednost, zdravlje i živote ljudi, materijalna dobra ili životnu sredinu, u skladu sa propisima kojima se uređuju vanredne situacije.

Napominjemo da ovakav postupak naručilac svakako sprovodi putem Portala javnih nabavki - slanjem poziva za podnošenje ponude direktno potencijalnim ponuđačima registrovanim na Portalu javnih nabavki i određivanjem primerenog roka za podnošenje ponuda, te zaključenje ugovora u kratkom roku.

Dragana Đinđić

DRŽAVNA UPRAVA

PRAVO NA PLAĆENO ODSUSTVO DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMEŠTENIKA

Osnov, uslovi i dužina trajanja odsustva uz naknadu zarade

Prema odredbama člana 2. *Zakona o državnim službenicima („Sl. glasnik RS”, br. 79/2005, 81/2005 - ispr., 83/2005 - ispr., 64/2007, 67/2007 - ispr., 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017, 95/2018, 157/2020 i 142/2022* - dalje: Zakon), državni službenik je lice čije se radno mesto sastoji od poslova iz delokruga organa državne uprave, sudova, javnih tužilaštava, Državnog pravobranilaštva, službi Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade, Ustavnog suda i službi organa čije članove bira Narodna skupština ili s njima povezanih opštih pravnih, informatičkih, materijalno-finansijskih, računovodstvenih i administrativnih poslova. Državni službenici nisu narodni poslanici, predsednik Republike, sudije Ustavnog suda, članovi Vlade, sudije, javni tužioci, zamenici javnih tužilaca i druga lica koja na funkciju bira Narodna skupština ili postavlja Vlada i lica koja prema posebnim propisima imaju položaj funkcionera.

Nameštenik je lice čije se radno mesto sastoji od pratećih pomoćno-tehničkih poslova u državnom organu.

Poslodavac državnih službenika i nameštenika je Republika Srbija, a prava i dužnosti poslodavca u ime Republike Srbije vrši rukovodilac državnog organa ako Zakonom, posebnim zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno.

Na prava i dužnosti državnih službenika koji nisu uređeni Zakonom, posebnim zakonom ili drugim propisom primenjuju se opšti propisi o radu i *Poseban kolektivni ugovor za državne organe („Sl. glasnik RS”, br. 38/2019, 55/2020 i 44/2023* - dalje: PKU). Na prava i dužnosti nameštenika primenjuju se opšti propisi o radu i PKU, ako Zakonom ili posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Pravni osnov za korišćenje plaćenog odsustva državnih službenika i nameštenika

Pravo državnih službenika i nameštenika na odsustvo uz naknadu zarade prevashodno je uređeno odredbama člana 77. *Zakona o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005,*

61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje), kojima je propisano da zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo u ukupnom trajanju do pet radnih dana u toku kalendarske godine, u slučaju sklapanja braka, porođaja supruge, teže bolesti člana uže porodice i u drugim slučajevima utvrđenim opštim aktom i ugovorom o radu. Pored navedenih slučajeva, zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo još i pet radnih dana zbog smrti člana uže porodice i dva dana za svaki slučaj dobrovoljnog davanja krvi računajući i dan davanja krvi. **Opštim aktom i ugovorom o radu može da se utvrdi pravo na plaćeno odsustvo u trajanju dužem od pet radnih dana.**

Vreme trajanja plaćenog odsustva utvrđuje se opštim aktom i ugovorom o radu

Odsustvo uz naknadu zarade državnih službenika i nameštenika detaljnije je uređeno PKU.

Članom 16. PKU propisano je da zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo sa rada u slučaju:

- 1) porođaja bračnog, odnosno vanbračnog partnera ili usvojenja deteta - 5 radnih dana;
- 2) rođenja ili usvojenja deteta drugog člana uže porodice - 1 radni dan;
- 3) polaganja stručnog ispita koji je obavezan uslov za rad na radnom mestu na koje je raspoređen - do 7 radnih dana;
- 4) stupanja u brak zaposlenog - 7 radnih dana;
- 5) otklanjanja posledica u domaćinstvu zaposlenog izazvanih elementarnim nepogodama, havarijama, požarom ili drugim nepredvidivim razlozima više sile - do 3 radna dana;
- 6) selidbe - 3 radna dana;
- 7) polaska deteta zaposlenog u prvi razred osnovne škole - 2 radna dana;
- 7a) prvog polaska deteta zaposlenog u predškolsku ustanovu (jasle/vrtić) - 5 radnih dana;

- 8) stupanja u brak deteta zaposlenog, ispraćaja deteta, odnosno pastorka, usvojenika/cu ili hranjenika/cu u vojsku - 2 radna dana;
- 9) polaganja ispita u okviru dodatnog obrazovanja - po 1 radni dan, a najviše do 7 radnih dana u toku kalendarske godine;
- 10) teže bolesti člana uže porodice - 7 radnih dana;
- 11) smrti člana uže porodice - 5 radnih dana;
- 12) svaki slučaj dobrovoljnog davanja krvi, računajući i dan davanja krvi - 3 uzastopna dana;
- 13) učešća u takmičenju u organizaciji sindikata, odnosno u drugim sindikalnim aktivnostima (prisustvovanje sindikalnim sastancima, konferencijama, sednicama i kongresima) - do 7 radnih dana;
- 14) rekreativnog odmora u organizaciji sindikata - do 7 radnih dana;
- 15) obavljanja volonterskih dužnosti u humanitarnim udruženjima i organizacijama - do 2 radna dana, a najviše 4 radna dana u toku kalendarske godine;
- 16) učešća na međunarodnim sportskim takmičenjima u svojstvu člana reprezentacije Republike Srbije - za vreme boravka reprezentacije na tom takmičenju, kao i za vreme priprema za to takmičenje, a najduže 45 radnih dana;
- 17) smrti krvnog srodnika bez obzira na stepen srodstva ili tazbinskog srodnika do drugog stepena srodstva - 1 radni dan.

Članovima uže porodice u smislu navedenog člana PKU, smatraju se **bračni drug, vanbračni drug, deca rođena u braku i van braka, rođeni braća i sestre, braća i sestre po ocu i majci, roditelji, usvojlac, usvojenik, pastorak, štitićnik i staratelj.**

Plaćeno odsustvo može se koristiti u toku kalendarske godine - u ukupnom trajanju od 7 radnih dana.

Zaposleni koji koristi plaćeno odsustvo ima pravo na naknadu plate koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio

Izuzetno, u sledećim slučajevima se ukupan broj radnih dana koji se koriste kao plaćeno odsustvo u toku kalendarske godine uvećava za broj dana koji je utvrđen kao vreme odsustva u svakom od tih slučajeva:

- porođaja bračnog, odnosno vanbračnog partnera ili usvojenja deteta;
- rođenja ili usvojenja deteta drugog člana uže porodice;
- polaganja stručnog ispita koji je obavezan uslov za rad na radnom mestu na koje je raspoređen;
- otklanjanja posledica u domaćinstvu zaposlenog izazvanih elementarnim nepogodama, havarijama, požarom ili drugim nepredvidivim razlozima više sile;

- prvog polaska deteta zaposlenog u predškolsku ustanovu (jasle/vrtić);
- teže bolesti člana uže porodice;
- smrti člana uže porodice;
- svaki slučaj dobrovoljnog davanja krvi, računajući i dan davanja krvi;
- rekreativnog odmora u organizaciji sindikata;
- učešća na međunarodnim sportskim takmičenjima u svojstvu člana reprezentacije Republike Srbije.

U slučaju da su oba roditelja zaposlena u državnim organima, pravo na plaćeno odsustvo zbog prvog polaska deteta zaposlenog u predškolsku ustanovu (jasle/vrtić) ostvaruje jedan roditelj.

Pravo na plaćeno odsustvo lica angažovanih po osnovu ugovora van radnog odnosa

PKU je propisano da, pored zaposlenih, i **lica koja su angažovana u državnom organu po osnovu ugovora van radnog odnosa ostvaruju pravo na odsustvo sa rada bez umanjene ugovorene naknade, u sledećim slučajevima:**

- porođaja bračnog, odnosno vanbračnog partnera ili usvojenja deteta;
- stupanja u brak zaposlenog;
- polaska deteta zaposlenog u prvi razred osnovne škole;
- prvog polaska deteta zaposlenog u predškolsku ustanovu (jasle/vrtić);
- stupanja u brak deteta zaposlenog, ispraćaja deteta, odnosno pastorka, usvojenika/cu ili hranjenika/cu u vojsku;
- teže bolesti člana uže porodice;
- smrti člana uže porodice;
- svaki slučaj dobrovoljnog davanja krvi, računajući i dan davanja krvi;
- obavljanja volonterskih dužnosti u humanitarnim udruženjima i organizacijama;
- smrti krvnog srodnika bez obzira na stepen srodstva ili tazbinskog srodnika do drugog stepena srodstva.

Ostvarivanje prava na plaćeno odsustvo

Plaćeno odsustvo se odobrava rešenjem poslodavca na osnovu pismenog zahteva zaposlenog pri čemu je neophodno da zaposleni uz zahtev priloži i odgovarajuću dokumentaciju tj. dokaz o postojanju pravnog osnova za korišćenje plaćenog odsustva (izvod iz matične knjige rođenih,

izvod iz matične knjige umrlih, potvrdu nadležnog organa o dobrovoljnom davanju krvi...).

Izuzetno, u sledećim situacijama, **zaposleni je dužan da dostavi dokumentaciju najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja zahteva:**

- porođaja bračnog, odnosno vanbračnog partnera ili usvojenja deteta;
- rođenja ili usvojenja deteta drugog člana uže porodice;
- polaganja stručnog ispita koji je obavezan uslov za rad na radnom mestu na koje je raspoređen;
- prvog polaska deteta zaposlenog u predškolsku ustanovu (jasle/vrtić);
- stupanja u brak deteta zaposlenog, ispraćaja deteta, odnosno pastorka, usvojenika/cu ili hranjenika/cu u vojsku;
- teže bolesti člana uže porodice;

- smrti člana uže porodice;
- smrti krvnog srodnika bez obzira na stepen srodstva ili tazbinskog srodnika do drugog stepena srodstva.

Dani plaćenog odsustva za svaki pojedinačni slučaj ne mogu se sabirati i koristiti u nekom drugom periodu, a **zaposleni može da odsustvuje sa rada samo u momentu kada nastupi slučaj po osnovu koga ostvaruje to pravo.** Ako taj slučaj nastupi u vreme kada zaposleni koristi godišnji odmor, korišćenje godišnjeg odmora se prekida za onoliko vremena za koliko zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo, a po isteku odsustva zaposleni ima pravo da nastavi korišćenje godišnjeg odmora.

Bojana Jakšić Kovačević

DOSTAVLJANJE PODATAKA O ZAPOSLENIMA U GRADSKOJ UPRAVI ODBORNIKU U SKUPŠTINI OPŠTINE

Prilikom dostavljanja podataka odborniku rukovalac, mora voditi računa o poštovanju načela obrade, a posebno o zakonitosti, odnosno pravnom osnovu i svrsi obrade i minimizaciji podataka

Članom 4. **Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. glasnik RS”, br. 87/2018** - dalje: Zakon) propisano je da je „podatak o ličnosti” svaki podatak koji se odnosi na fizičko lice čiji je identitet određen ili odrediv, neposredno ili posredno, posebno na osnovu oznake identiteta, kao što je ime i identifikacioni broj, podataka o lokaciji, identifikatora u elektronskim komunikacionim mrežama ili jednog, odnosno više obeležja njegovog fizičkog, fiziološkog, genetskog, mentalnog, ekonomskog, kulturnog i društvenog identiteta.

„Obrada podataka o ličnosti” je svaka radnja ili skup radnji koje se vrše automatizovano ili neautomatizovano sa podacima o ličnosti ili njihovim skupovima, kao što su prikupljanje, beleženje, razvrstavanje, grupisanje, odnosno strukturisanje, pohranjivanje, upodobljavanje ili menjanje, otkrivanje, uvid, upotreba, otkrivanje prenosom, odnosno dostavljanjem, umnožavanje, širenje ili na drugi način činjenje dostupnim, upoređivanje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje.

„Rukovalac” je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji samostalno ili zajedno sa drugima određuje svrhu i način obrade. Zakonom kojim se određuje svrha i način obrade, može se odrediti i rukovalac ili propisati uslovi za njegovo određivanje. „Primalac” je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti kome su podaci o ličnosti otkriveni, bez obzira da li se radi o trećoj strani ili ne, osim ako se radi o organima vlasti koji u skladu sa zakonom primaju podatke o ličnosti u okviru istraživanja određenog slučaja i obrađuju ove podatke u skladu sa pravilima o zaštiti podataka o ličnosti koja se odnose na svrhu obrade. „Treća strana” je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti, koji nije lice na koje se podaci odnose, rukovalac ili obrađivač, kao ni lice koje je ovlašćeno da obrađuje podatke o ličnosti pod neposrednim nadzorom rukovaoca ili obrađivača. „Organ vlasti” je državni organ, organ teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave, javno preduzeće, ustanova i druga javna služba, organizacija i drugo pravno ili fizičko lice koje vrši javna ovlašćenja.

Obrada podataka o ličnosti

Članom 5. Zakona propisano je da podaci o ličnosti moraju:

- 1) se obrađivati zakonito, pošteno i transparentno u odnosu na lice na koje se podaci odnose („zakonitost, poštenje i transparentnost”). **Zakonita obrada je obrada koja se vrši u skladu sa Zakonom, odnosno drugim zakonom kojim se uređuje obrada;**
- 2) se prikupljati u svrhe koje su konkretno određene, izričite, opravdane i zakonite i dalje se ne mogu obrađivati na način koji nije u skladu sa tim svrhama („ograničenje u odnosu na svrhu obrade”);
- 3) biti primereni, bitni i ograničeni na ono što je neophodno u odnosu na svrhu obrade („minimizacija podataka”);
- 4) biti tačni i, ako je to neophodno, ažurirani. Uzimajući u obzir svrhu obrade, moraju se preduzeti sve razumne mere kojima se obezbeđuje da se netačni podaci o ličnosti bez odlaganja izbrišu ili isprave („tačnost”);
- 5) se čuvati u obliku koji omogućava identifikaciju lica samo u roku koji je neophodan za ostvarivanje svrhe obrade („ograničenje čuvanja”);
- 6) se obrađivati na način koji obezbeđuje odgovarajuću zaštitu podataka o ličnosti, uključujući zaštitu od neovlašćene ili nezakonite obrade, kao i od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primenom odgovarajućih tehničkih, organizacionih i kadrovskih mera („integritet i poverljivost”) (stav 1); Rukovalac je odgovoran za primenu odredaba stava 1. ovog člana i mora biti u mogućnosti da predoči njihovu primenu („odgovornost za postupanje”).

Shodno odredbama člana 12. stav 1. Zakona **obrada je zakonita samo ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:**

- 1) lice na koje se podaci o ličnosti odnose je pristalo na obradu svojih podataka o ličnosti za jednu ili više posebno određenih svrha;
- 2) obrada je neophodna za izvršenje ugovora zaključenog sa licem na koje se podaci odnose ili za preduzimanje radnji, na zahtev lica na koje se podaci odnose, pre zaključenja ugovora;
- 3) obrada je neophodna u cilju poštovanja pravnih obaveza rukovaoca;

- 4) obrada je neophodna u cilju zaštite životno važnih interesa lica na koje se podaci odnose ili drugog fizičkog lica;
- 5) obrada je neophodna u cilju obavljanja poslova u javnom interesu ili izvršenja zakonom propisanih ovlašćenja rukovaoca;
- 6) obrada je neophodna u cilju ostvarivanja legitimnih interesa rukovaoca ili treće strane, osim ako su nad tim interesima pretežniji interesi ili osnovna prava i slobode lica na koje se podaci odnose koji zahtevaju zaštitu podataka o ličnosti, a posebno ako je lice na koje se podaci odnose maloletno lice.

Stav 1. tačka 6) ovog člana ne primenjuje se na obradu koju vrši organ vlasti u okviru svoje nadležnosti.

Osnov za obradu iz člana 12. stav 1. tač. 3) i 5) Zakona određuje se zakonom.

Obrada podataka u oblasti rada i zapošljavanja

Na obradu u oblasti rada i zapošljavanja primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje rad i zapošljavanje i kolektivni ugovori, uz primenu odredaba Zakona.

Zakon o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje - dalje: ZOR) u članu 2. stav 2. propisuje da se **odredbe ZOR primenjuju i na zaposlene u državnim organima, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave i javnim službama, ako zakonom nije drukčije određeno.**

Članom 83. ZOR propisano je da **lični podaci koji se odnose na zaposlenog ne mogu da budu dostupni trećem licu, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim zakonom ili ako je to potrebno radi dokazivanja prava i obaveza iz radnog odnosa ili u vezi sa radom.** Lične podatke zaposlenih može da prikuplja, obrađuje, koristi i dostavlja trećim licima samo zaposleni ovlašćen od strane direktora.

Obaveza vođenja personalnog dosijea zaposlenih

Zakon o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave („Sl. glasnik RS”, br. 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon i 123/2021 - dr. zakon) propisuje u članu 188. stav 3. da se **prikupljanje, čuvanje i obrada podataka o zaposlenom vrši u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.**

Članom 191. istog zakona propisano je da **poslodavac vodi personalni dosije za sve zaposlene, koji sadrži:**

- 1) dokumenta od značaja za zasnivanje radnog odnosa, raspoređivanje i obračun zarade;
- 2) dokumenta od značaja za obavljanje poslova radnog mesta u vezi sa stručnom obukom pripravnika, stručnim osposobljavanjem, stručnim usavršavanjem i dodatnim obrazovanjem;
- 3) dokumenta od značaja za korišćenje godišnjeg odmora, plaćenog i neplaćenog odsustva;
- 4) dokumenta u vezi sa praćenjem i vrednovanjem rezultata rada;
- 5) dokumenta o nagrađivanju, disciplinskim kaznama i naknadi materijalne štete;
- 6) dokumenta od značaja za ostvarivanje prava iz penzijskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja.

Primena Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

Prema odredbama člana 2. **Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Sl. glasnik RS”, br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 i 105/2021** - dalje: ZSPIJZ) **informacija od javnog značaja**, u smislu ovog zakona, **jeste informacija kojom raspolaže organ javne vlasti, nastala u radu ili u vezi sa radom organa javne vlasti, sadržana u određenom dokumentu, a odnosi se na sve ono o čemu javnost ima opravdan interes da zna**, te da bi se neka informacija smatrala informacijom od javnog značaja nije bitno da li je izvor informacije organ javne vlasti ili koje drugo, lice, nije bitan nosač informacija (papir, traka, film, elektronski mediji i sl.) na kome se nalazi dokument koji sadrži informaciju, datum nastanka informacije, način saznavanja informacije, niti su bitna druga slična svojstva informacije.

Članom 14. ZSPIJZ propisano je da **organ vlasti može tražiocu ograničiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ako bi time povredio pravo na privatnost, pravo na zaštitu podataka o ličnosti, pravo na ugled ili koje drugo pravo lica na koje se tražena informacija lično odnosi, osim:**

- 1) ako je lice na to pristalo;
- 2) ako se radi o ličnosti, pojavi ili događaju od interesa za javnost, a naročito ako se radi o javnom funkcioneru u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri obavljanju javnih funkcija i ako je informacija vezana za vršenje njegove javne funkcije;
- 3) ako se radi o licu koje je svojim ponašanjem dalo povoda za traženje informacije.

Članom 89. Zakona propisano je da **informacije od javnog značaja koje sadrže podatke o ličnosti mogu biti učinjene dostupnim tražiocu informacije od strane organa vlasti na način kojim se obezbeđuje da se pravo javnosti da zna i**

pravo na zaštitu podataka o ličnosti mogu ostvariti zajedno, u meri propisanoj zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja i Zakonom.

Podaci sadržani u ispravama, tj. diplomama koje zaposleni prilažu u personalni dosije predstavljaju podatke o ličnosti zaposlenih, koje gradska uprava kao poslodavac obrađuje. Podaci o ličnosti zaposlenih mogu biti dostupni trećim licima pod uslovima koji su propisani ZOR.

Članom 31. *Zakona o lokalnoj samoupravi („Sl. glasnik RS”, br. 129/2007, 83/2014 - dr. zakon, 101/2016 - dr. zakon, 47/2018 i 111/2021 - dr. zakon)* propisano je da **odbornik ima pravo da bude redovno obaveštavan o pitanjima od značaja za obavljanje odborničke dužnosti, kao i da na lični zahtev od organa i službi opštine dobije podatke koji su mu potrebni za rad**, te da je za blagovremeno dostavljanje

obaveštenja, traženih podataka, spisa i uputstava odgovoran sekretar skupštine opštine, a načelnik opštinske uprave, odnosno uprave za pojedine oblasti - kada se obaveštenje, traženi podatak, spis i uputstvo odnose na delokrug i rad opštinske uprave.

Imajući u vidu da je poslodavac organ vlasti, iste isprave mogu predstavljati i predmet zahteva za slobodan pristup informacijama od javnog značaja. **Prilikom dostavljanja podataka odborniku**, u skladu sa obavezama iz Zakona o lokalnoj samoupravi, **organ jedinice lokalne samouprave, kao rukovalac, mora voditi računa o poštovanju načela obrade, a posebno o zakonitosti, odnosno pravnom osnovu i svrsi obrade i minimizaciji podataka.**

Zlatko Petrović

Postupanje organa vlasti po zahtevu za dostavljanje informacija od javnog značaja koje su sadržane u velikom broju dokumenata

- Da li se može smatrati da je organ vlasti postupio po zahtevu tražioca informacije od javnog značaja ukoliko je primenio odredbu člana 16. stav 3. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i u roku od sedam dana od dana prijema zahteva obavestio tražioca da su tražene informacije sadržane u velikom broju dokumenata i ponudi mu da zahtev precizira ili da pristupi u prostorije organa vlasti i neposredno ostvari uvid u dokumente pre nego što odredi koje su mu kopije dokumenata potrebne?

Odgovor:

Članom 16. stav 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Sl. glasnik RS", br. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 i 105/2021 - dalje: Zakon) propisano je da je organ vlasti dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, odnosno uređenog zahteva, tražioca obavesti o posedovanju informacije, stavi mu na uvid dokument koji sadrži potpunu i tačnu traženu informaciju, odnosno izda mu ili uputi kopiju tog dokumenta. Kopija dokumenta je upućena tražiocu danom napuštanja pisarnice organa vlasti od koga je informacija tražena odnosno danom upućivanja elektronske pošte.

Međutim, pored ovog, opšteg roka za postupanje po zahtevu od 15 dana, propisana su još 2 roka za postupanje po zahtevu za slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

U članu 16. stav 2. Zakona propisano je da ako se zahtev odnosi na informaciju za koju se, na osnovu podataka koji su navedeni u zahtevu, može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva ili životne sredine, organ vlasti mora da obavesti tražioca o posedovanju te informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži potpunu i tačnu traženu informaciju, odnosno da mu izda kopiju tog dokumenta najkasnije u roku od 48 sati od prijema zahteva.

Takođe, stavom 4. navedenog člana Zakona propisano je da ako organ vlasti nije u mogućnosti, iz opravdanih razloga, da u roku iz stava 1. ovog člana, obavesti tražioca o posedovanju informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju tog dokumenta, dužan je da, najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema uređenog zahteva, tražiocu dostavi obaveštenje o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti da po zahtevu postupi u roku iz stava 1. ovog člana i odredi naknadni rok, koji ne može biti duži od 40 dana od dana prijema uređenog zahteva, u kojem će postupiti po zahtevu.

Imajući u vidu navedeno, odluku o postupanju po podnetom zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja u svakom konkretnom slučaju donosi organ vlasti, u skladu sa relevantnim odredbama Zakona, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti koje u tom postupku utvrdi.

Mirela Zoki Jeković

Mogućnost privremenog premeštaja službenika na radno mesto zaposlenog koji je imenovan za vršioca dužnosti načelnika opštinske uprave

- **Službenik u opštinskoj upravi je postavljen za vršioca dužnosti načelnika opštinske uprave i miruje mu radni odnos na radnom mestu na koje je bio raspoređen pre postavljenja. Na koji način može da se popuni njegovo radno mesto za vreme dok je odsutan?**

Odgovor:

Odredbama člana 56. Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon i 123/2021 - dr. zakon - dalje: Zakon) propisano je da ukoliko nije postavljen načelnik uprave, kao ni njegov zamenik, do postavljenja načelnika uprave, opštinsko veće može postaviti vršioca dužnosti - službenika u radnom odnosu na neodređeno vreme koji ispunjava utvrđene uslove za radno mesto službenika na položaju, koji će obavljati poslove načelnika uprave, najduže na tri meseca, bez sprovođenja javnog konkursa.

Ukoliko službenik na položaju nije postavljen, javni konkurs za popunjavanje položaja se oglašava u roku od 15 dana od postavljenja vršioca dužnosti. U slučaju da se javni konkurs ne okonča postavljenjem na položaj, status vršioca dužnosti može se produžiti najduže još tri meseca.

Službeniku koji je postavljen za vršioca dužnosti miruju prava i obaveze iz radnog odnosa na radnom mestu na koje je bio raspoređen pre postavljenja. Po isteku roka na koji je postavljen, postavljeni službenik se raspoređuje na radno mesto na kome je bio raspoređen do postavljenja i nastavlja da ostvaruje pravo na platu koju je imao na tom radnom mestu.

Shodno navedenim odredbama, u konkretnom slučaju, u jedinici lokalne samouprave, službenik zaposlen na neodređeno vreme je postavljen za vršioca dužnosti načelnika opštinske uprave. Imenovanom, u skladu sa Zakonom, miruju prava i obaveze iz radnog odnosa na radnom mestu na koje je bio raspoređen pre postavljenja, a nakon isteka roka na koji je postavljen, ovaj službenik se raspoređuje na radno mesto na kome je bio raspoređen do postavljenja.

Što se tiče radnog mesta na koje je imenovani bio raspoređen pre postavljenja, mišljenja smo da na to radno mesto može biti raspoređen drugi službenik, rešenjem o privremenom premeštaju, u skladu sa odredbama člana 115. Zakona. Navedenim odredbama je propisano da službenik može da bude privremeno premešten na drugo odgovarajuće radno mesto zbog zamene odsutnog službenika ili povećanog obima posla, pri čemu zadržava sva prava na svom radnom mestu, ako su za njega povoljnija. Privremeni premeštaj traje najduže jednu godinu, posle čega službenik ima pravo da se vrati na radno mesto na kome je radio pre premeštaja.

Imajući u vidu navedeno, poslodavac može rešenjem o privremenom premeštaju da rasporedi drugog službenika (koji je u istom zvanju kao poslovi radnog mesta sa koga se službenik premešta i za koje službenik ispunjava sve uslove) na radno mesto zaposlenog koji je imenovan za vršioca dužnosti načelnika opštinske uprave, do isteka roka na koji je imenovani postavljen. •

Bojana Jakšić Kovačević

Imenovanje energetskeg menadžera u jedinici lokalne samouprave

- Da li energetskeg menadžera u gradu imenuje nadležni organ JLS ili je dovoljno da ovo radno mesto bude predviđeno Pravilnikom o sistematizaciji gradske uprave?

Odgovor:

Članom 21. stav 1. Zakona o energetskeg efikasnosti propisano je:

"Obveznik sistema može imenovati energetskeg menadžera tako što raspoređuje na poslove energetskeg menadžera lice iz reda zaposlenih kod Obveznika sistema ili tako što angažuje lice koje nije kod njega zaposleno, u skladu sa propisima koji regulišu radne odnose."

Imajući u vidu citiranu zakonsku odredbu, proizilazi da zakonodavac pod pojmom "imenovanje" ima u vidu raspoređivanje lica iz reda zaposlenih na poslove energetskeg menadžera ili radno angažovanje na poslovima energetskeg menadžera po nekom osnovu radnog angažovanja van radnog odnosa, u skladu sa Zakonom o radu.

Mišljenja smo da se, u slučaju grada kao jedinice lokalne samouprave, ne radi o imenovanom licu kao funkcioneru u smislu Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon i 123/2021 - dr. zakon), odnosno da se ne radi o licu koje imenuje na funkciju nadležni organ jedinice lokalne samouprave. Radi se o raspoređivanju, odnosno premeštaju zaposlenog na sistematizovano radno mesto energetskeg menadžera ili o radnom angažovanju po nekom od osnova radnog angažovanja van radnog odnosa (u situaciji ako nijedan zaposleni ne ispunjava uslove za obavljanje poslova energetskeg menadžera).

Ranko Jerković

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

Premium paket vebinara

Do
80%
uštete

prilikom kupovine
godišnjeg paketa

Kupovinom Premium godišnjeg paketa vebinara **ostvarujete pravo da prisustvujete svim vebinarima u organizaciji kompanije Paragraf**, iz svih zakonodavnih oblasti tokom godinu dana od dana uplate.

Samo u poslednjih godinu dana uspešno smo održali skoro 70 edukacija na najrazličitije aktuelne teme koje se tiču i privatnog i javnog sektora.

Kupovina paketa i
više informacija na:

paragraf.rs/paketi

Ili skenirajte QR kod

SMERNICE MINISTARSTVA PROSVETE ZA ORGANIZACIJU I REALIZACIJU OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ŠKOLSKOJ 2023/2024. GODINI

Osnovni cilj obrazovno-vaspitnog rada u školskoj 2023/2024 predstavlja razvoj pozitivnih ljudskih vrednosti kod učenika i unapređivanje odnosa zasnovanih na međusobnom poštovanju, saradnji i solidarnosti uz uvažavanje različitosti

Ministarstvo prosvete je, u cilju obezbeđivanja kontinuiteta u obrazovno-vaspitnom radu i dostizanja ciljeva obrazovanja i vaspitanja, uputilo školama **Smernice za organizaciju i realizaciju obrazovno-vaspitnog rada u osnovnim i srednjim školama u školskoj 2023/2024. godini** (dalje: Smernice) sa posebnim naglaskom na unapređivanju vaspitnog rada sa učenicima.

Osnovni cilj obrazovno-vaspitnog rada u školskoj 2023/2024 predstavlja razvoj pozitivnih ljudskih vrednosti kod učenika i unapređivanje odnosa zasnovanih na međusobnom poštovanju, saradnji i solidarnosti uz uvažavanje različitosti.

U ovom cilju Smernicama su za školsku 2023/2024. godinu predviđene sledeće aktivnosti:

- **Prvi nastavni dan** organizovati kroz **razgovor sa učenicima** kako bi se upoznali sa planom rada, kao i pokrenuti zajedničke razgovore sa svim akterima školskog života, u cilju pravljenja obrazovne strategije kojom se odnosi u školi zasnivaju na poštovanju, uvažavanju, saradnji i solidarnosti;
- **Tokom prve nastavne nedelje (4-8.09.2023)** organizuje se **tematska nastava**, sa radionicama i drugim aktivnostima usmerenim ka negovanju empatije, vrednostima međusobnog poštovanja, saradnje i solidarnosti, uz uvažavanje različitosti;
- **U drugoj nastavnoj nedelji (11-15.09.2023)** nastavnici sprovode **inicijalno procenjivanje** u okviru pojedinačnih predmeta, programa nastave i učenja i vrše dalje planiranje obrazovno-vaspitnog rada u skladu sa rezultatima inicijalnog procenjivanja;
- **Škole su u obavezi da godišnjim planom rada predvide samovrednovanje rada škole u oblastima kvaliteta** - Podrška učenicima i Etosa (opšta atmosfera u školi - tolerancija, osećaj zajedništva, dobri međuljudski odnosi, osećaj

bezbednosti, briga o učenicima, partnerstvo sa roditeljima, dobra komunikacija i slično).

- **Samovrednovanje će realizovati u prvom polugodištu** kako bi sprovođenje akcionog plana unapređivanja Podrške učenicima i Etosa realizovali početkom i tokom drugog polugodišta;
- **Tokom septembra** sprovedeće se i **procena adaptacije** za učenike petog razreda osnovne i prvog razreda srednje škole na novu sredinu i planiraće se mere podrške sa nastavnicima i učenicima;
- **Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja** je, u skladu sa ciljevima obrazovno-vaspitnog rada u školskoj 2023/2024 godini, kreirao **novu slobodnu nastavnu** aktivnost za učenike od petog do osmog razreda osnovne škole - **Vrline i vrednosti kao životni kompas**;
- **U srednjim školama posebna pažnja usmeriće se na izborne programe kojima će se podržati razvoj pozitivnih ljudskih vrednosti**;
- **Do kraja prvog polugodišta**, škole će zajedno sa učenicima i roditeljima kreirati **identitet (moto) škole** tako što će definisati zajedničke vrednosti, očekivana ponašanja i ishode ponašanja u okviru škole i društva u celini, koje su u skladu sa utvrđenim identitetom. Tokom školske godine propagiraće se i ohrabrivati ponašanja učenika, nastavnika i roditelja u skladu sa definisanim identitetom škole, a on će se kontinuirano obogaćivati i promovisati kako u nastavi tako i izvan škole.

Zajednički cilj Smernica je organizacija aktivnosti čijom će se realizacijom i aktivnim uključivanjem učenika doprineti prvenstveno **razvoju pozitivnih ljudskih vrednosti kod učenika**, kao i unapređivanju **odnosa zasnovanih na međusobnom poštovanju, saradnji i solidarnosti uz uvažavanje različitosti**.

Direktor, nastavnici, stručni saradnici i roditelji, odnosno drugi zakonski zastupnici odgovorni su za ostvarivanje ovih ciljeva, kojima se obezbeđuju bezbedno i podsticajno okruženje za učenje i razvoj svih članova školske zajednice.

Smernice u pogledu načina organizacije obrazovno-vaspitnog rada u školskoj 2023/2024. godini, date su sistematično, kroz tabelarne prikaze aktivnosti koje će se u školi realizovati u školskoj 2023/2024. godini, sa posebnim preciziranjem aktivnosti na početku školske godine i u prvom mesecu realizacije nastave i dalje kroz primenu Smernica tokom školske 2023/2024. godine.

Sastavni deo Smernica čine i pripremljeni materijali za osnaživanje škola u različitim domenima vaspitnog rada kao i modeli priprema za realizaciju tematskih dana. Tokom cele školske godine, u realizaciji svih nastavnih, vannastavnih i ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada važno je dostizanje međupredmetnih kompetencija, odgovarajućih ishoda obrazovanja i standarda kvalifikacija kod svih učenika kako bi njihovo obrazovanje ispunilo obrazovnu i vaspitnu funkciju neophodnu za uključivanje u savremeno društvo i svet rada kao i nastavak školovanja.

Sastavni deo **Smernica za organizaciju i realizaciju obrazovno-vaspitnog rada u srednjoj školi u školskoj 2023/2024. godini (dopis br. 119-01-00240/2/2023-01 od 16.8.2023. godine)** jesu i prilozi, i to:

- **PRILOG 1 - Materijali za osnaživanje škola u reafirmaciji vaspitnog rada sa učenicima i razvoju saradnje sa roditeljima**, u kome su sadržane adrese preporučenih internet stranica sa sadržajima koji mogu biti od koristi nastavnicima, učenicima i roditeljima u cilju zaštite od nasilja i diskriminacije, obrazovanja za demokratsku kulturu, prevencije osipanja učenika iz obrazovanja i karijernog vođenja i savetovanja.

- **PRILOG 2 - Modeli priprema za realizaciju tematskih dana u osnovnom obrazovanju i vaspitanju**, kojima su date smernice i primeri za organizaciju nastave u prvom i drugom ciklusu obrazovanja (za prvi i peti razred), sa primerima aktivnosti nastavnika i učenika, odnosno artikulacijom dana. Date nastavne jedinice su predlog i nastavnik ih menja u odnosu na svoj plan i ideje koje podupiru temu dana. Na primer, za srpski jezik je data govorna vežba, a nastavnik može da planira štivo. Nastavnik samostalno planira metode, oblike i nastavna sredstva u odnosu na nastavnu jedinicu, cilj i ishode časa, planirane aktivnosti, kao i kontekst odeljenja i resurse škole. U priloženoj tabeli su date uopštene aktivnosti koje treba razumeti kao smernice. Potrebno je da nastavnik samostalno isplanira aktivnosti časa u odnosu na nastavnu jedinicu, cilj i ishode časa, kao i kontekst odeljenja.

Smernice za organizaciju i realizaciju obrazovno-vaspitnog rada u srednjoj školi u školskoj 2023/2024. godini (dopis br. 611-00-01640/2023-03 od 17.8.2023. godine) sadrže **PRILOG** - materijali za osnaživanje škola u reafirmaciji vaspitnog rada sa učenicima i razvoju saradnje sa roditeljima.

Integralni tekstovi smernica objavljeni su u Pravnoj bazi Paragraf Lex.

KOMENTAR PREDLOGA NAJNOVIJIH IZMENA I DOPUNA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

- Naknada za rad članova Nacionalnog saveta i finansiranje Nacionalnog akreditacionog tela
- Uslovi za imenovanje i naknada za rad profesora emeritusa
- Status kandidata koji su završili bogoslovsku maturu i rokovi za završetak studija započelih po ranije važećim propisima
- Stečeni stručni, akademski, odnosno naučni nazivi

Na sednici održanoj 20. jula 2023. godine Vlada RS je usvojila, a nakon toga i dostavila Narodnoj skupštini Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju (dalje: Predlog zakona). U nastavku je pregled predloženih izmena i dopuna **Zakona o visokom obrazovanju („Sl. glasnik RS”, br. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - dr. zakon, 67/2019, 6/2020 - dr. zakoni, 11/2021 - autentično tumačenje, 67/2021 i 67/2021 - dr. zakon** - dalje: Zakon).

Obezbeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja

Predloženom izmenom u članu 11. stav 14. Zakona, **predloženo je da članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada (do sada je visinu naknade utvrđivao nadležni odbor Narodne skupštine).** Prema navodima predlagača, na ovaj način obezbeđeno je da visina naknade za rad članova Nacionalnog saveta bude izjednačena sa visinom naknade za druga slična tela, kao što je na primer Nacionalni savet za nauku.

Članom 2. Predloga zakona vrši se dopuna člana 14. Zakona novim stavom, čime se **način finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela (dalje: NAT) izjednačava sa načinom finansiranja ostalih tela i agencija u Republici Srbiji i obezbeđuje finansijska samoodrživost NAT.** U obrazloženju Predloga zakona navodi se da se na ovaj način postupa u skladu sa preporukama Panela Evropske asocijacije za obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education* - ENQA), koji je u svom Izveštaju o usklađenosti NAT sa Evropskim standardima i smernicama (*Standards and Guidelines for quality assurance in the EHEA* - ESG) iz februara 2020. godine, konstatovao da je neophodno uspostavljanje stabilnog načina finansiranja, kroz izradu dugoročnih finansijskih planova i finansijsku podršku iz državnog budžeta. Prelaskom

na delimično budžetsko finansiranje izbegla bi se eventualna potreba povećanja naknada za postupke akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koje plaćaju visokoškolske ustanove u Republici Srbiji.

Osoblje visokoškolske ustanove

Dopunom člana 74. stav 2. Zakona propisuje se **koje lice može da bude predavač u polju medicinskih nauka.** Konkretno, odredba kojom je propisano da u zvanje predavača može biti izabrano lice koje ima akademski naziv magistar, odnosno najmanje stručni naziv specijaliste akademskih studija dopunjena je rečenicom koja glasi: *„Izuzetno, u polju medicinskih nauka u zvanje predavača može biti izabrano i lice sa završenim integrisanim akademskim studijama i završenom zdravstvenom specijalizacijom.”* U obrazloženju Predloga zakona, kao razlog za ovakvo normiranje, navedeno je to što pojedina lica koja su kompetentna da budu predavači u oblasti medicinskih nauka zakon svojom definicijom nije obuhvatao.

Izmenom i dopunom člana 78. Zakona, preciziraju se **uslovi i naknada za rad za profesora emeritusa.** Predloženo je da ova odredba glasi:

„Univerzitet može, na predlog fakulteta ili druge visokoškolske jedinice, dodeliti zvanje profesora emeritusa redovnom profesoru u penziji, penzionisanom u prethodne dve školske godine, koji ima najmanje 20 godina radnog staža na univerzitetu, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u obezbeđivanju nastavno-naučnog, odnosno nastavno-umetničkog podmlatka u oblasti za koju je izabran, i to najmanje tri mentorstva na doktorskim disertacijama, odnosno najmanje tri mentorstva na doktorskim umetničkim projektima, kao i da je bio rukovodilac najmanje dva naučna projekta, odnosno da ima najmanje 12 reprezentativnih referenci u polju umetnosti.”

U pogledu naknade za rad profesora emeritusa propisano je da se ova **naknada isplaćuje shodno odredbama Zakona koje uređuju mogućnost produženja radnog odnosa nastavniku nakon navršenja radnog veka**. Predloženo je da odredba glasi:

„Naknada za rad profesora emeritusa, koji izvodi nastavu na master akademskim studijama i doktorskim studijama isplaćuje se pod istim uslovima kao i licima iz člana 93. stav 2. ovog zakona.”

Dopunom člana 82. Zakona, predloženo je da **visokoškolska ustanova svojim aktom reguliše i vreme na koje se zaključuje ugovor o radu sa licima u zvanju saradnika**.

Predloženom izmenom i dopunom člana 83. stav 1. Zakona predviđeno je da:

*„Visokoškolska ustanova bira u zvanje saradnika u nastavi na studijama prvog stepena studenta **doktorskih akademskih studija**, master akademskih studija ili specijalističkih akademskih studija, koji je **svaki od prethodnih stepena studija (umesto studija prvog stepena)** završio sa prosečnom ocenom najmanje osam (8).”*

Izmenjenim stavom 5. istog člana Zakona uređeno je da se sa licem u zvanju saradnika u nastavi zaključuje ugovor o radu na period od godinu dana, uz mogućnost produženja ugovora **dva puta po jednu godinu (umesto za još jednu godinu)** u toku trajanja studija, a najduže do kraja školske godine u kojoj se studije završavaju.

Izmenom člana 83a Zakona, koji uređuje materiju koja se odnosi na lektore srpskog jezika na visokoškolskim ustanovama u inostranstvu, brišu se st. 2-8. Prema navodima ovlašćenog predlagача predlog se bazira na činjenici da se u praksi pokazalo da strani partneri traže da delimično učestvuju u izboru lektora, kao i da postoji problem u vezi nadoknade za njihov rad, koja bi trebalo da uvažava kriterijume konkretne države. **Stoga, kao celishodnije se pokazuje da ova materija bude uređena odlukom ministra.**

Izmenom člana 84. stav 7. Zakona propisano je da se **sa licem izabranim u zvanje asistenta zaključuje ugovor o radu na period od tri godine, sa mogućnošću produženja još dva puta po tri godine (umesto tri godine kako je propisano Zakonom)**.

Studenti

Dopunom člana 100. Zakona, koji uređuje rangiranje i upis studenata najpre je dodat novi stav 4, u skladu sa kojim **visokoškolske ustanove mogu prilikom upisa studenata na studije da uvedu test sklonosti**. Prema navodima ovlašćenog predlagача, ovakvo normiranje rezultat je obavljenih konsultacija sa fakultetima, kojom prilikom je uočeno da neki od fakulteta žele da uvedu test sklonosti, a nisu u pitanju

oblasti sporta i umetnosti, kod kojih je test ranije predviđen, pa je **ocenjeno da je potrebno dati mogućnost visokoškolskim ustanovama da uvedu dodatno testiranje**.

Novim stavom 5. istog člana Zakona propisano je da **visokoškolska ustanova koja obrazuje verske službenike tradicionalnih crkava i verskih zajednica, upisuje pod uslovima iz st. 1-3. ovog člana i kandidate koji su završili bogoslovsku maturu**. Na ovaj način se rešava i status učenika koji se obrazuju za verske službenike u pogledu nastavka školovanja.

Predloženom izmenom člana 148. Zakona omogućava se:

- studentima upisanim **na osnovne studije i studije na visokim školama** do 10. septembra 2005. godine završetak započetih studija **do kraja školske 2025/2026. godine;**
- studentima upisanim na **integrisane studije iz polja medicinskih nauka** završetak započetih studija **do kraja školske 2026/2027. godine.**

Takođe, studentima upisanim **na magistarske studije** do 10. septembra 2005. godine omogućava se završetak studija po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, **najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine.**

Konačno, predloženo je da kandidati koji su **prijavili doktorsku disertaciju** do 10. septembra 2005. godine, odnosno studenti koji su upisali doktorske studije po propisima koji su važili do tog datuma mogu da steknu naučni naziv doktora nauka, odnosno da završe doktorske studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, **najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine.**

Stečeni stručni, akademski, odnosno naučni nazivi

Članom 11. Predloga zakona predviđena je dopuna člana 149. Zakona, tako što je predviđeno da visokoškolske ustanove koje su u periodu od stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2005. godine završno sa školskom 2012/2013. godinom upisivale studente po usvojenim nastavnim planovima i programima, odnosno po studijskim programima usvojenim od strane nadležnih organa, koji su ispunili sve obaveze u skladu sa programom studija koje su pohađali, **smatra se da su izdavale diplome o stečenim stručnim i akademskim nazivima u skladu sa zakonom**. Takođe, **stručni, akademski naziv stečen u skladu sa ovim odredbama u pogledu prava koja iz njega proizlaze izjednačen je sa odgovarajućim stručnim, akademskim nazivom propisanim članom 127. Zakona o visokom obrazovanju iz 2005. godine, odnosno članom 110. Zakona o visokom obrazovanju iz 2017. godine.**

Ranko Jerković

KOMENTAR PREDLOGA ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O DUALNOM OBRAZOVANJU

- Predloženo da se nove odredbe o obimu učenja kroz rad primenjuju od školske 2026/2027. godine
- Usklađivanje sa Zakonom o radu i Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu
- Program učenja kroz rad kao sastavni deo ugovora o dualnom obrazovanju
- Nove odredbe o uslovima za obavljanje poslova instruktora
- Materijalno i finansijsko obezbeđenje učenika
- Trening centar

Na sednici održanoj 20. jula 2023. godine Vlada RS je usvojila, a nakon toga i dostavila Narodnoj skupštini Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o dualnom obrazovanju (dalje: Predlog zakona). U nastavku je pregled predloženih izmena i dopuna **Zakona o dualnom obrazovanju („Sl. glasnik RS”, br. 101/2017 i 6/2020** - dalje: Zakon).

Osnovne odredbe

Prva izmena i dopuna odnosi se na član 2. Zakona koji uređuje značenje pojmova. U smislu navedenog, **vrši se preciziranje postojećih pojmova koji se koriste u Zakonu, a dopunom se unose u zakonski tekst novi pojmovi i to:**

- **„Poslodavac”** je pravno lice ili preduzetnik, državni organ, ustanova ili druga organizacija čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave koji ispunjava propisane uslove za učenje kroz rad učenika u dualnom obrazovanju i čija delatnost omogućava dostizanje znanja, veština i stavova propisanih odgovarajućim planom i programom nastave i učenja u dualnom obrazovanju;
- **Poslodavac** u smislu ovog zakona jeste i organ unutrašnjih poslova i odbrane, kod kojih se učenje kroz rad realizuje u skladu sa propisima koji uređuju rad tih organa i ovim zakonom, osim odredaba ovog zakona koje se odnose na finansijsko obezbeđenje učenika;
- **„Program realizacije učenja kroz rad”** je dokument koji daje detaljan uvid u način realizacije obrazovnog profila kod poslodavca, a koji zajedno razvijaju i donose

škola i poslodavac za period ukupnog trajanja obrazovnog profila;

- **„Trening alijansa”** je oblik udruživanja najmanje dva poslodavca koji omogućava ostvarivanje ishoda učenja iz standarda kvalifikacije kroz učenje kroz rad, u skladu sa planom i programom nastave i učenja;
- **„Trening centar”** je status koji, u skladu sa ovim zakonom, može da stekne škola koja ima odgovarajuće resurse za sticanje kompetencija učenika i odraslih u simulovanom radnom okruženju, u skladu sa obrazovnim, privrednim i razvojnim potrebama jedne ili više jedinica lokalne samouprave.

Izmenom člana 3. Zakona **prošireno je značenje principa etičnosti, u smislu odredaba Zakona**, tako da ovaj princip sada ima značenje poštovanja ličnosti i dostojanstva i prava učenika i odraslog i ostvarivanja uslova za ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja.

Dopunom istog člana zakona dato je i novo značenje izraza institucionalno partnerstvo. Predloženo je da novi stav 2. glasi:

„Institucionalno partnerstvo i saradnja između ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministarstvo), službe vlade nadležne za dualno obrazovanje i nacionalni okvir kvalifikacija (u daljem tekstu: kancelarija), Privredne komore Srbije, Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Agencije za kvalifikacije, kao i saveta i tela imenovanih na nacionalnom nivou nadležnih za obrazovanje, uspostavlja se radi sprovođenja dualnog obrazovanja na nacionalnom nivou.”

Ostvarivanje dualnog obrazovanja

Predlogom zakona vrši se povećanje obima časova učenja kroz rad u odnosu na ukupan broj časova stručnih predmeta za trogodišnje i četvorogodišnje obrazovne profile. Radi se o izmeni člana 6. stav 1. Zakona koji treba da glasi:

„Obim učenja kroz rad za trogodišnje obrazovne profile iznosi najmanje 60% odnosno za četvorogodišnje obrazovne profile najmanje 40% od ukupnog broja časova stručnih predmeta, s tim da se učenje kroz rad po razredima može realizovati u obimu do 80% broja časova stručnih predmeta u tom razredu, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.”

Prema navodima ovlašćenog predlagača, dosadašnja realizacija obrazovnih profila u dualnom obrazovanju pokazala je da nije moguće ostvariti gornju granicu broja časova učenja kroz rad, ali i da premali broj časova učenja kroz rad ima negativne efekte na kvalitet kompetencija koje učenici stiču ali i na odnos uloženi i dobijenog od strane poslodavaca. Povećanjem broja časova učenja kroz rad i dužim boravkom kod poslodavca, u meri koju je moguće sprovesti bez ugrožavanja časova teorijske nastave stručnih predmeta, steći će se uslovi da učenici pored kompetencija predviđenih standardom kvalifikacije steknu i veštine tipične za radno okruženje, koje se ne stiču u klasičnom modelu obrazovanja. Takođe, dužim boravkom učenika na učenju kroz rad raste i njihov doprinos poslovnom rezultatu poslodavca i opravdavaju se troškovi koje poslodavac ima u realizaciji dualnog obrazovanja. S obzirom da je važećim rešenjem predviđen raspon od 20 do 80% časova učenja kroz rad u odnosu na ukupan broj časova stručnih predmeta, potreban je prelazni period za donošenje odgovarajućih izmena u planovima i programima nastave i učenja, zbog čega je primena ovog člana pomerena za četiri školske godine. Do pune primene povećanog broja časova, prelaznom odredbom omogućeno je da se broj časova učenja kroz rad može povećati uključivanjem časova praktičnih oblika nastave, ako poslodavac ima mogućnosti za realizaciju.

Takođe, precizira se dnevno trajanje učenja kroz rad kako bi bilo prilagođeno radnom vremenu poslodavaca, ali imajući u vidu ograničenja propisana **Zakonom o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje)**. Radi se o sledećim odredbama:

„Učenje kroz rad realizuje se u skladu sa školskim kalendarnim tokom školske godine, najduže osam sati dnevno, odnosno najviše 24 sata nedeljno, a izuzetno može i do 30 sati nedeljno ako se realizuje u bloku.

Učenje kroz rad ne može da se realizuje u vremenu od 22,00 časa do 6,00 časova narednog dana.”

Predloženo je **dodavanje novog člana 6a** kojim se **uvodi program realizacije dualnog obrazovanja kao dokument kojim se prikazuje način ostvarivanja ishoda učenja iz standarda kvalifikacije za konkretan obrazovni profil na konkretnim poslovima kod poslodavca**. Ovaj dokument **neophodan je prilikom akreditacije poslodavca za dualno obrazovanje kod Privredne komore Srbije**. Prema navodima ovlašćenog predlagača, radi se o dokumentu na osnovu kojeg se poslodavac akredituje, a koji sadrži sve relevantne opise o ostvarivanju ishoda učenja plana i programa nastave i učenja i o ispunjenosti uslova. **Škola i poslodavac zajednički izrađuju ovaj dokument, a on će služiti i u samovrednovanju škole i spoljašnjem vrednovanju kvaliteta rada u dualnom obrazovanju.**

Izmenom člana 7. Zakona, uređuje se **postupak uključivanja akreditovanih poslodavaca u konkurs za upis učenika na dualne profile, kao i način formiranja odeljenja za učenike u dualnom obrazovanju**. Radi se o odredbama koje bi trebalo da glase:

„Strukturu upisa učenika u obrazovne profile koji se realizuju u dualnom modelu obrazovanja za srednje škole čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave utvrđuje Ministarstvo u konkursu za upis učenika u srednju školu, na osnovu plana za uključivanje poslodavaca u dualno obrazovanje, u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje.

Predlog plana za uključivanje poslodavaca u dualno obrazovanje priprema Privredna komora Srbije i dostavlja ga Kancelariji, najkasnije do 15. marta tekuće godine za narednu školsku godinu.

Predlog plana iz stava 2. ovog člana sadrži podatke o obrazovnim profilima i školama, poslovno ime, odnosno naziv poslodavca, sedište, matični broj, obrazovni profil, broj učenika koji može da primi na učenje kroz rad, opštinu i mesto izvođenja učenja kroz rad i naziv škole koja može da realizuje traženi obrazovni profil.

Kancelarija utvrđuje predlog plana iz stava 2. ovog člana i dostavlja ga Ministarstvu, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema predloga.

Na zahtev škole, ministar može da odobri da se odeljenje formira spajanjem dva ili više obrazovnih profila koji se realizuju u dualnom obrazovanju u istom trajanju, kao i od učenika upisanih po dualnom i po klasičnom modelu na isti obrazovni profil, u skladu sa uputstvom kojim se uređuje način formiranja odeljenja u srednjim školama.

Raspoređivanje učenika za učenje kroz rad vrše u saradnji učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, poslodavac i škola.

Način raspoređivanja učenika za učenje kroz rad propisuje ministar, na predlog Kancelarije uz pribavljeno mišljenje Privredne komore Srbije.”

Dopunom člana 9. stav 5. Zakona, predloženo je **proširivanje odgovornosti poslodavca za kvalitetno izvođenje učenja kroz rad u skladu sa programom realizacije učenja kroz rad.**

U pogledu uslova koje poslodavac treba da ispuni radi realizacije učenja kroz rad, predloženom izmenom člana 11. Zakona, **precizira se uslov u pogledu nekažnjivosti poslodavca, a dodati su i novi uslovi za izvođenje učenja kroz rad kod poslodavca, koji se odnose na obavezu izrade programa realizacije učenja kroz rad i na zaključivanje predugovora o učenju kroz rad.**

Predložena je i **izmena člana 12. Zakona, u pogledu određaba koje se odnose na proveru ispunjenosti uslova iz člana 11. Zakona (uslovi koje poslodavac treba da ispuni radi realizacije učenja kroz rad).** Konkretno, izmenjen je sastav Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje učenja kroz rad kod poslodavca u kojoj više nema inspektora rada, što je u skladu sa članom 5. stav 1. tačka 3) **Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. glasnik RS”, br. 35/2023 - dalje: Zakon o BZR)**, kojim je predviđena obaveza poslodavca da pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju učenici i studenti u dualnom obrazovanju, a stavom 2. istog člana Zakona o BZR da je obezbeđivanje bezbednosti i zdravlja na radu obaveza poslodavca. Članom 9. stav 1. Zakona o BZR predviđena je dužnost poslodavca da obezbedi i sprovodi preventivne mere bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. **Na ovaj način izbegava se provera poslodavca po istoj obavezi od različitih organa.**

Predlogom zakona dodaju se novi članovi i to **12a kojim se uređuje registar poslodavaca koji ispunjavaju uslove za učenje kroz rad (registar vodi Privredna komora Srbije kao povereni posao) i 12b kojim se propisuju nadležnosti Kancelarije za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija.** Radi se o sledećim nadležnostima:

„1) prati stanje u vezi sa primenom propisa i drugih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje i unapređenje, usklađenost, razvoja i funkcionisanja dualnog obrazovanja;

2) povezuje javni i privatni sektor radi ekonomskog i obrazovnog planiranja, celoživotnog učenja i razvoja ljudskih resursa;

3) učestvuje u pripremi dokumenata javnih politika, nacрта zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje i u koordinaciji aktivnosti na njihovom sprovođenju;

4) izrađuje studijsko-analiitičke dokumente i priprema predloge za unapređivanje upisne politike za dualno obrazovanje;

5) ostvaruje međunarodnu saradnju i razvojne inicijative, koordinaciju aktivnosti i učešće u programiranju i implementaciji domaćih i međunarodnih projekata u oblasti dualnog obrazovanja;

6) inicira unapređivanje jedinstvenog informacionog sistema prosvete u delu koji se odnosi na dualno obrazovanje;

7) unapređuje partnerstva, odnosno prati rad i pruža stručne podrške radu nadležnih institucija, tela i socijalnih partnera uključenih u procese dualnog obrazovanja;

8) realizuje konkurs u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 34. stav 8. ovog zakona;

9) pruža stručnu i administrativnu podršku radu komisije za praćenje i razvoj dualnog obrazovanja;

10) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.”

Ugovori o dualnom obrazovanju

Dopunom člana 15. Zakona, koji uređuje obaveznu sadržinu ugovora o dualnom obrazovanju koji zaključuju škola i poslodavac predviđeno je da je **program učenja kroz rad sastavni deo ugovora o dualnom obrazovanju, kao i da ugovor o dualnom obrazovanju škola i poslodavac zaključuju za svaku novu generaciju učenika i za svaki obrazovni profil.**

Takođe, predloženom dopunom člana 16. Zakona, **škole se obavezuju da, osim Ministarstvu prosvete, ugovor o dualnom obrazovanju dostave i Kancelariji za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija.**

Novim članom 26a uređuje se **prelazak učenika sa dualnog na klasični model nastave, kao i sa klasičnog modela nastave na dualni model.** Radi se o sledećim odredbama:

„Učenici upisani na obrazovni profil koji se realizuje po klasičnom modelu mogu da pređu na realizaciju tog profila po dualnom modelu, **ako poslodavac obezbedi dodatna mesta za učenje kroz rad.**

Učenici upisani na obrazovni profil koji se realizuje u dualnom obrazovanju **mogu da pređu na realizaciju tog profila po klasičnom modelu od sledeće školske godine, u dogovoru sa poslodavcem sa kojim imaju zaključen ugovor o učenju kroz rad, kao i ako ugovor o učenju kroz rad bude raskinut u skladu sa ovim zakonom.”**

Instruktor

Predloženom izmenom člana 29. Zakona, vrši se preciziranje uslova za instruktora u pogledu poznavanja jezika nacionalne manjine, kao i u pogledu lica koja mogu da obavljaju posao instruktora bez završene obuke i polaganja ispita za licencu instruktora. Konkretno, uslov koji se odnosio na obavezu instruktora da poznaje jezik nacionalne manjine na kojem se ostvaruje nastavu **dopunjen je tako što je propisano da instruktor ovaj jezik ne mora poznavati pod uslovom da poslodavac ili škola obezbede da učenju kroz rad prisustvuje drugo lice koje poznaje jezik te nacionalne manjine.**

Ovim članom omogućava se i da nastavnik bude angažovan kao instruktor ako ispunjava uslove za instruktora, s tim što ne treba da pohađa obuku i polaže ispit za licencu za instruktora. Takvog nastavnika poslodavac angažuje uz prethodnu saglasnost direktora škole, u skladu sa Zakonom o radu.

Ocenjivanje i ispiti u dualnom obrazovanju

Izmenom člana 32. Zakona vrši se usklađivanje odredaba o završnom ispitu i stručnoj maturi u skladu sa **Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Sl. glasnik RS”, br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021)** i **Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020, 52/2021, 129/2021 i 129/2021 - dr. zakon)**. Predloženo je da ove odredbe glase:

„Završni ispit i stručna matura za obrazovne profile koji se realizuju u dualnom obrazovanju, realizuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja i zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje.

Podatak o obimu ostvarenog učenja kroz rad i spisak poslodavaca kod kojih je učenje kroz rad obavljeno upisuje se u javne isprave, u skladu sa pravilnikom kojim se uređuju javne isprave u srednjem obrazovanju i vaspitanju.”

Novim članom 32a propisuje se da će se **vrednovanje kvaliteta rada škola koje realizuju obrazovne profile u dualnom obrazovanju vršiti u skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja**, čime se upućuje na dopunu podzakonskih akata o standardima kvaliteta rada ustanova i o vrednovanju kvaliteta rada ustanova odredbama koje se odnose na dualno obrazovanje.

Materijalno i finansijsko obezbeđenje učenika

Predložena je dopuna člana 34. Zakona i to tako što se **omogućava da poslodavac isplaćuje naknadu za učenje kroz rad u različitim iznosima po godinama školovanja spram znanja učenika**, ali i dalje ukupan iznos naknade za učenje kroz rad na nivou obrazovnog profila mora da bude najmanje 70% od minimalne cene rada po satu neto.

Pored navedenog, naglašena je mogućnost da poslodavac, nezavisno od ugovora o učenju kroz rad koji je obavezan, **može sa učenikom da zaključi i ugovor o stipendiranju**, a propisuje se i **pravni osnov za donošenje podzakonskog akta Vlade o bližim uslovima za ostvarivanje podrške dualnom obrazovanju kroz finansijsku pomoć školama i privredni radi školovanja učenika za deficitarna zanimanja**.

Trening centar

Novim članom 34a **propisuju se poslovi trening centra, kao i pravni osnov za donošenje akta Vlade o kriterijumima za sticanje statusa trening centra i donošenje akta o sticanju statusa trening centra**.

Usluge koje će škola sa statusom trening centra pružati odraslima u neformalnom obrazovanju odraslih kao i privrednim subjektima **smatraju se uslugama koje se realizuju kao proširena delatnost škole u smislu Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja**. S obzirom da akt o sticanju statusa trening centra donosi Vlada, **za škole koje steknu ovaj status smatra se da imaju saglasnost za obavljanje proširene delatnost ustanove, bez posebnog pribavljanja saglasnosti od ministarstva nadležnog za obrazovanje**.

Prelazne i završne odredbe

Članom 18. Predloga zakona uređuje se prelazni režim za povećanje broja časova učenja kroz rad, tako što je propisano da će se odredba člana 6. stav 1. ovog zakona primenjivati za sve obrazovne profile koji se realizuju u dualnom obrazovanju, **počev od školske 2026/2027. godine**.

Članom 19. Predloga zakona uređuje se način polaganja završnog i morskog ispita za učenike koji završavaju srednje obrazovanje u trogodišnjem, odnosno četvorogodišnjem trajanju u skladu sa članom 8. **Zakona o izmenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 129/2021)**. U skladu sa navedenim propisano je:

„Završni i maturalni ispit polažu se u školi za učenike koji završavaju srednje obrazovanje u trogodišnjem, odnosno četvorogodišnjem trajanju u roku koji je propisan zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje.

Za učenike koji završavaju srednje obrazovanje u trogodišnjem trajanju u školi se polaže završni ispit srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje.

Za učenike koji završavaju srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju u školi se polaže stručna matura u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje.”

Konačno, **predloženo je stupanje na snagu zakona osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”**.

Ranko Jerković

PREDLOG ZAKONA O NACIONALNOM OKVIRU KVALIFIKACIJA

- Unapređenje efikasnosti pojedinih postupaka koje sprovode Savet za Nacionalni okvir kvalifikacija Agencija za kvalifikacije i sektorska veća
- Regulisanje postupka priznavanja prethodnog učenja
- Uloga Kancelarije za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija

Nacionalni okvir kvalifikacija u Srbiji je instrument kojim se uređuju pitanja kvalifikacija potrebnih tržištu radne snage i predstavlja osnovu za primenu koncepta celoživotnog učenja. Razvojem i primenom Nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbije (dalje: NOKS) uspostavlja se i uređuje sistem kvalifikacija koji je u skladu sa zahtevima društveno-ekonomskog razvoja, unapređuje se kvalitet obrazovne ponude i omogućava lakša pokretljivost radne snage.

Prema objašnjenjima koja je na svojoj internet stranici objavio Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja (<https://zuov.gov.rs/nacionalni-okvir-kvalifikacija/>) NOKS obezbeđuje:

- Preglednost, razumljivost, transparentnost i međusobnu povezanost kvalifikacija;
- Standardizaciju kvalifikacija usklađenih sa zahtevima privrede i društva na nacionalnom nivou;
- Orijentisanost na ishode učenja i kvalitet u procesu sticanja kvalifikacija;
- Olakšan pristup i prohodnost u sistemu formalnog i neformalnog obrazovanja;
- Priznavanje prethodnog učenika - neformalnog i informalnog;
- Saradnju među relevantnim socijalnim partnerima;
- Prepoznatljivost i uporedivost kvalifikacija na međunarodnom tržištu rada.

Zakon kojim je na jedinstven način uređen NOKS je **Zakon o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije („Sl. glasnik RS”, br. 27/2018, 6/2020 i 129/2021 - dr. zakon** - dalje: Zakon o NOKS). Prvi put je donet 2018. godine i objavljen u „Sl. glasniku RS”, br. 28 od 6.4.2018. godine. Donošenjem ovog zakona, stvoren je pravni osnov za nastanak Agencije za kvalifikacije (dalje: Agencija), obrazovan je Savet za NOKS (dalje: Savet), a Vlada Republike Srbije je na predlog Saveta osnivala 12 sektorskih veća.

Prve izmene i dopune Zakona o NOKS nastale su 2020. godine, jer se uočila potreba da proces priznavanja stranih visokoškolskih isprava radi zapošljavanja (profesionalno priznavanje) treba unaprediti, što je i učinjeno, kao i da je potrebno predvideti mogućnost da Agencija obrazuje posebne stručne komisije i timove za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti Agencije. Pored navedenog, došlo je i do promena vezanih za usklađivanje Zakona o NOKS sa **Zakonom o javnim agencijama („Sl. glasnik RS”, br. 18/2005, 81/2005 - ispr. i 47/2018)**.

Izmene koje su nastale u 2021. godini bile su zbog donošenja **Zakona o izmenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 129/2021)**, kojim je bio propisan prestanak važenja odredbe o uslovnom upisu učenika srednjeg obrazovanja u naredni razred dok traje postupak priznavanja strane školske isprave srednjeg obrazovanja, jer je ova odredba našla svoje mesto u Zakonu o srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Dve, odnosno tri godine kasnije (ako posmatramo izmene zakona koje su nastale izmenama Zakona o NOKS-u), 2023. godine, Vlada Republike Srbije utvrdila je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije, čiji je nacrt pripremila nadležno ministarstvo za poslove obrazovanja (dalje: Ministarstvo) i koje je sprovedo javnu raspravu.

U razlozima za predlaganje izmena i dopuna Zakona navedeno je da je u dosadašnjoj primeni Zakona o NOKS ostvarena puna operativna funkcionalnost tela osnovanih u skladu sa ovim zakonom, da je Ministarstvo uspešno okončalo postupak upoređivanja NOKS sa EOK, da su, uz finansijsku i ekspertsku pomoć Evropske unije, doneti podzakonski akti kojima je uspostavljan Registar NOKS, da je omogućeno sprovođenje postupka priznavanja prethodnog učenja, i da je po prvi put napravljena lista kvalifikacija u Republici Srbiji¹ koja obuhvata sve kvalifikacije koje se mogu steći u obrazovnom sistemu i koje su zastupljene kod radno aktivnog stanovništva.

1 <https://noks.azk.gov.rs/pretraga-registara/pretraga-nacionalnih-kvalifikacija.html> 15.8.23.

Međutim, primećen je prostor za unapređivanje efikasnosti pojedinih postupaka koje sprovode Savet, Agencija i sektorska veća, kao i potreba za regulisanjem određenih delova postupka priznavanja prethodnog učenja koji do sada nisu bili propisani zakonom. Pored toga, bilo je potrebno urediti ulogu Kancelarije za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija (dalje: Kancelarija), službe Vlade koja je osnovana radi obezbeđivanja usklađenog rada Vlade i više različitih organa državne uprave na unapređenju stanja u oblasti Nacionalnog okvira kvalifikacija i dualnog obrazovanja. Pored navedenog, bilo je potrebno dopuniti, odnosno unaprediti određena zakonska rešenja, a sve ovo nije bilo moguće rešiti bez donošenja izmena i dopuna Zakona.²

U nastavku dajemo pregled predloženih izmena i dopuna Zakona o NOKS.

Izmene pojmovnika

Jedna od promena koje su date u Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o NOKS-u (dalje: Predlog zakona) vezana je za definisanje osnovnih pojmova i njihovog značenja. S tim u vezi, u cilju usklađivanja sa sadržinom standarda kvalifikacije koji je utvrđen metodologijom za izradu standarda kvalifikacija, došlo je do **promene pojma standarda kvalifikacije** koji je sada definisan kao **dokument utvrđen u skladu sa Zakonom o NOKS-u, koji sadrži opis ishoda učenja, podatak o relevantnim zanimanjima za kvalifikacije kao i podatke o kvalifikaciji na osnovu kojih se vrši određivanje nivoa, njeno razvrstavanje i vrednovanje**.

Promene u definisanju nivoa NOKS

Kao i do sada, kvalifikacije se u NOKS svrstavaju u osam nivoa i četiri podnivoa. Međutim, u ovoj odredbi došlo je do **promena koje se odnose na definisanje nivoa 2, 3 i 5 NOKS-a, kao i podnivoa 6.1. i 6.2 NOKS-a**. Predlogom zakona precizirano je da se nivoi 2, 3 i 5 NOKS mogu steći i *kroz postupak priznavanja prethodnog učenja*. Kod nivoa 5 NOKS predloženo je da se ovaj nivo stiče kroz obuke u neformalnom obrazovanju odraslih, a izvršeno je i usaglašavanje sa izmenama i dopunama **Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020, 52/2021, 129/2021 i 129/2021 - dr. zakon)**, tako što je **dodat prethodni uslov za specijalističko i majstorsko obrazovanje od dve godine radnog iskustva**.

Shodno navedenom, **predloženo je da se nivo 5 NOKS-a stiče završavanjem majstorskog, odnosno specijalističkog obrazovanja u trajanju od dve, odnosno jedne godine uz prethodno**

stećeni nivo 3 NOKS-a, odnosno nivo 4 NOKS-a. U neformalnom obrazovanju odraslih završavanjem programa obuke u trajanju od najmanje šest meseci uz prethodno stećeni nivo 4 NOKS-a i kroz postupak priznavanja prethodnog učenja. Uslov za sticanje ovog nivoa kroz majstorsko, odnosno specijalističko obrazovanje je najmanje dve godine radnog iskustva.

Predložene su promene i kod podnivoa 6.1 i 6.2 gde je dodat kao preduslov **završen program za polaganje državne mature u dvogodišnjem trajanju i položena opšta matura**.

Karijerno vođenje i savetovanje

Pod karijernim vođenjem i savetovanjem (dalje: KViS) podrazumeva se proces, usluge i aktivnosti usmerene na podršku pojedincu, bilo kog uzrasta i u bilo kom delu njegovog života, da donese odluke koje se tiču obrazovanja, obuke i zanimanja i da upravlja svojom karijerom. Ove usluge se pružaju u skladu sa standardima za KViS, a koji su utvrđeni u **Pravilniku o standardima usluga karijernog vođenja i savetovanja („Sl. glasnik RS”, br. 43/2019)**.

Predlogom zakona se proširuje lista pružalaca usluga KViS-a i to: Nacionalna služba za zapošljavanje, JPOA, u skladu sa zakonom koji uređuje obrazovanje odraslih, visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje, kancelarije za mlade, organizacije civilnog društva koje se bave KViS-om, agencije za zapošljavanje i druga pravna lica, u skladu sa zakonom.

Utvrđena je nadležnost Agencije **da prati sprovođenje usluga KViS-a i implementaciju standarda usluga KViS-a**, a za šta do sada nijedna institucija nije bila zadužena, a da bi ovu novu nadležnost Agencija mogla da ostvaruje, propisana je **obaveza svih pružalaca ovih usluga da Agenciji jednom godišnje (najkasnije do 1. februara za prethodnu godinu) dostavljaju podatke o sprovedenim aktivnostima**. Dodat je stav kojim je definisana uloga i pojam karijernog praktičara u smislu ovog zakona, te su **karijerni praktičari nosioci aktivnosti KViS-a različitih kvalifikacija koji rade sa pojedincima ili grupama različitog starosnog uzrasta pomažući im da upravljaju procesima učenja, rada, karijernim promenama i drugim aspektima ličnog razvoja i koji imaju kompetencije utvrđene standardima**. Pravilnikom o standardima usluga karijernog vođenja i savetovanja propisano je da standardi kompetencija karijernih praktičara predstavljaju osnovne smernice zaposlenima i organizacijama koje ostvaruju programe i usluge karijernog vođenja u pogledu etičkih principa i načela kao preduslova za rad praktičara u oblasti savetovanja, informisanja i obrazovanja za karijeru. Standardima kompetencija karijernih praktičara definisane su opšte i specifične kompetencije praktičara, te opšte kompetencije koje treba da poseduju svi karijerni praktičari prožimaju sve

² http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/13_saziv/1399-23.pdf 15.8.23.

oblasti rada (savetovanje, informisanje, obrazovanje za karijeru), a specifične su važne za praktičare u zavisnosti od usluge koju obavljaju i određuju ih specifična stručna znanja, veštine i stavovi unutar pojedinačnih oblasti rada.

Predlogom zakona uređena je obaveza ministra nadležnog za poslove obrazovanja (dalje: ministar) da, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu zakona, propiše bliže uslove za utvrđivanje kompetencija karijernog praktičara, kao i izgled i sadržaj obrasca za izveštavanje o aktivnostima KViS-a.

Savet za NOKS

Predlogom zakona *izmenjen je sastav Saveta* kako bi se optimizovao njegov rad i kako bi na adekvatan način i na različitim nivoima odlučivanja bili zastupljeni predstavnici svih relevantnih aktera. S tim u vezi, uređeno je da **Savet ima 23 člana umesto nekadašnjih 25**. U obrazloženju Predloga zakona navodi se da glavnu izmenu predstavlja vezivanje članova koje predlaže Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i dodavanje predstavnika Nacionalnog prosvetnog saveta i Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje u Savet za NOKS što je u skladu sa nadležnostima ovih saveta u pogledu obrazovnih politika. Sa druge strane, predstavnici zajednica škola sada su ostali zastupljeni samo u sektorskim većima, s obzirom da se radi o udruženjima škola koja mogu da obezbede ekspertizu u okviru svakog od 12 sektorskih veća, što nije slučaj sa savetima. Pored toga predstavnici koje su predlagali Konferencija univerziteta i Konferencija akademija i visokih škola ostali su zastupljeni samo u sektorskim većima, takođe, zbog mogućnosti obezbeđivanja članova sa relevantnim iskustvom iz delokruga sektorskog veća, a umesto njih visoko obrazovanje u Savetu za NOKS zastupljeno je preko članova koga predlaže Nacionalni savet za visoko obrazovanje kao i člana koga predlaže Nacionalno telo za akreditaciju i osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju.

Kao i do sada, mandat Saveta traje četiri godine, s tim da je Predlogom zakona uređeno da će Vlada imenovati članove Saveta u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i da će danom izbora članova Saveta u skladu sa ovim zakonom prestati mandat članovima izabranim po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Dopunom razloga za razrešenje članova istaknut je predstavnički karakter ovog tela i naglašena obaveza članova da pri učešću u radu Saveta zastupaju stav institucije na čiji predlog su imenovani.

U vezi sa **obavljanjem administrativno-tehničkih poslova**, prema Predlogu zakona, ove poslove će obavljati Kancelarija za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija (dalje: Kancelarija) umesto Agencije, a kako je propisano sadašnjim odredbama Zakona o NOKS.

Novina je i pravo članova Saveta na naknadu u visini koju će utvrditi Vlada. U proceni finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona navedeno je da su obezbeđena sredstva u budžetu Republike Srbije za 2023. godinu za naknadu za članove Saveta za NOKS i da će visina naknade biti utvrđena odlukom Vlade. Naknada će se isplatiti članovima za prisustvo na sednicama Saveta za NOKS samo za one mesece u kojima su sednice održane. U obrazloženju Predloga zakona navedeno je da članovi Saveta za NOKS, za razliku od članova Nacionalnog prosvetnog saveta, Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, nemaju pravo naknadu u visini koju utvrđuje Vlada; da članstvo u Savetu za NOKS, poput članstva u drugim savetima, podrazumeva angažovanje njegovih članova u toku ili van radnog vremena, te troškove u pogledu prevoza, te je bilo potrebno izjednačiti status članova Saveta za NOKS sa članovima drugih saveta i propisati nadležnost Vladi da utvrdi iznos naknade za članove.

Došlo je i do promena koje se odnose na nadležnost Saveta, te je **proširena nadležnost** u pogledu koordinacije javnih politika KViS-a u svim sektorima, kao i u pogledu mogućnosti da da predlog ministru da stavi van snage programe nastave i učenja koji ne odgovaraju standardima kvalifikacija.

Brisana je nadležnost Saveta da daje mišljenje na standarde za samovrednovanje i spoljašnju proveru kvaliteta JPOA.

Propisano je ovlašćenje ministru da, na predlog Kancelarije, utvrdi metodologiju i način rada Saveta (član 9. Predloga zakona).

Agencija za kvalifikacije

Agencija za kvalifikacije je javna agencija osnovana od strane Vlade Republike Srbije 2018. godine, radi obavljanja poslova obezbeđivanja kvaliteta i pružanja stručne podrške Savetu i drugim nadležnim organizacijama u svim aspektima razvoja i implementacije NOKS.

Predlogom zakona izvršeno je **preciziranje nadležnosti Agencije** u pogledu razmatranja inicijativa za uvođenje novih i osavremenjivanje starih kvalifikacija, kao i u pogledu predlaganja izmena i dopuna standarda kvalifikacija radi usklađivanja sa novinama utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja i u oblasti rada i pripremu predloga standarda kvalifikacije. Takođe, precizirana je njena uloga u odnosu na rad sektorskih veća vezano za pružanje stručne i administrativno-tehničke podrške.

Novina koja je data u nadležnost Agencije je da vrši vrednovanje javnih isprava stečenih u ostalim verskim obrazovnim ustanovama, u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuju crkve i verske zajednice, a već je spomenuta nadležnost u pogledu praćenja aktivnosti KViS-a i implementacije standarda usluga KViS-a.

Predlogom zakona je uređeno da Agencija pruža podršku Kancelariji u procesu povezivanja NOKS sa EOK i EPVO i da priprema razvojne projekte, analize i istraživanja od značaja za razvoj kvalifikacija i da predlaže mere unapređivanja osiguranja kvaliteta u celokupnom sistemu.

Izmenama Zakona o NOKS 2020. godine definisana je mogućnost da Agencije obrazuje posebne stručne komisije i timove radi obavljanja određenih poslova iz njene nadležnosti, a što je Agencija i sprovedila³. Ova odredba je delom promenjena, te je Predlogom zakona propisano da **Agencija obrazuje listu spoljnih saradnika sa koje imenuje posebne komisije i timove za obavljanje poslova spoljašnjeg vrednovanja kvaliteta rada JPOA, provere ispunjenosti uslova u postupku sticanja statusa JPOA i druge poslove iz nadležnosti Agencije.**

U ovu listu mogu da se imenuju:

- 1) lica sa odgovarajućim obrazovanjem i odgovarajućim radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine;
- 2) zaposleni u Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja koji rade na razvoju obrazovanja i vaspitanja;
- 3) zaposleni u Zavodu za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja koji rade na vrednovanju kvaliteta obrazovanja i vaspitanja;
- 4) lica koje ispunjava uslove za prosvetnog savetnika, kao i lica koje je izabrano za savetnika - spoljnog saradnika u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja;
- 4a) prosvetni inspektor - koji je obavezni član komisije za proveru ispunjenosti uslova u postupku sticanja statusa JPOA;
- 5) nastavnici visokoškolskih ustanova koji su imenovani za recenzente Nacionalnog tela za akreditaciju i osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje;
- 6) nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola sa licencom i radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine.

U odnosu na sadašnje zakonsko rešenje, povećan je broj kategorija lica koja se mogu naći na ovoj listi, s tim da je za jednu novododatu kategoriju (**nastavnici i stručni saradnici osnovnih i srednjih škola sa licencom i radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine**) utvrđena obaveza sprovođenja javnog konkursa za izbor, pored dosadašnje - lica sa odgovarajućim obrazovanjem i odgovarajućim radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine. Ostalo je rešenje da ova lica imaju pravo na naknadu u visini koju utvrdi Vlada.

Predlogom zakona dato je u nadležnost ministra da propiše bliže uslove za imenovanje i način rada ovih posebnih komisija i timova, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, s tim da u skladu sa članom 12. Predloga zakona, Kancelarija priprema predlog ovog podzakonskog akta.

Predložena je *promena sastava Upravnog odbora Agencije*, tako da umesto tri, *Ministarstvo predlaže dva člana, a Kancelarija jednog člana Upravnog odbora i propisano da će Vlada imenovati članove Upravnog odbora Agencije po isteku mandata Upravnog odbora imenovanog po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.*

Sektorska veća

Sektorska veća su tela zasnovana na principu socijalnog partnerstva, koja, na predlog Saveta, osniva Vlada. Postoji 12 sektorskih veća i to:

- Sektorsko veće za sektor umetnosti i humanističkih nauka;
- Sektorsko veće za sektor obrazovanja i vaspitanja;
- Sektorsko veće za sektor industrijskog razvoja;
- Sektorsko veće za sektor IKT, elektronike, automatike i elektronike;
- Sektorsko veće za sektor poljoprivrede, proizvodnje hrane, šumarstva, ribarstva i veterine;
- Sektorsko veće za sektor ostalih usluga;
- Sektorsko veće za sektor društvenih nauka, novinarstva i informisanja;
- Sektorsko veće za sektor poslovne administracije;
- Sektorsko veće za sektor prirodnih nauka, matematike i statistike;
- Sektorsko veće za sektor trgovine, ugostiteljstva i turizma;
- Sektorsko veće za sektor zdravstva i socijalne zaštite;
- Sektorsko veće za sektor saobraćaja i usluga transporta.

Predlogom zakona *menja se njihov sastav* kako bi na adekvatan način i na različitim nivoima odlučivanja bili zastupljeni predstavnici svih relevantnih aktera i kako bi se njihov sastav uskladio sa izmenama u Savetu. Ostalo je rešenje da članovi Sektorskog veća imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada.

U pogledu uticaja promene na mandat članova, propisano je da *će Vlada imenovati članove sektorskih veća po isteku mandata sektorskih veća imenovanih po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.*

Novina je vezana i za *razloge za razrešenje članova* gde je, kao i u Savetu, istaknut predstavnički karakter i naglašena obaveza članova da pri učešću u radu zastupaju stav institucije na čiji predlog su imenovani. Dodato je **ovlašćenje ministru da, na predlog Kancelarije, propiše metodologiju i način rada sektorskih veća**, jer je u dosadašnjem radu sektorskih veća primećena potreba za metodološkim okvirom na osnovu kojih sektorsko veće realizuje i donosi odluke iz svoje nadležnosti, kao i potreba da se ujednači postupanje u istim ili sličnim aktivnostima što zbog specifičnosti sastava i nadležnosti sektorskih veća nije bilo moguće predvideti i postići kroz donošenje poslovnika o radu sektorskih veća.

³ <https://azk.gov.rs/stranica.php?id=87.17.8.23>.

U vezi sa nadležnošću Sektorskog veća, *dodata je nadležnost* u pogledu analiziranja veza između kvalifikacija i zanimanja u okviru sektora, kao i razmatranje potrebe da li postoji potreba za osavremenjivanjem kvalifikacije nakon pet godina njegove primene.

Ministarstvo prosvete

U vezi sa nadležnošću Ministarstva, kada je u pitanju NOKS, *brisana* je nadležnost vezana za obavljanje poslova povezivanja NOKS i EOK, kao i obavljanje poslova Nacionalne koordinacione tačke, s obzirom da su ovi *poslovi stavljeni u nadležnost Kancelarije*. Propisano je *ovlašćenje ministra da utvrdi standarde i način sprovođenja samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja kvaliteta JPOA, s tim da u skladu sa članom 12. Predloga zakona, Kancelarija priprema predlog podzakonskog akta*.

Kancelarija za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija

Vlada Republike Srbije je, na osnovu člana 31. stav 1. **Zakona o Vladi („Sl. glasnik RS”, br. 55/2005, 71/2005 - ispr., 101/2007, 65/2008, 16/2011, 68/2012 - odluka US, 72/2012, 7/2014 - odluka US, 44/2014 i 30/2018 - dr. zakon)** donela **Uredbu o osnivanju Kancelarije za dualno obrazovanje i Nacionalni okvir kvalifikacija („Sl. glasnik RS”, br. 124/2022** - dalje: Uredba).

Uredbom je uređeno da Kancelarija obavlja stručne poslove koji se odnose na: praćenje stanja u vezi sa primenom propisa i drugih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje, dualni model studija u visokom obrazovanju, NOKS i unapređenje usklađenost, razvoja i funkcionisanja dualnog obrazovanja i NOKS; povezivanje javnog i privatnog sektora radi ekonomskog i obrazovnog planiranja, celoživotnog učenja i razvoja ljudskih resursa; prikupljanje informacija, primera dobre prakse i usvojenih standarda i učestvovanje u pripremi strateških i planskih dokumenata, nacрта zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje, dualni model studija u visokom obrazovanju i NOKS i celoživotnog učenja i u koordinaciji aktivnosti na njihovom sprovođenju; izradu studijsko-analitičkih dokumenata i pripremu predloga za unapređivanje upisne politike u srednje i visoko obrazovanje, a posebno za dualno obrazovanje, KViS i NOKS; praćenje rada JPOA i drugih nosilaca aktivnosti u oblasti dualnog obrazovanja, NOKS i celoživotnog učenja i sprovođenje aktivnosti na predlaganju i donošenju akata u vezi sa njihovim statusom; podršku ostvarivanju međunarodne saradnje i razvojnim inicijativama, koordinaciju aktivnosti i učešće u

programiranju i implementaciji domaćih i međunarodnih projekata u oblasti dualnog obrazovanja, NOKS i celoživotnog učenja; planiranje, obezbeđivanje, utrošak i kontrolu budžetskih, donatorskih i kreditnih sredstava u oblasti dualnog obrazovanja, NOKS i celoživotnog učenja; inicira unapređivanje Jedinstvenog informacionog sistema prosvete u delu koji se odnosi na dualno obrazovanje i vaspitanje, celoživotno učenje i NOKS i njegovo povezivanje sa evropskim bazama podataka o kvalifikacijama, unapređivanje partnerstva, odnosno praćenje rada i pružanje stručne podrške radu nadležnih institucija, tela i socijalnih partnera uključenih u procese dualnog obrazovanja, NOKS, priznavanja profesionalnih kvalifikacija i profesija od posebnog interesa za Republiku Srbiju i celoživotnog učenja i ostvarivanje drugih oblika saradnje na nacionalnom i međunarodnom planu.

Uredbom je uređeno ko rukovodi Kancelarijom (direktor), ko ga postavlja i na čiji predlog, te kome je direktor odgovoran. Uređeno je i pitanje zamenika i pomoćnika direktora, donošenje opšteg akata o uređenju i sistematizaciji, kao i preuzimanje od Ministarstva prosvete deo obavljanja poslova dualnog obrazovanja i NOKS, zaposlenih, prava, obaveze, predmete, sredstva za rad i arhivu potrebnu za vršenje poslova utvrđenih Uredbom.

Kako je bilo potrebno zakonom urediti nadležnost Kancelarije, to je *Predlogom zakona uređena nadležnost Kancelarije, te definisano sledeće*:

- 1) obavljanje administrativno-tehničkih poslove za Savet;
- 2) praćenje stanja u vezi sa primenom propisa i drugih akata kojima se uređuje NOKS radi unapređenja, usklađenosti, razvoja i funkcionisanja NOKS, kao i usaglašavanje sistema NOKS sa sektorskim politikama;
- 3) pripremanje predloga podzakonskih akata koje donosi ministar iz člana 8. stav 3, člana 10. stav 2, člana 15a stav 7, člana 21. stav 9, člana 23. stav 1. tač. 2), 3) i 5), člana 26. stav 2, člana 30. stav 7, člana 38. stav 11, člana 39. stav 4. i člana 40. stav 4. ovog zakona;
- 4) pripremanje razvojnih projekata, analiza i istraživanja od značaja za razvoj kvalifikacija;
- 5) praćenje i merenje efekata implementacija (novih) kvalifikacija na zapošljavanje i celoživotno učenje;
- 6) utvrđivanje indikatora za praćenje efekata pripremanja razvojnih projekata, analiza i istraživanja od značaja za razvoj kvalifikacija u saradnji sa Agencijom;
- 7) obavljanje poslova Nacionalne koordinacione tačke;
- 8) povezivanje NOKS sa EOK;
- 9) sprovođenje aktivnosti na unapređivanju partnerstva i pružanja stručne podrške radu nadležnih institucija, tela i socijalnih partnera uključenih u NOKS, priznavanje profesionalnih kvalifikacija, profesija od posebnog interesa za Republiku Srbiju i celoživotnog učenja;
- 10) obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Nadležnost Kancelarije uređena je još jednim (Predlogom) zakona i to Zakonom o dualnom obrazovanju, te je propisano da Kancelarija:

- 1) prati stanje u vezi sa primenom propisa i drugih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje i unapređenje, usklađenost, razvoja i funkcionisanja dualnog obrazovanja;
- 2) povezuje javni i privatni sektor radi ekonomskog i obrazovnog planiranja, celoživotnog učenja i razvoja ljudskih resursa;
- 3) učestvuje u pripremi dokumenata javnih politika, nacрта zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje dualno obrazovanje i u koordinaciji aktivnosti na njihovom sprovođenju;
- 4) izrađuje studijsko-analiitičke dokumente i priprema predloge za unapređivanje upisne politike za dualno obrazovanje;
- 5) ostvaruje međunarodnu saradnju i razvojne inicijative, koordinaciju aktivnosti i učešće u programiranju i implementaciji domaćih i međunarodnih projekata u oblasti dualnog obrazovanja;
- 6) inicira unapređivanje jedinstvenog informacionog sistema prosvete u delu koji se odnosi na dualno obrazovanje;
- 7) unapređuje partnerstva, odnosno prati rad i pruža stručne podrške radu nadležnih institucija, tela i socijalnih partnera uključenih u procese dualnog obrazovanja;
- 8) realizuje konkurs u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 34. stav 8. ovog zakona;
- 9) pruža stručnu i administrativnu podršku radu komisije za praćenje i razvoj dualnog obrazovanja;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.⁴

Podnošenje inicijative za razvijanje i usvajanje standarda kvalifikacije

Novine koje su predložene u segmentu podnošenja inicijativa za razvijanje i usvajanje standarda kvalifikacija su da se *inicijativa može podneti*, osim za novu, i *za kvalifikaciju za koju nije utvrđen standard ili za osavremenjivanje postojeće kvalifikacije*. Kao i do sada, inicijativu može da Sektorsko veće, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Nacionalni prosvetni savet, Nacionalni savet za visoko obrazovanje, Nacionalna služba za zapošljavanje, visokoškolska ustanova, državni organ i drugo pravno lice (privredno društvo, JPOA i dr.). Inicijativa sadrži elaborat o opravdanosti kvalifikacije i inicijalni predlog standarda kvalifikacije i podnosi se Agenciji na propisanom obrascu. Ukoliko je kvalifikacija predložena inicijativom obuhvaćena nekom drugim kvalifikacijom iz

Registra, direktor Agencije o tome obaveštava podnosioca inicijative u roku od 15 dana od dana podnošenja inicijative. Ukoliko standard kvalifikacije predložen inicijativom nije obuhvaćen drugim standardom kvalifikacije iz Registra, Agencija u roku od 15 dana dostavlja preporuku o razvoju kvalifikacije na osnovu inicijative odgovarajućem sektorskom veću. Precizirana je sadržina ove preporuke koji Agencija dostavlja sektorskom veću, odnosno *preporuka sadrži naziv kvalifikacije, vrstu, nivo i podsektor KLASNOKS-a koje je Agencija utvrdila i analizu elemenata elaborata i inicijalnog predloga*.

Takođe, propisan je i postupak izrade standarda *kada je podnosilac inicijative sektorsko veće i kada Agencija podnosi inicijativu za izmenama i dopunama standarda kvalifikacije radi usklađivanja sa novinama utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja i u oblasti rada i zapošljavanja*. Tada Agencija izrađuje, odnosno vrši izmene i dopune standarda kvalifikacije i dostavlja ga Savetu shodno odredbi člana 27. stav 5. ovog zakona. U ovim slučajevima sektorsko veće ne donosi odluku iz člana 27. stav 1. ovog zakona.

Vrednovanje javnih isprava stečenih u ostalim verskim obrazovnim ustanovama

Ono što predstavlja potpunu novinu jeste vrednovanje javnih isprava stečenih u ostalim verskim obrazovnim ustanovama. U skladu sa članom 35a Predloga zakona, *državljanin Republike Srbije, strani državljanin ili lice bez državljanstva koji je završio versku obrazovnu ustanovu koja nije registrovana u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, može da traži vrednovanje javne isprave koju je stekao u toj ustanovi*.

Odredbom člana 38. stav 2. **Zakona o crkvama i verskim zajednicama („Sl. glasnik RS”, br. 36/2006)** propisano je da svedočanstva i diplome stečene u ostalim verskim obrazovnim ustanovama po sprovedenom postupku utvrđivanja ekvivalencije pred nadležnim državnim organom mogu imati isto pravno dejstvo kao i odgovarajuća svedočanstva i diplome stečene u državnim obrazovnim ustanovama.

U Obrazloženju Predloga zakona navodi se da, s obzirom da je donošenjem Zakona o NOKS 2018. godine, Agencija preuzela od Ministarstva nadležnost, ali i zaposlene koji su obavljali poslove priznavanja (raniji termini ekvivalencija, nostrifikacija) stranih školskih isprava, te samo ona može biti nadležna za vrednovanje javnih isprava verskih ustanova. Na ovaj način obezbeđuje se prohodnost u sistemu NOKS i za lica koja su završila verske obrazovne ustanove koje nisu akreditovane po propisima iz oblasti obrazovanja.

⁴ http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/13_saziv/1405-23%20PDF.pdf 16.8.23.

U ovom postupku, Agencija uzima u obzir nastavni plan i program i trajanje školovanja i određuje polaganje ispita koji su potrebni za sticanje kvalifikacije koja se stiče završavanjem gimnazije, s tim što Agencija može utvrđivanje ispita poveriti posebnoj stručnoj komisiji odgovarajuće škole.

Ispiti utvrđeni kao uslov za priznavanje isprave polažu se u odgovarajućoj školi najkasnije do datuma koji odredi Agencija.

Licu koje položi ispite izdaje se rešenje o ekvivalenciji sa opštom kvalifikacijom nivoa NOKS 4. Ovo rešenje je konačno u upravnom postupku, ima značaj javne isprave i omogućava licu kome je izdato pravo na zapošljavanje, kao i upis na visoko obrazovanje/visokoškolsku ustanovu, u skladu sa propisima kojim se uređuje opšta, stručna i umetnička matura i upis na visokoškolske ustanove.

Priznavanje stranih školskih isprava

Promene su predložene u okviru postupka priznavanja stranih školskih isprava do univerzitetskog obrazovanja, tako da se vrši dopuna člana kojim se uređuje uslovni upis, te propisuje da lice, o čijem se pravu na priznavanje strane školske isprave srednjeg obrazovanja odlučuje, može biti uslovno upisano u prvu godinu studija na visokoškolsku ustanovu ukoliko postupak nije okončan do isteka roka za upis studenata, u skladu sa propisima kojima se uređuju opšta, stručna i umetnička matura i upis na visokoškolske ustanove.

Takođe, predložene su promene da Agencija proverava tačnost podataka navedenih u zahtevu za priznavanje strane školske isprave, a u slučaju osnovane sumnje, proverava se i verodostojnost isprave, u skladu sa zakonom.

Pored ovog, propisano je ovlašćenje ministra da utvrdi bliže uslove u pogledu načina vođenja postupka kao i načina podnošenja, sadržine i izgleda obrazaca zahteva za priznavanje strane školske isprave. Članom 12. Predloga zakona nije propisana nadležnost Kancelarije da izradi predlog ovog podzakonskog akta.

U Obrazloženju Predloga zakona navedeno da su predložene promene izvršene u cilju usklađivanja odredbi o postupku priznavanja stranih školskih isprava sa Akcionim planom za sprovođenje Programa za pojednostavljenje administrativnih postupaka i regulative „e-PAPIR” za period 2023-2025.

Kada je u pitanju profesionalno priznavanje (postupak priznavanja stranih visokoškolskih isprava radi zapošljavanja), u postojećem Zakonu o NOKS već je propisano ovlašćenje ministra da utvrdi bliže uslove u pogledu načina sprovođenja postupka profesionalnog priznavanja (ali ne i način podnošenja, sadržine i izgleda obrazaca zahteva za priznavanje strane školske isprave), ali ovaj pravilnik još nije donet. Članom 12. Predloga zakona uređeno je da Kancelarija priprema predlog ovog podzakonskog akta, tako da je izmenjena procedura donošenja ovog podzakonskog akta.

Aktivnosti obrazovanja odraslih za koje se izdaje odobrenje i postupak priznavanja prethodnog učenja

Predlogom zakona došlo je do promena vezanih za aktivnosti obrazovanja odraslih za koje se izdaje odobrenje. S tim u vezi, status JPOA može se steći za aktivnosti:

1) neformalnog obrazovanja odraslih kojima se stiču kompetencije i/ili kvalifikacije, i to za obuke za:

- (1) sticanje kvalifikacija nivoa od 1 do 3 i 5 NOKS-a, u skladu sa standardom kvalifikacije,
- (2) rad u zanimanju u okviru standarda kvalifikacije,
- (3) sticanje pojedinačnih kompetencija iz standarda kvalifikacije,
- (4) sticanje više pojedinačnih ishoda učenja iz standarda kvalifikacije,
- (5) sticanje ishoda učenja, odnosno znanja i veština i/ili kompetencija koje nisu obuhvaćene nacionalnim kvalifikacijama, a koje su relevantne za obavljanje poslova u okviru određenog zanimanja, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja;

2) neformalnog obrazovanja odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, radi ličnog ili profesionalnog razvoja ili društveno odgovornog ponašanja;

3) pružanja usluga KViS-a;

4) priznavanja prethodnog učenja, kojom se u posebnom postupku procenjuju znanja, veštine i stavovi stečeni obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom za nivoe od 1 do 3 i 5 NOKS-a, u skladu sa standardom kvalifikacije.

Kao i do sada, zahtev za sticanje statusa JPOA radi priznavanja prethodnog učenja može podneti samo osnovna i srednja škola koja je stekla status JPOA za aktivnosti iz člana 40. stav. 1. tač. 1)-2). Zakona o NOKS. Izuzetno, u srednjoj školi može se kroz postupak priznavanja prethodnog učenja steći i kvalifikacija nivoa 4 NOKS-a ukoliko kandidat završi program za sticanje kompetencija, u skladu sa članom 63a Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2013 i 101/2017).

Imajući u vidu već propisano ovlašćenje iz člana 40. stav 4. Zakona o NOKS-u da standarde i način sprovođenja postupka za priznavanje prethodnog učenja propisuje ministar, donet je **Pravilnik o standardima i načinu sprovođenja postupka priznavanja prethodnog učenja („Sl. glasnik RS”, br. 148/2020).**

Predlogom zakona uređen je postupak priznavanja prethodnog učenja, te članom 40a Zakona propisano da status JPOA za aktivnost priznavanja prethodnog učenja, osnovna i srednja škola može da stekne samo za one kvalifikacije i/ili kompetencije za koje je stekla i status JPOA iz člana 40. stav

1. tačka 1) podtač. (1)-(4) i 2) ovog zakona za nivoe od 1-3 i 5 NOKS-a, u skladu sa standardom kvalifikacije. Lice zainteresovano za ulazak u postupak priznavanja prethodnog učenja stiče status kandidata nakon podnošenja zahteva osnovnoj i srednjoj školi koja je stekla status JPOA za priznavanje prethodnog učenja. U postupku priznavanja prethodnog učenja, kandidatu se priznaju ishodi učenja i kompetencije utvrđeni standardom kvalifikacije koje je uspeo da dokaže preko instrumenata za procenu.

Prigovor na ispit

Novinu predstavlja i prigovor na ispit, te u skladu sa članom 40b Zakona, polaznik, odnosno kandidat koji nije zadovoljan ishodom ispita ima pravo da izjavi prigovor na ocenu u roku od 24 časa od saopštavanja ocene. Prigovor se izjavljuje direktoru JPOA, koji u roku od 24 časa od podnošenja prigovora, imenuje komisiju za odlučivanje o prigovoru. Komisija odlučuje o prigovoru u roku od 48 sati od imenovanja. Ako komisija utvrdi da je prigovor osnovan, može izmeniti ocenu, ponoviti deo ispita ili ceo ispit. Ponovljeni ispit organizuje se u roku od 24 časa od donošenja odluke. Odluka komisije je konačna.

Predlogom zakona je propisano da će se bliži uslovi u pogledu obrazovanja i načina rada komisija utvrditi u aktu iz člana 39. stav 4. ovog zakona, odnosno u okviru pravilnika kojim se uređuju bliži uslovi u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava, odnosno u aktu iz člana 40. stav 4. ovog zakona - u okviru standarda i načina sprovođenja postupka za priznavanje prethodnog učenja, a čije predloge podzakonskih akata će, u skladu sa članom 12. Predloga zakona, pripremiti Kancelarija.

Postupak odobravanja statusa JPOA

U Obrazloženju Predloga zakona, kada je reč o postupku odobravanja statusa JPOA, navedeno je da „prema važećem zakonskom rešenju, deo postupka odobravanja statusa javno priznatih organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih odvija se u Agenciji, a proveru ispunjenosti uslova u pogledu prostora, opreme i nastavnih sredstava obavlja prosvetna inspekcija. Pri tome put od podnetog zahteva do postupajućeg prosvetnog inspektora često traje koliko i polovina roka od 30 dana u kojem prosvetni inspektor treba da dostavi svoj zapisnik. Agencija prosleđuje zahtev nadležnom sektoru u Ministarstvu za obrazovanje odraslih, nadležni sektor prosleđuje republičkoj prosvetnoj inspekciji, a republička inspekcija prosleđuje na nivo prosvetnog inspektora u jedinici lokalne samouprave, a nakon postupanja inspektora zapisnik istim putem putuje nazad do Agencije. Zbog velikog

obima posla prosvetni inspektori često ne uspeju u roku da postupe po zahtevu, što inače dug rok od 85 dana dodatno produžava. Zbog toga je Predlogom zakona predloženo da prosvetni inspektori budu obavezni članovi komisije koju obrazuje Agencija, kako bi se ova javna usluga obavila efikasnije u okviru jednog organa. U Obrazloženju Predloga zakona je navedeno da cilj će „Skraćenje roka za davanje odobrenja JPOA za druge organizacije” od početne vrednosti u 2023. godini od 85 dana, smanjiti se predloženim rešenjem u 2024. godini na 60 dana, da bi se u toku 2025. godine dostigla ciljna vrednost bila 45 dana.

U delu „Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva”, na pitanje: „Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva?” dat je odgovor da je glavni cilj ovih izmena poboljšanje efikasnosti postupka davanja saglasnosti JPOA, kako za obuke u neformalnom obrazovanju odraslih, tako i za postupak priznavanja prethodnog učenja.

Imajući u vidu navedeno, izvršene su promene vezane kako za postupak izdavanja odobrenja osnovnoj i srednjoj školi, tako i za postupak izdavanja odobrenja drugoj organizaciji.

Zanimljivo je da, iako je trenutno u proceduri i izmena zakona kojim se uređuje prosvetna inspekcija, Predlogom ovog zakona uređeno je da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 9. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o prosvetnoj inspekciji („Službeni glasnik RS”, br. 27/18 i 129/21), a kojima je uređena nadležnost prosvetne inspekcije u postupku i uslovima za izdavanje odobrenja osnovnoj i srednjoj školi i drugoj organizaciji, radi sticanja statusa JPOA i postupku za izmenu odobrenja, statusne promene, promene sedišta, odnosno objekta ili kada JPOA uvodi novu aktivnost obrazovanja odraslih.

Takođe je propisano da će se započeti postupci za izdavanje odobrenja za sticanje statusa JPOA prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončati po tim propisima.

Izdavanje odobrenja osnovnoj i srednjoj školi - podnošenje zahteva i izdavanje odobrenja

Predlogom zakona menja se način podnošenja zahteva za sticanje statusa JPOA za osnovne i srednje škole, kao i način podnošenja zahteva za istovremeno sticanje statusa JPOA za obuke u neformalnom obrazovanju i aktivnost priznavanja prethodnog učenja. Pored ove izmene, dodaje se odredba o postupku u kojem osnovna i srednja škola stiču status JPOA za obuke i za priznavanje prethodnog učenja. Ovaj postupak se sprovodi u skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (dalje: ZOSOV) u delu kojim se uređuje proširena delatnost vezano za saglasnost organa ustanove,

plan prihoda i rashoda i način učešća zaposlenih, a u delu koji se odnosi na aktivnosti JPOA, u skladu sa Zakonom o NOKS-u. S obzirom da je odredbama ZOSOV-a rešavanje o zahtevu za proširenu delatnost povereno AP Vojvodini, zahtev za proširenu delatnost i sticanje JPOA, koji je deo zahteva za proširenu delatnost, škole čije je sedište u ovoj pokrajini podnose se nadležnom organu AP Vojvodine.

Postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji

Predložena je izmena i postupka za sticanje statusa JPOA, tako da proveru programa JPOA i ispunjenost uslova u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava vrši komisija koju imenuje direktor Agencije, od lica sa liste spoljnih saradnika, gde je prosvetni inspektor obavezni član komisije za proveru ispunjenosti uslova u postupku sticanja statusa JPOA.

Oduzimanje odobrenja

Promenjena je odredba koja se odnosi na oduzimanje odobrenja statusa JPOA. U skladu sa predloženim promenama, odobrenje se oduzima drugoj organizaciji za sve odobrene programe ukoliko:

- 1) prestane da ispunjava uslove za izdavanje odobrenja ili ako aktivnosti obrazovanja odraslih obavlja u suprotnosti sa ovim zakonom i zakonom koji uređuje obrazovanje odraslih, ako u roku koju mu je određen na osnovu zapisnika prosvetnog inspektora ne ispravi uočene nepravilnosti;
- 2) u toku izvođenja aktivnosti učini prekršaj ili krivično delo u vezi sa izvođenjem aktivnosti obrazovanja odraslih;
- 3) se u postupku spoljašnje kontrole kvaliteta utvrdi da ne ispunjava obaveze u pogledu kvaliteta, odnosno ako ne postupi po merama u roku koji joj je određen u izveštaju o spoljašnjem vrednovanju.

Rešenje o oduzimanju odobrenja drugoj organizaciji kao JPOA donosi direktor Agencije i ono je konačno. JPOA, kome je oduzeto odobrenje iz propisanih razloga, može tek po isteku dve godine od dana oduzimanja odobrenja, ponovo pokrenuti postupak za izdavanje odobrenja radi sticanja statusa JPOA. Oduzimanje odobrenja osnovnoj i srednjoj školi shodno odredbama ovog člana sprovodi Ministarstvo, odnosno pokrajinski sekretarijat nadležan za poslove obrazovanja za osnovnu i srednju školu sa sedištem na teritoriji autonomne pokrajine.

Treba napomenuti da je u Obrazloženju Predloga zakona navedeno da „nijednoj organizaciji kojoj je izdato odobrenje statusa JPOA, odobrenje nije oduzeto.”

Obrada podataka

Definisana je poseban član kojim se uređuje **obrada podataka, kako se vrši (elektronski), te cilj obrade sa dodatnom odredbom da je prilikom obrade rukovalac u obavezi da poštuje pravila o srazmernosti obrade u odnosu na cilj koji se namerava ostvariti.**

Kada je u pitanju obrada vezana za vođenje evidencije o profesionalnom priznavanju, ista se vrši u cilju vođenja evidencije o profesionalnom priznavanju, s obzirom da jednom izvršeno vrednovanje određenog stranog studijskog programa važi za sve naredne slučajeve profesionalnog priznavanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje. Podaci koji su predmet obrade čuvaju se trajno.

Obrada podataka koja se odnosi na liste spoljnih saradnika, vrši se u cilju vođenja evidencije o članovima liste spoljnih saradnika od kojih Agencija imenuje posebne komisije i timove radi obavljanja propisanih poslova i podaci koji su predmet obrade čuvaju se pet godina.

Kada je u pitanju evidencija koju vodi Agencija o dokumentaciji vezanoj za priznavanje strane školske isprave (član 37. stav 5. Zakona), obrada podataka se vrši radi čuvanja rešenja o priznavanju strane školske isprave koja imaju značaj javne isprave i predstavljaju jedinu evidenciju o kvalifikaciji lica kome je izvršeno priznavanje strane školske isprave. Podaci koji su predmet obrade čuvaju se trajno.

Radi pripreme razvojnih projekata, analize i istraživanja od značaja za razvoj kvalifikacija, praćenje i merenje efekata implementacije (novih) kvalifikacija na zapošljavanje i celoživotno učenje i predlaganje mera unapređivanja osiguranja kvaliteta u celokupnom sistemu vrši se obrada podataka do koje se dolazi razmenom podataka iz zvaničnih evidencija u postupku saradnje Saveta, Agencije, nadležnih ministarstva, Nacionalne službe za zapošljavanje i Republičkog zavoda za statistiku, a radi usklađivanja aktivnosti za potrebe razvoja i implementacije NOKS i razmenjivanja podatke iz evidencija i baza podataka. Podaci koji su predmet obrade čuvaju se pet godina.

Očekivane izmene ostalih propisa u prosveti

Na kraju, ako posmatramo predložene promene prosvetnih propisa, u proceduri je bilo sedam nacрта zakona i to:

1. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o dualnom obrazovanju;
2. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju;
3. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju;

4. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju;
5. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o udžbenicima;
6. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja;
7. Nacrt zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.⁵

U ovom momentu, od 21. jula 2023. godine, u skupštinskoj proceduri⁶, od predlagača Vlade Republike Srbije, su:

1. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o dužnom obrazovanju i vaspitanju;
2. Predlog zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji;
3. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije;
4. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju.

Treba napomenuti da su neke od predloženih izmena Zakona o NOKS (podnivoi NOKS-a 6.1. i 6.2.) u vezi su sa rešenjima koja su u nacrtima zakona (srednje obrazovanje - opšta matura), ali koja se još nisu našla u skupštinskoj proceduri,⁷ te se postavlja pitanje ostvarivanja/sprovođenja promena koje su predložene, ali koje nisu sinhronizovane, odnosno šta prvo treba da se menja (sprovođenje opšte mature ili nivoi NOKS).

No, predlaganje promena kojima se poboljšava efikasnosti postupka davanja saglasnosti JPOA, odnosno zaokružuje celokupan postupak u okviru jedne institucije, kojima se utiče na podizanje kvaliteta KViS-a, i druge promene koje su u vezi sa sprovođenjem strateških mera u okviru **Strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine („Sl. glasnik RS”, br. 63/2021)** doprinosi sveukupnom procesu reforme sistema obrazovanja u Srbiji, kao i još boljem uspostavljanju veza (institucionalnih, funkcionalnih) između sveta obrazovanja i sveta rada.

Nataša Ćirić

⁵ <https://prosveta.gov.rs/kategorija/javne-rasprave/> 17.8.23

⁶ <http://www.parlament.gov.rs/%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D1%83-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D1%83-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8.46.html> 16.8.23.

⁷ Konkretno, u Predlogu zakona je izvršena izmena podnivoa 6.1. i 6.2. imajući u vidu Nacrt zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju (dalje: Nacrt zakona), te odredbe člana 12. Nacrta zakona kojim se propisuje ko ima prvo na polaganje opšte mature i člana 14. Nacrta zakona, kojim se uređuje program opšte mature. Na ove odredbe poziva se i predlagač u obrazloženju Predloga zakona (Prilog 7, Ključna pitanja za analizu efekata na društvo - usaglašavanje sa propisima o državnoj maturi), a do istih još nije došlo.

Donošenje predškolskog programa u predškolskoj ustanovi

- Da li na predškolski program koji donosi predškolska ustanova saglasnost daje osnivač, ministarstvo ili neko treći?

Odgovor:

Odredbama člana 58. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021 - dalje: Zakon) propisano je da predškolski program donosi predškolska ustanova u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao i da se bliži uslovi za izradu predškolskog programa uređuju posebnim zakonom.

Imajući u vidu odredbe posebnog zakona, predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Čl. 16. i 17. Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Sl. glasnik RS", br. 18/2010, 101/2017, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon, 10/2019, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon, 123/2021 - dr. zakon i 129/2021) propisano je da se vaspitno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi ostvaruje na osnovu predškolskog programa; da predškolski program donosi predškolska ustanova, odnosno škola koja ostvaruje pripremni predškolski program, u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja; da predškolski program sadrži opšte podatke o ustanovi i njenom okruženju, oblike i programe vaspitno-obrazovnog rada i njihovo trajanje, druge oblike rada i usluga, oblike saradnje sa porodicom i lokalnom zajednicom, odnosno načine saradnje sa savetom roditelja formiranim u jedinici lokalne samouprave, načine ostvarivanja principa i ciljeva vaspitanja i obrazovanja, kao i načine praćenja i samovrednovanja rada predškolske ustanove; da se predškolskim programom razrađuju i načini razvijanja individualizovanog pristupa u ostvarivanju vaspitno-obrazovnog rada i pružanja podrške deci i porodicama, posebno deci i porodicama iz osetljivih društvenih grupa, uz uvažavanje razvojnih, obrazovnih, zdravstvenih i socio-kulturnih potreba dece.

U vezi sa postupkom donošenja ovog dokumenta, i posebnim, i sistemskim propisom je uređeno da predškolski program pripremaju odgovarajući stručni organi, a da ga donosi organ upravljanja predškolske ustanove, odnosno škole koja ostvaruje pripremni predškolski program. Ono što još dodatno uređuje sistemski propis je da o predlogu programa predškolska ustanova pribavlja mišljenja saveta roditelja.

Predškolski program se donosi na neodređeno vreme i objavljuje se u skladu sa opštim aktom predškolske ustanove, odnosno škole koja ostvaruje pripremni predškolski program. Ovaj dokument ustanova bi trebalo da učini dostupnim svim zainteresovanim korisnicima.

U zavisnosti od potreba, a radi usaglašavanja sa nastalim promenama u toku njegovog ostvarivanja, predškolski program se može/treba promeniti, po proceduri kao i za njegovo donošenje.

Imajući u vidu navedeno, propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja nije uređeno davanje saglasnost na predškolski program od strane ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja, osnivača ili nekog drugog.

U prilog ovom stavu govori i Kontrolna lista - predškolska ustanova KL-001-03/02usvojena na 10. sednici Koordinacione komisije Vlade za inspekcijski nadzor 9.9.2022. godine, gde se u grupi pitanja 4. vezanih za planiranje i programiranje ustanove, postavlja pitanje: "Da li je predškolski program donet saglasno odredbama člana 17. Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju?" U navedenom članu, kao i u odredbama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, na koje se naslanja ovaj član zakona, nije propisana saglasnost nekog organa na predškolski program. •

Nataša Ćirić

Sticanje nove kvalifikacije nakon postojeće i podnošenje zahteva za integrisanje u Listu kvalifikacija

- Da li lice sa završenom višom školom 2003. godine po nastavnom planu iz 1991. godine i stečenim stručnim nazivom "inženjer elektrotehnike za telekomunikacije" može i na koji način da stekne stručni naziv "strukovni inženjer"?

Odgovor:

U odgovoru na ovo pitanje prvo ćemo poći od Liste kvalifikacija. Lista kvalifikacija predstavlja uređen popis kvalifikacija, razvrstanih prema određenim kriterijumima i deo je nacionalnog standarda koji se primenjuje pri evidentiranju, prikupljanju, obradi, analiziranju, izveštavanju i publikovanju podataka o kvalifikacijama, kao instrument jednoznačnog komuniciranja među svim korisnicima ovih podataka, na nacionalnom i međunarodnom nivou. Listom kvalifikacija obuhvaćene su kvalifikacije svih nivoa nacionalnog okvira kvalifikacija (dalje: NOKS), od nivoa 1 do nivoa 8 NOKS, preuzete iz podregistra nacionalnih kvalifikacija u okviru Registra NOKS. U skladu sa podzakonskim aktom kojim se reguliše sadržaj Registra NOKS, Lista kvalifikacija sadrži kvalifikacije koje mogu da se steknu u sistemu obrazovanja, kao i one koje su se sticale u periodu do uspostavljanja Registra NOKS-a. Uputstvo za primenu Liste kvalifikacija objavljeno je na internet stranici Agencije za kvalifikacije (<https://azk.gov.rs/Biblioteka/Centri/RKIPSV/Liste/Uputstvo%20za%20primenu%20Liste%20kvalifikacija.pdf>) (dalje: Uputstvo).

Ukoliko uz pomoć pretraživača koji se nalazi na internet stranici Agencije za kvalifikacije (<https://noks.azk.gov.rs/pretraga-regi-stara/pretraga-nacionalnih-kvalifikacija.html>), u Listi kvalifikacija potražimo kvalifikacije navedene u pitanju uočavamo sledeće:

- Ako posmatramo kvalifikaciju "inženjer elektrotehnike za telekomunikacije", u Listi kvalifikacija nalazimo:

- 61.4.0612.0005 Inženjer elektrotehnike za računarsku tehniku *
- 61.4.0613.0001 Inženjer elektrotehnike za nove računarske tehnologije *
- 61.4.0713.0066 Inženjer elektrotehnike za energetiku *
- 61.4.0714.0054 Inženjer elektrotehnike za elektroniku *
- 61.4.0714.0055 Inženjer elektrotehnike za elektroniku i telekomunikacije *

Reč je o kvalifikacijama na šestom nivou, koje su stečene po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 27/2018, 6/2020 i 129/2021 - dr. zakon) * oznaka * na kraju to ukazuje.

Međutim, kvalifikacija kako je navedena u pitanju ne postoji.

Ako posmatramo kvalifikaciju "strukovni inženjer", pod tim nazivom, takođe, ne nalazimo nijednu kvalifikaciju, ali postoji preko 80 kvalifikacija koje u sebi sadrže pojam "strukovni inženjer" poput:

- 61.4.0211.0091 Strukovni inženjer računarske multimedije
- 61.4.0212.0030 Strukovni inženjer unutrašnje arhitekture
- 61.4.0413.0034 Strukovni inženjer menadžmenta
- 61.4.0413.0035 Strukovni inženjer organizacionih nauka
- 61.4.0612.0007 Strukovni inženjer elektrotehnike i računarstva (Projektovanje i administriranje baza podataka i mreža)
- 61.4.0612.0008 Strukovni inženjer informacionih tehnologija i sistema itd.

Činjenica da određene kvalifikacije nema u Listi kvalifikacija ne znači da ona i ne postoji, ali je potrebno preduzeti mere da se ista nađe u Listi kvalifikacija.

U Uputstvu se, između ostalog, navodi sledeće

"U situaciji kada pojedinac ili neko pravno lice ustanovi da Lista kvalifikacija RS ne sadrži podatke o stečenoj kvalifikaciji, zahtev za integrisanje te kvalifikacije u Listu kvalifikacija RS sa pratećim dokazima (fotokopija javne isprave), dostavlja se Agenciji za kvalifikacije u elektronskoj formi putem mejlova agencija@azk.gov.rs i kvalifikacije@azk.gov.rs ili putem redovne pošte na adresu

ul. Majke Jevrosime br. 51, 11000 Beograd. Agencija za kvalifikacije zadržava pravo da se, po dobijanju dokaza u vezi sa izdatom javnom ispravom, konsultuje sa ustanovom iz sistema obrazovanja koja je tu ispravu i izdala.

U situaciji kada ustanova iz sistema obrazovanja utvrdi da Lista kvalifikacija RS ne sadrži podatke o kvalifikaciji koja se sticala ili se još uvek stiče u okviru ustanove, zahtev za integrisanje te kvalifikacije u Listu kvalifikacija RS sa pratećim obrazloženjem, ustanova dostavlja Agenciji za kvalifikacije u elektronskoj formi putem 7 mejlova agencija@azk.gov.rs i kvalifikacije@azk.gov.rs ili putem redovne pošte na adresu ul. Majke Jevrosime br. 51, 11000 Beograd."

Posle tačnog utvrđivanja kvalifikacije koje lice poseduje i koju želi da stekne, sledi pitanje kako može da se stekne druga kvalifikacija na istom nivou.

Pošto je reč o visokom obrazovanju, odgovor treba tražiti u propisima koji ovu materiju uređuju - Zakonu o visokom obrazovanju ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - dr. zakon, 67/2019, 6/2020 - dr. zakoni, 11/2021 - autentično tumačenje, 67/2021 i 67/2021 - dr. zakon). Članom 100. ovog zakona uređeno je rangiranje i upis kandidata, te je propisano da visokoškolska ustanova vrši upis na studije u skladu sa zakonom, uz vrednovanje opšte, stručne i umetničke mature; da sačinjava rang listu prijavljenih kandidata za upis na studije prvog stepena na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju u četvorogodišnjem trajanju i na maturskim ispitima, rezultata ispita za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti i po potrebi na osnovu uspeha na nacionalnim i internacionalnim takmičenjima, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove. Stavom 6. ovog člana Zakona propisano je da student studija prvog stepena druge samostalne visokoškolske ustanove, lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena i lice kome je prestao status studenta u skladu sa ovim zakonom, može se upisati na studije prvog stepena, pod uslovima i na način propisan opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Imajući u vidu navedeno, Zakon ne uređuje ovu situaciju, ali ukazuje da se određene situacije uređuju opštim aktima visokoškolskih ustanova.

Ako pogledamo propise Univerziteta u Beogradu, konkretno Pravilnik o upisu studenata na studijske programe Univerziteta u Beogradu ("Glasnik Univerziteta u Beogradu" br. 208/2019, 212/2019 i 241/2022) uočićemo da se ovim pravilnikom uređuje upis bez prijemnog ispita, te je članom 9. propisano da se na prvu godinu osnovnih akademskih i integriranih akademskih studija bez prijemnog ispita može upisati i lice koje ima stečeno visoko obrazovanje stečeno po odredbama zakona koje su važile pre donošenja Zakona o visokom obrazovanju ("Sl. glasnik RS", br. 76/2005, 100/2007 - autentično tumačenje, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015 - autentično tumačenje, 68/2015 i 87/2016), ali se daje mogućnost samo upisa na akademske i integrisane akademske studije, a ne i strukovne.

S tim u vezi, lice koje želi da se upiše na studije prvog stepena - osnovne strukovne studije, a već ima određeno stečeno visoko obrazovanje po propisima koji su važili pre "Bolonje", treba da se obrati konkretnoj visokoškolskoj ustanovi radi dobijanja potrebnih informacija.

Nataša Ćirić

Sticanje nove kvalifikacije nakon postojeće i podnošenje zahteva za integrisanje u listu kvalifikacija

- Da li kod predmeta drugi strani jezik u gimnaziji, nastavu mogu da drže dva predavača i to tako da jedan drži nastavu u delu teorija, a drugi predavač da drži vežbe iz tog predmeta?

➤ Odgovor:

Ova vrsta pitanja pojavljivala se i ranije. Ministarstvo prosvete, je, u vezi sa izvođenjem predmeta Fizika u gimnaziji, dalo Mišljenje br. 611-00-2218/2007-11 od 29.11.2007. godine, gde je navedeno sledeće:

"Pravilnikom o nastavnom planu i programu za gimnaziju ("Sl. glasnik SRS - Prosvetni glasnik", br. 5/90 i "Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 3/91, 3/92, 17/93, 2/94, 2/95, 8/95, 23/97, 2/2002, 5/2003, 10/2003, 11/2004, 18/2004, 24/2004, 3/2005, 11/2005, 2/2006, 6/2006 i 12/2006) program predmeta Fizika u četvrtom razredu ostvaruje se sa pet časova nedeljno, odnosno 160 časova godišnje, od čega su 32 časa Astronomije.

...Direktor škole ima pravo i dužnost da svake školske godine izvrši podelu časova na nastavnike, saglasno propisanim uslovima Zakonom, Pravilnikom o nastavnom planu i programu za gimnaziju i Pravilnikom o vrsti stručne spremlje nastavnika, stručnih saradnika i pomoćnih nastavnika u gimnaziji, a nakon usvajanja programa rada škole i da donese rešenja kojim utvrđuje za svakog nastavnika status u pogledu rada sa punim ili nepunim radnim vremenom. Direktor ima pravo da podeli časove predmeta u istom odeljenju i na dva nastavnika, u zavisnosti od sadržaja programa."

Uvidom u Pravilnik o planu i programu nastave i učenja za gimnaziju ("Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021 i 7/2021 - dalje: Pravilnik) možemo da uočimo, kada je u pitanju drugi strani jezik, da se isti ostvaruje od drugog do četvrtog razreda kroz teorijsku nastavu i vežbe. Međutim, ovo nije jedini predmet koji se ostvaruje na ovakav način, te je to slučaj i sa predmetom prvi strani jezik, Fizika, Hemija.

Uvidom u Pravilnik, deo Izborni programi/Uloga nastavnika, ne postoji nijedna informacija o mogućnosti da dva nastavnika izvode nastavu iz istog predmeta, bez obzira da li se predmet ostvaruje samo kroz teorijsku nastavu ili kombinacijom teorijske nastave i vežbi.

U Uputstvu za didaktičko-metodičko ostvarivanje programa - Drugi strani jezik, takođe, ne nalazimo informacije o mogućnosti da dva nastavnika izvode nastavu iz istog predmeta, jedan teorijski deo, jedan vežbe. S tim u vezi, neposredno čitajući sadržaj programa za predmete Drugi strani jezik ne možemo da izvedemo zaključak da li bi direktor mogao da podeli časove predmeta u istom odeljenju na dva nastavnika.

Kako je reč o stručnom pitanju, potrebno je konsultovati Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja koji, između ostalih poslova, priprema planove i programe nastave i učenja opšteg srednjeg obrazovanja i vaspitanja, kao i Ministarstvo prosvete. •

Nataša Ćirić

Utvrđivanje nivoa kvalifikacije za lica sa stečenom stranom visokoškolskom ispravom

- Na koji način bi, u pogledu utvrđivanja nivoa kvalifikacija, trebalo da postupa poslodavac (privredno društvo) prilikom zapošljavanja lica koje poseduje stranu školsku ispravu o stečenom obrazovanju (bečelor), odnosno da li se nivo kvalifikacija može određivati na osnovu strane diplome?

Odgovor:

Ovaj odgovor je koncipiran pod pretpostavkom da je reč o domaćem pravnom licu na koje se primenjuju opšti propisi kojima se uređuje rad i koji želi da radno angažuje državljanina Republike Srbije.

Odredbama Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje) propisano je da se radni odnos zasniva ugovorom o radu, koji zaključuju zaposleni i poslodavac i da ugovor o radu, između ostalih obaveznih elemenata, mora da sadrži i podatak o vrsti i stepenu stručne spremlje, odnosno obrazovanja zaposlenog, koji su uslov za obavljanje poslova za koje se zaključuje ugovor o radu.

Ukoliko poslodavac želi da radno angažuje lice koje ima stranu javnu ispravu, prvo pitanje koje se pred njim postavlja jeste dokazivanje vrste i stepena stručne spremlje, odnosno obrazovanja zaposlenog, koji su uslov za obavljanje poslova za koje se zaključuje ugovor o radu. Kada je obrazovanje stečeno u Republici Srbiji, onda se isto dokazuje (domaćom) javnom ispravom o stečenom obrazovanju. Kako je reč o stranoj školskoj ispravi, da bi ovo lice moglo da dokaže da ima odgovarajući stepen i vrstu obrazovanja, potrebno je da prethodno sprovede postupak priznavanja strane školske isprave. Pošto je u pitanju reč o stečenom visokom obrazovanju, a ovo lice želi da mu se prizna strana školska isprava radi zapošljavanja, postupak će pokrenuti pred Agencijom za kvalifikacije (dalje: Agencija), koja je, u skladu sa odredbama Zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 27/2018, 6/2020 i 129/2021 - dr. zakon - dalje: Zakon o NOKS), jedina ovlašćena da vrši priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja (profesionalno priznavanje), u skladu sa ovim zakonom i zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

U postupku priznavanja strane školske isprave, u rešenju o profesionalnom priznavanju obavezno su sadržani sledeći podaci: naziv, vrsta, stepen i trajanje (obim) studijskog programa, odnosno kvalifikacije, koji je naveden u stranoj visokoškolskoj ispravi - na izvornom jeziku i u prevodu na srpski jezik i naučnu, umetničku, odnosno stručnu oblast u okviru koje je ostvaren studijski program, odnosno vrstu i nivo kvalifikacije u Republici Srbiji i nivo NOKS kojem kvalifikacija odgovara.

Sledeći korak koji je poslodavac u obavezi da uradi je da, najkasnije pre stupanja zaposlenog na rad, podnese Jedinstvenu prijavu na obavezno socijalno osiguranje, koja se podnosi u elektronskom obliku od strane podnosioca jedinstvene prijave preko portala Centralnog registra.

Ova prijava ima obavezne elemente i jedan od njih je i podatak o kvalifikaciji. Članom 19. Zakona o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 95/2018 i 91/2019) propisano je da se u jedinstvenu prijavu podaci unose na osnovu odgovarajućih dokaza, odnosno javnih isprava i evidencija propisanih zakonom i propisima donetim za sprovođenje zakona.

Strana školska isprava se ne može smatrati odgovarajućim dokazom.

Odlukom o Jedinstvenom kodeksu šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2018, 101/2020 i 74/2021) propisan je Jedinstveni kodeks šifara za unošenje i šifriranje podataka u evidencijama u oblasti rada, koji, između ostalog, sadrži i šifre za nivo i vrsta kvalifikacija. Za vođenje evidencije o kvalifikacijama koriste se šifre utvrđene u skladu sa pravilnikom kojim se kvalifikacije razvrstavaju i šifriraju u NOKS, a koje se objavljuju u izvodu iz podregistra Nacionalnih kvalifikacija Registra NOKS - Liste kvalifikacija. Šifre utvrđene u Jedinstvenom kodeksu šifara i šifre kvalifikacija iz Liste kvalifikacija upisuju se u propisane obrasce prijave i izveštaja za vođenje evidencija u oblasti rada.

Imajući i vidu navedeno, u polje 10. Jedinstvene prijave na obavezno socijalno osiguranje unose se šifre u skladu sa Listom kvalifikacija. Lista kvalifikacija predstavlja uređen popis kvalifikacija, razvrstanih prema određenim kriterijumima i njom su obuhvaćene sve kvalifikacije svih nivoa NOKS, preuzete iz podregistra nacionalnih kvalifikacija u okviru Registra NOKS. U ovoj listi nalaze se samo nacionalne kvalifikacije.

S tim u vezi, prilikom podnošenja prijave, kako je reč o specifičnoj situaciji, pravno lice će se obratiti Agenciji za kvalifikacije za pomoć u konkretnom slučaju, imajući u vidu da se u Listi kvalifikacija ne nalaze strane kvalifikacije, ali s obzirom da se rešenjem o priznavanju strane isprave određuje nivo NOKS kojem kvalifikacija, stečena u drugoj državi, odgovara, to će se odrediti kvalifikacija koja je najpribližnija kvalifikaciji koja je u Listi kvalifikacija.

Nataša Ćirić

Kancelarko

Program za elektronsko kancelarijsko poslovanje

e-Fakture

Šaljite fakture elektronski, bez troškova štampe i slanja, uvek uz izveštaj o prijemu fakture.

e-Delovodnik

Uredite svoju dokumentaciju i knjige dokumenata digitalno i efikasno.

e-Poštar

Ubrzajte razmenu dokumenta, smanjite troškove i kreirajte procedure odobravanja

Beograd

063/379-761
063/379-948

Novi Sad

063/379-961
063/379-772

Niš

063/379-619
063/379-661

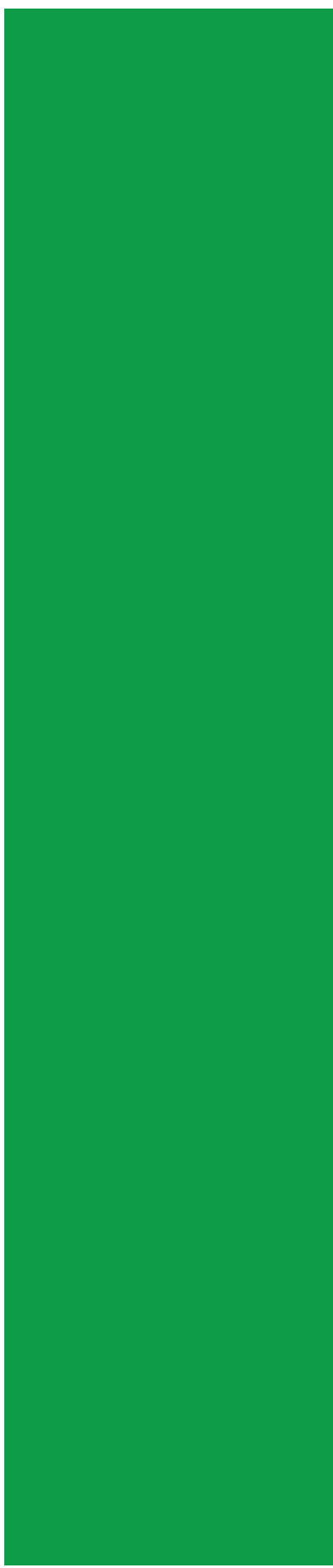

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

✉ kancelarko@paragraf.rs

🌐 **Kancelarko.rs**

OBRAZOVANJE

DONOŠENJE GODIŠNJEG PLANA RADA USTANOVE OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Godišnji plan rada kojim se utvrđuju vreme, mesto, način i nosioci ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja za školsku 2023/2024. godinu, organ upravljanja ustanove donosi do 15. septembra 2023. godine

Članom 7. **Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Sl. glasnik RS”, br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021** - dalje: ZOSOV) kao jedan od opštih principa obrazovanja i vaspitanja utvrđena je autonomija ustanove, koju ona između ostalog, ostvaruje kroz planiranje i ostvarivanje odgovarajućih aktivnosti, programa i projekata u cilju unapređivanja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja poštujući specifičnosti ustanove i lokalne sredine.

U smislu odredaba ZOSOV, autonomija ustanove podrazumeva izbor pojedinih sadržaja, načina ostvarivanja, saradnika u skladu sa potrebama, mogućnostima, interesovanjima, raspoloživim resursima, karakteristikama lokalne zajednice prilikom, pored ostalog, donošenja statuta, razvojnog plana, programa, kao i godišnjeg plana rada.

Prema odredbama člana 99. ZOSOV, autonomija ustanove, takođe podrazumeva pedagošku autonomiju škole koja se ogleda i u pravu da se definiše deo školskih programa zavisno od lokalnih prilika, kao i promene u dinamici ostvarivanja školskih programa uz poštovanje godišnjeg plana rada, organizacija nastave u blokovima i zajedničkih časova srodnih predmeta kod interdisciplinarnih tema, puno uvažavanje lokalnih specifičnosti pri izradi razvojnog plana i višegodišnjeg školskog programa u skladu sa karakteristikama lokalnog stanovništva.

U skladu sa navedenim, pojedine akte ustanove obrazovanja i vaspitanja donose sa određenim stepenom autonomije, a jedan od njih jeste i godišnji plan rada ustanove o kome će biti reči u nastavku teksta.

Struktura i promenljivost godišnjeg plana rada ustanove

Prema članu 62. ZOSOV, godišnjim planom rada utvrđuju se vreme, mesto, način i nosioci ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja.

Godišnji plan rada ustanova donosi do 15. septembra u skladu sa:

- školskim kalendarom,
- razvojnim planom i
- predškolskim, školskim i vaspitnim programom.

Kako je ostvarivanje obrazovano-vaspitanog rada povezano sa opštim društvenim, kao i lokalnim prilikama, to proizlazi da je godišnji plan rada akt koji se može menjati u toku njegove primene. Stoga, i ZOSOV u članu 62. stav 3. pruža osnov za izmene godišnjeg plana rada.

Ukoliko u toku školske, odnosno radne godine dođe do promene nekog dela godišnjeg plana rada, ustanova donosi izmenu godišnjeg plana rada u odgovarajućem delu

Na gotovo istovetan način osnovna pitanja u vezi sa godišnjim planom rada uređuje u članu 29. **Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon i 129/2021)**. Godišnjim planom rada škole utvrđuju se vreme, mesto, način, nosioci ostvarivanja školskog programa i druga pitanja od značaja za ostvarivanje školskog programa, a škola ga donosi u skladu sa školskim kalendarom, razvojnim planom i školskim programom do 15. septembra.

Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Sl. glasnik RS”, br. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020, 52/2021, 129/2021 i 129/2021 - dr. zakon) ne sadrži odredbe koje bi bliže uređivale pitanja u vezi sa godišnjim planom rada. Samo posredno se u članu 21. govori o godišnjem planu rada, i to u vezi sa programom ekskurzija. Naime, škola planira izvođenje ekskurzija, na način i pod uslovima utvrđenim planom i programom nastave i učenja, a program ekskurzija sastavni je deo školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

Zakon koji uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje takođe, ne uređuje posebno pitanja u vezi sa godišnjim planom rada, ali u skladu sa ZOSOV, ustanove obrazovanja i vaspitanja, pa tako i predškolska ustanova i srednja škola imaju obavezu donošenja godišnjeg plana rada na način i sa sadržinom koja je propisana ZOSOV.

Kada je reč o školskoj 2023/2024. godini, Ministarstvo prosvete je donelo Smernice za organizaciju i realizaciju obrazovno-vaspitnog rada u osnovnoj i srednjoj školi u školskoj 2023/2024. godini, kojima se bliže uređuju način planiranja, organizovanja i ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada škole, sa naglaskom na ostale oblike obrazovno-vaspitnog rada i unapređivanje vaspitnog rada sa učenicima.

U pogledu godišnjeg plana rada za 2023/2024. godinu, smernicama se škole upućuju da je potrebno godišnjim planom rada škole predvideti samovrednovanje rada u oblastima kvaliteta - Podrška učenicima i Etos, a samovrednovanje rada planirati u prvom polugodištu školske 2023/2024. godine.

Nadležnost za donošenje godišnjeg plana rada

U skladu sa članom 119. stav 1. tačka 2) ZOSOV, **organ upravljanja - upravni odbor, odnosno školski odbor, nadležan je da donese godišnji plan rada.**

U postupku donošenja godišnjeg plana rada značajnu ulogu imaju i drugi organi ustanove. Tako, u skladu sa članom 120. stav 6. tačka 4) ZOSOV, odnosno svojom savetodavnom ulogom, **savet roditelja razmatra predlog školskog programa, razvojnog plana, godišnjeg plana rada, kao i izveštaje o ostvarivanju razvojnog plana i godišnjeg plana škole.**

Pre usvajanja godišnjeg plana rada od strane organa upravljanja, savet roditelja razmatra predlog tog plana

U školama je u postupak donošenja uključen i učenički parlament koji se organizuje u poslednja dva razreda osnovne škole i u srednjoj školi. **U nadležnosti učeničkog parlamenta je, pored ostalog, davanje mišljenja i predloga stručnim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru o godišnjem planu rada, školskom razvojnom planu, školskom programu i drugim pitanjima od značaja za njihovo obrazovanje.** Iz smisla navedene odredbe člana 88. stav 1. tačka 1) ZOSOV proizlazi da je uloga učeničkog parlamenta drugačija od saveta roditelja iako su oba organa savetodavna. Naime, učenički parlament daje mišljenje i predloge na godišnji plan rada, odnosno po njegovom usvajanju od strane školskog

odbora. Školski organi, prvenstveno školski odbor, u skladu sa ZOSOV, imaju osnov da razmotre i eventualno, usvoje dato mišljenje i predloge.

Propuštanje ustanove da u utvrđenom roku donese godišnji plan rada ili ga ne primenjuje sankcionisano je propisivanjem prekršajnih kazni

U skladu sa članom 191. stav 1. tačka 3) ZOSOV, novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj ustanova ako ne donese godišnji plan rada u roku propisanom ZOSOV ili ga ne primenjuje.

Sadržina godišnjeg plana rada

ZOSOV načelno određuje da ustanova godišnjim planom rada utvrđuje:

- vreme ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja,
- mesto ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja,
- način ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja i
- nosioce ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja.

Godišnji plan rada se donosi u skladu sa školskim kalendarom, razvojnim planom i predškolskim, školskim i vaspitnim programom

Pored toga, ZOSOV propisuje sadržinu godišnjeg plana rada pri uređivanju određenih pitanja u vezi sa obrazovno-vaspitnim radom. U tom smislu ukazujemo na odredbe člana 70. ZOSOV koje se odnose na nastavu u prirodi, ekskurziju i studijsko putovanje. **Ustanova može, uz saglasnost save-ta roditelja da organizuje nastavu u prirodi, ekskurziju i studijsko putovanje, a program navedenih aktivnosti usaglašen je sa planovima i programima nastave i učenja za osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje i sastavni je deo godišnjeg plana rada ustanove.** Izleti, ekskurzije i nastava u prirodi uređeni su i Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju (član 49). Škola može da planira i organizuje izlete, ekskurzije i nastavu u prirodi, na način i pod uslovima utvrđenim planom i programom nastave i učenja. Program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi sastavni je deo školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

U skladu sa članom 98. ZOSOV, ustanova koja ima rešenje o verifikaciji može da obavlja i drugu delatnost kojom se unapređuje i doprinosi kvalitetnijem i racionalnijem obavljanju obrazovanja i vaspitanja (dalje: proširena delatnost) pod uslovom da se njome ne ometa obavljanje delatnosti obrazovanja i vaspitanja. Proširena delatnost ustanove

može da bude pružanje usluga, proizvodnja, prodaja i druga delatnost, u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija delatnosti.

Odluku o proširenoj delatnosti donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i vaspitanja, a ostvarivanje proširene delatnosti ustanove planira se godišnjim planom rada

ZOSOV pri uređivanju pitanja koja se odnose na rad učeničkog parlamenta kao oblika ostvarivanja prava i obaveza učenika, propisuje **članom 88. stav 6.** da je **program rada učeničkog parlamenta sastavni deo godišnjeg plana rada škole.**

Kada se radi o sadržini godišnjeg plana rada, ukazujemo i na odredbe člana 26. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju koje se odnose na **razvojni plan**. Razvojni plan škole sadrži prioritete u ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada, plan i nosioce aktivnosti, kriterijume i merila za vrednovanje planiranih aktivnosti i druga pitanja od značaja za razvoj ustanove. Pored toga, razvojni plan sadrži kriterijume i merila za praćenje ostvarivanja razvojnog plana i služi kao oslonac za izradu školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

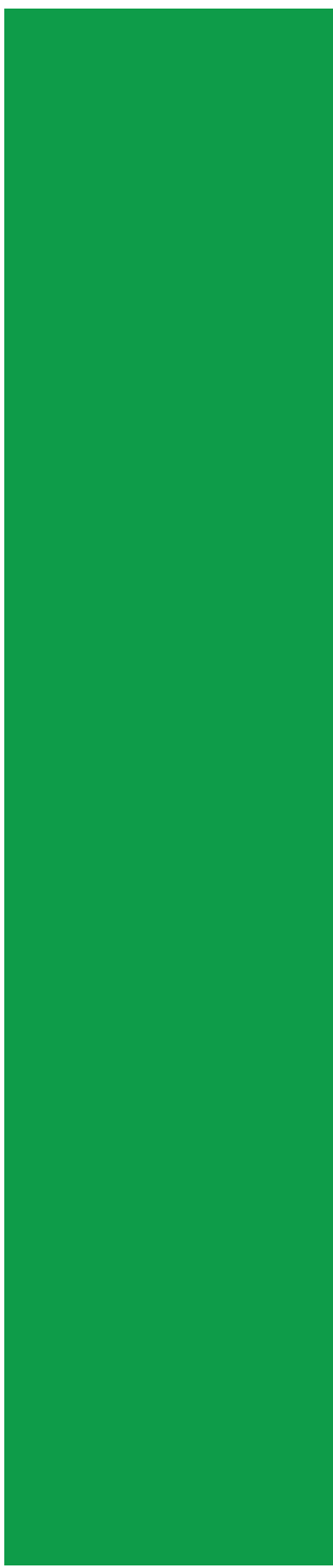
Puno radno vreme zaposlenog u ustanovi iznosi 40 sati nedeljno. Nepuno radno vreme zaposlenog u ustanovi, u smislu ZOSOV, jeste radno vreme kraće od punog radnog vremena. Nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku svake školske godine direktor rešenjem utvrđuje status u pogledu rada sa punim ili nepunim radnim vremenom, na osnovu programa obrazovanja i vaspitanja, godišnjeg plana rada i podele časova za izvođenje obaveznih predmeta i izbornih programa i aktivnosti, u skladu sa planom i programom nastave i učenja (član 159).

Važnost godišnjeg plana rada ogleda se i pri uređivanju pitanja u vezi sa radnopravnim statusom zaposlenih u ustanovi, prvenstveno kada se radi o radnom vremenu zaposlenog u ustanovi i normi neposrednog rada nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika

Strukturu i raspored obaveza nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika u okviru radne nedelje utvrđuje ustanova godišnjim planom rada, s tim da se struktura i raspored obaveza nastavnika u pogledu svih oblika neposrednog rada sa učenicima može utvrditi tako da budu različiti u okviru radnih nedelja.

Dragana Đinđić

ZDRAVSTVO

PRAVO ZAPOSLENIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA SOLIDARNU POMOĆ

Pravni osnov, visina i postupak ostvarivanja prava na isplatu solidarne pomoći

Pravo na solidarnu pomoć zaposlenih uređeno je *Zakonom o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje* - dalje: ZOR), koji u članu 120. stav 1. tačka 1) propisuje da **pravo na solidarnu pomoć može da se utvrdi opštim aktom, odnosno ugovorom o radu**. Iz navedene zakonske odredbe proizilazi da **pravo na solidarnu pomoć nije zakonsko pravo zaposlenog**, već je ZOR samo **predvideo mogućnost** da poslodavac nekim od navedenih akata propiše pravo zaposlenih na isplatu solidarne pomoći. **Ukoliko opštim aktom ili ugovorom o radu poslodavac nije uredio pravo zaposlenih na solidarnu pomoć, onda nema ni pravnog osnova da se zaposlenima ova pomoć isplati.**

Pravni osnov za isplatu solidarne pomoći zaposlenima u zdravstvenim ustanovama

Pravo na solidarnu pomoć zaposlenih u zdravstvenim ustanovama u javnoj svojini uređeno je *Posebnim kolektivnim ugovorom za zdravstvene ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave („Sl. glasnik RS”, br. 96/2019 i 58/2020 - Aneks I* - dalje: PKU).

Prema odredbama člana 107. PKU, zaposleni ima pravo na solidarnu pomoć u slučaju:

- duže ili teže bolesti zaposlenog ili člana njegove uže porodice;
- nabavke medicinsko-tehničkih pomagala za rehabilitaciju zaposlenog ili člana njegove uže porodice;
- zdravstvene rehabilitacije zaposlenog;
- nastanka teže invalidnosti zaposlenog;
- nabavke lekova za zaposlenog ili člana uže porodice.

Visina solidarne pomoći u toku godine, u navedenim slučajevima se **priznaje na osnovu uredne dokumentacije do**

visine dva neoporezovana iznosa predviđena zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana, s tim što se u slučaju nabavke medicinsko-tehničkih pomagala za rehabilitaciju zaposlenog ili člana njegove uže porodice, zdravstvene rehabilitacije zaposlenog, kao i nabavke lekova za zaposlenog ili člana uže porodice, visina pomoći u toku godine priznaje ako ovo pravo nije ostvareno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Pored navedenih slučajeva, zaposleni ima pravo na solidarnu pomoć i za:

- rođenje deteta zaposlenog - u visini prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike;
- pomoć zaposlenoj za jedan pokušaj vantelesne oplodnje - u visini tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike, a na osnovu uredne dokumentacije, pod uslovom da ispunjava kriterijume propisane zakonom i da je iscrpela sve mogućnosti ostvarivanja ovog prava u postupku kod Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje;
- pomoć zbog uništenja ili oštećenja imovine, elementarnih i drugih vanrednih događaja - u visini prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike;
- drugu solidarnu pomoć u skladu sa opštim aktom.

Članom uže porodice smatra se: bračni i vanbračni drug, dete rođeno u braku i van braka, pastorak, usvojenik i druga lica prema kojima zaposleni ima zakonsku obavezu izdržavanja, a u slučaju da je više članova uže porodice zaposleno kod poslodavca, pravo na solidarnu pomoć za rođenje deteta, kao i za pomoć zbog uništenja ili oštećenja imovine, elementarnih i drugih vanrednih događaja ostvaruje jedan zaposleni.

U praksi se pojavila dilema u vezi sa pravom na solidarnu pomoć u slučaju duže ili teže bolesti zaposlenog čiji je član

uže porodice zaposlen kod poslodavca. S tim u vezi, **Ministarstvo zdravlja** (dalje: Ministarstvo) je dalo **mišljenje br. 110-00-00433/2019-05 od 28.11.2019. godine**, u kome se, između ostalog navodi: „U konkretnom slučaju, oba zaposlena-supružnika imaju pravo na solidarnu pomoć i to jedan zaposleni zbog svoje duže ili teže bolesti, a drugi zaposleni zbog duže ili teže bolesti ovog prvog kao člana uže porodice. Navedena prava zaposleni ostvaruju pojedinačno.”

Imajući u vidu navedeno mišljenje Ministarstva, možemo zaključiti da u **slučaju teže bolesti zaposlenog, čiji je član uže porodice takođe zaposlen kod poslodavca, pravo na isplatu solidarne pomoći pripada i zaposlenom i članu njegove uže porodice.**

Takođe, jedna od dilema u praksi bila je i ta **da li zaposlena koja je rodila blizance ostvaruje pravo na solidarnu pomoć u visini prosečne mesečne zarade, bez poreza i doprinosa za oba deteta posebno ili se vrši isplata jedne prosečne mesečne zarade? Ministarstvo** je i u vezi sa navedenim pitanjem dalo **mišljenje br. 110-00-00518/2019-05 od 1.4.2021. godine**, u kome je navedeno da „**zaposleni ima pravo na solidarnu pomoć po svakom rođenom detetu.**”

Postupak ostvarivanja prava na isplatu solidarne pomoći

Da bi zaposleni ostvario pravo na solidarnu pomoć neophodno je da:

- nastupi propisani osnov za ostvarivanje prava na solidarnu pomoć (npr. smrt člana uže porodice, rođenje deteta zaposlenog, teža ili duža bolest, itd);

- zaposleni podnese zahtev za ostvarivanje prava na solidarnu pomoć;
- zaposleni priloži odgovarajuće dokaze o nastupanju propisanog osnova za ostvarivanje prava na solidarnu pomoć kao i dokaze o drugim činjenicama od kojih zavisi ostvarivanje prava (npr. izvod iz matične knjige umrlih, izvod iz matične knjige rođenih, medicinska dokumentacija o nastupanju teže bolesti zaposlenog, dokaz da pravo nije ostvareno od strane drugog člana uže porodice ili kod drugog poslodavca ili nadležnog organa, itd);
- poslodavac donese rešenje kojim utvrđuje pravo zaposlenog na solidarnu pomoć i iznos solidarne pomoći.

Za utvrđivanja ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na solidarnu pomoć nije od značaja da li je zaposleni u radnom odnosu na neodređeno ili određeno vreme jer se pod pojmom „zaposleni” podrazumevaju sva lica koja su u radnom odnosu bez obzira na vreme na koje je zasnovan radni odnos. **Prema tome pravo na solidarnu pomoć pripada svim zaposlenima bez obzira da li su u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vreme, kao i da li su zasnovali radni odnos sa punim ili nepunim radnim vremenom.**

Pravo na isplatu solidarne pomoći **zastareva u roku od tri godine**, u skladu sa odredbom člana 196. ZOR, kojom je propisano da **sva novčana potraživanja iz radnog odnosa zastarevaju u roku od tri godine od dana nastanka obaveze.** •

Bojana Jakšić Kovačević

Ostvarivanje prava zaposlenog nemedicinskog radnika na slobodne sate za prekovremeni rad

- **Da li zaposleni koji obavlja poslove diplomiranog pravnika u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini ima pravo na sat i po slobodno za svaki sat prekovremenog rada?**

Odgovor:

Članom 42. stav 2. Posebnog kolektivnog ugovora za zdravstvene ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 96/2019 i 58/2020 - Aneks I) propisano je da zaposleni nemedicinski radnik i zdravstveni saradnik koji radi prekovremeno ili je u pripravnosti, ima pravo na dodatak na platu za prekovremeni rad i pripravnost, u skladu sa zakonom i ovim ugovorom.

Stavom 3. istog člana kolektivnog ugovora propisano je da se na pismeni zahtev zaposlenog prekovremeni rad iz st. 1. i 2. ovog člana tromesečno preračunava u slobodne sate, umesto prava na dodatak na platu. Dalje je propisano da za svaki sat prekovremenog rada, zaposleni ima pravo na sat i po slobodno, kao i da je poslodavac dužan da zaposlenom obezbedi korišćenje slobodnih sati iz stava 3. ovog člana najkasnije u roku od šest meseci od proteka tromesečja u kome ih je ostvario.

Po osnovu prekovremenog rada nemedicinski radnik primarno ima pravo na dodatak na platu za prekovremeni rad, u skladu sa zakonom i navedenim kolektivnim ugovorom. Ali, zaposleni ima pravo da poslodavcu podnese pismeni zahtev da mu se sati prekovremenog rada tromesečno preračunavaju u slobodne sate (sat prekovremenog rada daje pravo na sat i po slobodno) umesto prava na dodatak na platu.

Dakle, zaposleni nemedicinski radnik može ostvariti pravo na sat i po slobodno za svaki sat prekovremenog rada ukoliko pismenim zahtevom to zatraži od poslodavca. U tom slučaju ne isplaćuje mu se dodatak na platu za prekovremeni rad. Ako zahteva zaposlenog u navedenom smislu nema, onda mu poslodavac isplaćuje dodatak na platu za prekovremeni rad, u skladu sa zakonom i navedenim kolektivnim ugovorom.

Ranko Jerković

Nemogućnost priznavanja prava na dodatak na platu po osnovu minulog rada zaposlenom u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini za godine rada ostvarene u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi u privatnoj svojini

- Da li zaposlenom u apoteci čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, pripada pravo na dodatak na platu po osnovu minulog rada za godine rada ostvarene u apoteci koja je u privatnoj svojini?

Odgovor:

Pravo zaposlenog na uvećanu zaradu po osnovu minulog rada uređeno je članom 108. stav 1. tačka 4. Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje - dalje: ZOR), kojom je propisano da zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu u visini utvrđenoj opštim aktom i ugovorom o radu, po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca - najmanje 0,4% od osnovice.

S tim u vezi, uvećanje zarade po osnovu minulog rada, je pravo iz radnog odnosa i ostvaruje se prema vremenu provedenom u radnom odnosu.

Dalje, članom 5. stav 1. tačka 1) Zakona o platama u državnim organima i javnim službama ("Sl. glasnik RS", br. 34/2001, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 116/2008 - dr. zakoni, 92/2011, 99/2011 - dr. zakon, 10/2013, 55/2013, 99/2014, 21/2016 - dr. zakon, 113/2017 - dr. zakoni, 95/2018 - dr. zakoni, 86/2019 - dr. zakoni, 157/2020 - dr. zakoni i 123/2021 - dr. zakoni), propisano je da zaposlenom pripada dodatak na platu za vreme provedeno u radnom odnosu (minuli rad) - u visini od 0,4 % od osnovice, za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca. Stavom 2. ovog člana propisano je da se sve ustanove u istoj delatnosti obuhvaćene istim planom mreže, odnosno osnovane od istog nivoa vlasti smatraju istim poslodavcem u smislu stava 1. ovog člana.

Iz navedenog sledi da se zaposlenom u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini priznaje pravo na minuli rad za vreme provedeno u radnom odnosu kod drugog poslodavca samo u slučaju da je drugi poslodavac:

- ustanova u istoj delatnosti koja je obuhvaćena istim planom mreže ili
- ustanova u istoj delatnosti koja je osnovana od istog nivoa vlasti.

Takođe, odredbom člana 95. stav 1. tačka 6) Posebnog kolektivnog ugovora za zdravstvene ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 96/2019 i 58/2020 - Aneks I - dalje: PKU), propisano je da zaposleni ima pravo na dodatak na platu po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca - 0,4% od osnovice. Članom 2. stav 4. PKU uređeno je da se poslodavcem smatraju zdravstvene ustanove osnovane u skladu sa propisom kojim se utvrđuje plan mreže zdravstvenih ustanova.

Imajući u vidu navedene propise, može se zaključiti da zaposleni u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini ostvaruje pravo na uvećanje plate po osnovu minulog rada za svaku godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca, a poslodavcem se smatraju sve zdravstvene ustanove osnovane u skladu sa propisom kojim se utvrđuje plan mreže zdravstvenih ustanova. S tim u vezi, zaposlenom, koji je pre zasnivanja radnog odnosa u zdravstvenoj ustanovi u javnoj svojini bio zaposlen u zdravstvenoj ustanovi koja je osnovana sredstvima u privatnoj svojini, ne pripada pravo na dodatak na platu po osnovu minulog rada. •

Bojana Jakšić Kovačević

Mogućnost da zdravstvena ustanova, kao poslodavac, vrši alko testiranje zaposlenih radi utvrđivanja postojanja povrede radne discipline

- Da li zdravstvena ustanova, kao poslodavac, sme posedovati aparat za alko testiranje zaposlenih i vršiti alko testove ukoliko sumnja da je zaposleni na radnom mestu pod uticajem alkohola, ili ga mora ipak uputiti u drugu ustanovu radi utvrđivanja nivoa alkoholisanosti?

Odgovor:

Članom 14. stav 1. tačka 1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. glasnik RS", br. 25/2019), koji uređuje društvenu briga za zdravlje na nivou poslodavca, propisano je da poslodavac organizuje i obezbeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu zaposlenih, radi stvaranja uslova za zdravstveno odgovorno ponašanje i zaštitu zdravlja na radnom mestu zaposlenog, koja obuhvata, između ostalog, lekarske preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad, po nalogu poslodavca.

Članom 112. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 96/2019 i 58/2020 - Aneks I), propisano je da poslodavac može zaposlenom da otkáže ugovor o radu u skladu sa zakonom. Članom 116. istog kolektivnog ugovora propisano je da poslodavac može zaposlenom za povredu radne obaveze ili nepoštovanje radne discipline u smislu Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje), ako smatra da postoje olakšavajuće okolnosti ili da povreda radne obaveze, odnosno nepoštovanje radne discipline, nije takve prirode da zaposlenom treba da prestane radni odnos, umesto otkaza ugovora o radu, da izrekne jednu od mera predviđenih zakonom.

Zakonom o radu, članom 179. stav 3. tačka 4) propisano je da poslodavac može da otkáže ugovor o radu zaposlenom koji ne poštuje radnu disciplinu, i to zbog dolaska na rad pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih sredstava, odnosno upotrebe alkohola ili drugih opojnih sredstava u toku radnog vremena, koje ima ili može da ima uticaj na obavljanje posla.

Stavom 4. istog člana zakona propisano je da poslodavac može zaposlenog da uputi na odgovarajuću analizu u ovlašćenu zdravstvenu ustanovu koju odredi poslodavac, o svom trošku, radi utvrđivanja okolnosti iz stava 3. tač. 3) i 4) ovog člana ili da utvrdi postojanje navedenih okolnosti na drugi način u skladu sa opštim aktom. Odbijanje zaposlenog da se odazove na poziv poslodavca da izvrši analizu smatra se nepoštovanjem radne discipline u smislu stava 3. ovog člana.

Dakle, postoje dva načina, u pogledu opisanog slučaja sumnje u alkoholisanost. Prvi je ovlašćenje poslodavca da zaposlenog uputi u nadležnu zdravstvenu ustanovu koju odredi poslodavac. Drugi je da poslodavac svojim opštim aktom uredi način na koji se utvrđuje sumnja na alkoholisanost (što podrazumeva da mora da odredi ovlašćeno lice koje će utvrđivati činjenicu alkoholisanosti, da poseduje uređaj - dreger i da propiše način na koji će se sastaviti zapisnik o utvrđenim činjenicama).

Mnogi poslodavci upravo svojim opštim aktom i uređuju navedenu materiju. U službenim glasilima pronalazimo upravo pravilnike kojima, primera radi, jedinice lokalne samouprave uređuju ovu materiju u pogledu zaposlenih u organima jedinice lokalne samouprave. Ove odredbe glase:

"Provera prisutnosti alkohola u organizmu zaposlenog se vrši korišćenjem mernog uređaja (alkometra, dregera) kojim se brzo, pouzdano, higijenski i precizno vrši merenje koncentracije alkohola u dahu, čiji se rezultati mogu koristiti kao dokaz na sudu.

Merni uređaj iz stava 1. ovog člana podleže kalibraciji kako bi se obezbedila njegova tačnost i prikazivanje rezultata testova, a koju vrši poslodavac.

Kalibracija (baždarenje) se vrši po preporuci proizvođača na šest meseci, ukoliko aparat sam ne prikaže na ekranu da je istu potrebno izvršiti ranije.

Proveru alkoholisanosti zaposlenih, odnosno proveru prisustva alkohola u krvi zaposlenog vrši Komisija za alkotestiranje (u daljem tekstu: Komisija), koju obrazuje rukovodilac kod poslodavca.

Komisiju čini tri člana (predsednik Komisije i dva člana). Komisija može biti obrazovana kao stalna komisija na period od 4 (četiri) godine, ili se obrazuje po potrebi.

Jedan član Komisije obavezno mora biti obučan za rukovanje alko-test uređajem, odnosno za korišćenje drugih sredstava ili aparata kojima se vrši provera da li je lice pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih sredstava." •

Ranko Jerković

Izdavanje duplikata doznake ili potvrde o sprečenosti za rad na osnovu podataka iz zdravstvenog kartona

- Na koji način bi trebalo da postupi zdravstvena ustanova kada joj se obraćaju poslodavci u vezi sa izdavanjem kopije doznaka za njihove zaposlene i bivše zaposlene, radi refundacije bolovanja, s obzirom na to da u zdravstvenom kartonu nema doznake (jedan primerak ide pacijentu, jedan primerak RFZO-u za njihove potrebe), a izdavanje nove doznake, značilo bi novi pregled kod lekara, što nije moguće bez znanja pacijenta?

Odgovor:

Pravilnikom o načinu i postupku ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 10/2010, 18/2010 - ispr., 46/2010, 52/2010 - ispr., 80/2010, 60/2011 - odluka US, 1/2013, 108/2017, 82/2019 - dr. pravilnik i 31/2021 - dr. pravilnik - dalje: Pravilnik), između ostalog, propisano je da pravo na naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad osiguranik ostvaruje na osnovu obrasca Izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad (doznaka), Obrazac OZ - 6, propisane sadržine, formata, boje štampe i boje papira, koji se popunjava u tri primerka.

U odnosu na Pravilnikom propisane obrasce i sadržinu obrazaca, Pravilnikom o obrascima u sistemu zdravstvene zaštite ("Sl. glasnik RS", br. 31/2021 i 61/2022) uređena je sadržina obrazaca koji se koriste u sistemu zdravstvene zaštite, među kojima je i Izveštaj o privremenoj sprečenosti za rad.

Obrazac OZ - 6 popunjava se u tri primerka, od kojih je jedan za arhivu zdravstvene ustanove koja ga je i izdala.

Ne može se "izdati nova doznaka" za ranije utvrđenu privremenu sprečenost za rad (sa ponovnim pregledom ili bez njega). Trebalo bi da je doznaka izdata u vremenu kad je i postojala privremena sprečenost za rad i da je iskorišćena kao osnov za obračun naknade zarade privremeno sprečenog za rad (dakle, dostavljena pacijentu, odnosno poslodavcu).

Ukoliko u ustanovi postoji primerak izdate doznake (a trebalo je da postoji), može se izdati duplikat ili prepis isprave. Međutim, ukoliko ne postoji, u zdravstvenom kartonu osiguranog lica bi trebalo da postoje evidentirani podaci o periodu privremene sprečenosti za rad, osnovu odsustva s rada i vremenu izdavanja doznake, na osnovu kojih se, uz saglasnost osiguranog lica (pacijenta), može izdati duplikat doznake ili odgovarajuća potvrda. •

Jelica Radulović

SOCIJALNA ZAŠTITA

PRAVO ZAPOSLENIH U USTANOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE NA DODATAK NA PLATU PO OSNOVU MINULOG RADA

Zaposleni ima pravo na dodatak na platu po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu u ustanovama socijalne zaštite

Odredbama člana 2. *Zakona o socijalnoj zaštiti („Sl. glasnik RS”, br. 24/2011 i 117/2022 - odluka US - dalje: Zakon)* propisano je da je **socijalna zaštita organizovana društvena delatnost od javnog interesa** čiji je cilj pružanje pomoći i osnaživanje za samostalan i produktivan život u društvu pojedinaca i porodica, kao i sprečavanje nastajanja i otklanjanje posledica socijalne isključenosti.

Republika Srbija (dalje: RS), autonomna pokrajina (dalje: AP) i jedinica lokalne samouprave (dalje: JLS) **obezbeđuju obavljanje delatnosti u oblasti socijalne zaštite iz okvira svojih prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom osnivanjem ustanova ili poveravanjem vršenja tih delatnosti drugim pravnim i fizičkim licima**. Kad RS, AP i JLS poveravaju vršenje delatnosti u oblasti socijalne zaštite drugim pravnim i fizičkim licima, njihova međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

Osnivanje ustanove socijalne zaštite

Prema odredbama člana 10. Zakona, **ustanove socijalne zaštite osnivaju se radi ostvarivanja prava u oblasti socijalne zaštite i pružanja usluga socijalne zaštite utvrđenih Zakonom, kao i radi obavljanja razvojnih, savetodavnih, istraživačkih i drugih stručnih poslova u socijalnoj zaštiti i ostvarivanja drugog zakonom utvrđenog interesa**.

Centar za socijalni rad može osnovati samo jedinica lokalne samouprave, a zavod za socijalnu zaštitu i ustanovu za vaspitanje dece i omladine može osnovati samo Republika Srbija, odnosno autonomna pokrajina

Ustanove socijalne zaštite i pružaoci usluga socijalne zaštite mogu se osnovati sredstvima u javnoj i privatnoj svojini.

Ustanovu socijalne zaštite u javnoj svojini može osnovati:

- RS,
- AP,
- JLS.

Ustanovu socijalne zaštite u privatnoj svojini mogu da osnuju fizičko ili pravno lice pod uslovima propisanim zakonom.

Plate zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite

Članom 13. Zakona propisano je da se **na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite primenjuju opšti propisi o radu**, ako Zakonom nije drugačije određeno.

Odredbom člana 5. stav 1. *Zakona o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje - dalje: ZOR)*, propisano je da je **zaposleni fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca**.

Prema odredbama člana 30. st. 1. i 2. ZOR, **radni odnos zaposniva se ugovorom o radu, koji zaključuju zaposleni i poslodavac**. S tim u vezi, zaposleni u zdravstvenoj ustanovi jeste lice koje je u radnom odnosu u toj ustanovi.

Način utvrđivanja plata, dodataka, naknada i ostalih primanja zaposlenih u javnim službama koje se finansiraju iz budžeta RS, AP i JLS, uređen je *Zakonom o platama u državnim organima i javnim službama („Sl. glasnik RS”, br. 34/2001, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 116/2008 - dr. zakoni, 92/2011, 99/2011 - dr. zakon, 10/2013, 55/2013, 99/2014, 21/2016 - dr. zakon, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon i 86/2019 - dr. zakoni - dalje: Zakon o platama)*.

Shodno odredbi člana 2. stav 1. Zakona o platama, **plate zaposlenih u javnim službama utvrđuju se na osnovu:**

- 1) osnovice za obračun plata;

- 2) koeficijenta;
- 3) dodatka na platu;
- 4) obaveza koje zaposleni plaća po osnovu poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje iz plate, u skladu sa zakonom.

Članom 57. *Posebnog kolektivnog ugovora za socijalnu zaštitu u Republici Srbiji („Sl. glasnik RS”, br. 29/2019 i 60/2020 - dalje: PKU)* propisano je da se **plata zaposlenog utvrđuje u skladu sa zakonom i PKU.**

Dodatak na platu za minuli rad

Pravo zaposlenog na uvećanu zaradu po osnovu minulog rada uređeno je članom 108. stav 1. tačka 4. ZOR, kojom je propisano da zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu u visini utvrđenoj opštim aktom i ugovorom o radu, po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca - najmanje 0,4% od osnovice.

Uvećanje zarade po osnovu minulog rada, je pravo iz radnog odnosa i ostvaruje se prema vremenu provedenom u radnom odnosu

Dalje, članom 5. stav 1. tačka 1) Zakona o platama, propisano je da zaposlenom pripada dodatak na platu za vreme provedeno u radnom odnosu (minuli rad) - u visini od 0,4 % od osnovice, za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca. Stavom 2. ovog člana propisano je da se sve **ustanove u istoj delatnosti obuhvaćene istim planom mreže, odnosno osnovane od istog nivoa vlasti smatraju istim poslodavcem** u smislu stava 1. ovog člana.

Iz navedenog sledi da se zaposlenom u ustanovi socijalne zaštite u javnoj svojini priznaje pravo na minuli rad za vreme provedeno u radnom odnosu kod drugog poslodavca samo u slučaju da je drugi poslodavac:

- ustanova u istoj delatnosti koja je obuhvaćena istim planom mreže ili
- ustanova u istoj delatnosti koja je osnovana od istog nivoa vlasti.

Takođe, odredbom člana 60. stav 1. tačka 1) PKU propisano je da **zaposleni ima pravo na dodatak na platu za vreme provedenog u radnom odnosu (za minuli rad) - 0,4% od osnovice za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu u ustanovama socijalne zaštite.** Članom 2. stav 1. PKU uređeno je da se **PKU neposredno primenjuje u ustanovama socijalne zaštite čiji je osnivač RS, AP i JLS.**

Zaposlenom, koji je pre zasnivanja radnog odnosa u ustanovi socijalne zaštite u javnoj svojini bio zaposlen kod drugog poslodavca (npr. u zdravstvenoj ustanovi, ustanovi obrazovanja i vaspitanja, itd.), **kao i zaposlenom koji je radio**

u ustanovi socijalne zaštite koja je osnovana sredstvima u privatnoj svojini ne pripada pravo na dodatak na platu po osnovu minulog rada.

Ukoliko je zaposleni imao prekid u radu kod poslodavca, pri obračunu uvećane zarade po osnovu minulog rada računa se i prethodni period u kome je zaposleni bio u radnom odnosu kod istog poslodavca.

Zaposleni u ustanovi socijalne zaštite u javnoj svojini ostvaruje pravo na uvećanje plate po osnovu minulog rada za svaku godinu rada ostvarenu u radnom odnosu u ustanovama socijalne zaštite

Takođe, **ukoliko korisnik starosne penzije ponovo zasnjuje radni odnos kod istog poslodavca, on ostvaruje sva prava kao i bilo koji drugi zaposleni kod poslodavca**, u skladu sa zakonom, PKU i ugovorom o radu, o čemu je Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike dalo sledeće Mišljenje:

Mišljenje Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike, br. 011-00-140/2012-02 od 25.9.2012. godine

„Uvećanje zarade po osnovu tzv. „minulog rada”, je pravo iz radnog odnosa i ostvaruje se prema vremenu provedenom u radnom odnosu, a ne po osnovu staža osiguranja iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Pravo na starosnu penziju je pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja i ostvaruje se na osnovu dužine staža osiguranja, odnosno perioda za koji su osiguraniku uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje po bilo kom osnovu (ne samo u svojstvu osiguranika zaposlenog), kao i visine osnovice na koju je plaćen doprinos.

Polazeći od navedenog, zaposleni koji je istovremeno korisnik starosne penzije, ima pravo na uvećanu zaradu od 0,4% po osnovu tzv. „minulog rada” za sve vreme provedeno u radnom odnosu, što znači da se računa i vreme provedeno u radnom odnosu pre ostvarivanja prava na starosnu penziju. Okolnost da je zaposleni istovremeno korisnik starosne penzije nije smetnja da ostvaruje navedeno pravo iz radnog odnosa u punom obimu, kao i drugi zaposleni kod poslodavca.”

Napominjemo da **zaposleni ima pravo na uvećanu zaradu po osnovu minulog rada, samo za vreme provedeno u radnom odnosu na osnovu ugovora o radu.** Lice angažovano van radnog odnosa (npr. na osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o delu i sl.) ne ostvaruje pravo na zaradu, pa se samim tim na to lice ne odnose ni kriterijumi za uvećanje zarade, iz kog razloga lice angažovano po osnovu ugovora van radnog odnosa, nema pravo na dodatak na platu za minuli rad.

Bojana Jakšić Kovačević

Ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu zaposlenog u ustanovi socijalne zaštite koji je starosni penzioner

- Zaposleni u ustanovi socijalne zaštite je u toku 2022. godine ostvario pravo na starosnu penziju, nakon čega je u istoj ustanovi zasnovaio radni odnos na određeno vreme. Da li postoji smetnja za ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu u decembru 2023. godine ukoliko je zaposleni u penziji i u radnom odnosu na određeno vreme?

Odgovor:

Članom 68. Posebnog kolektivnog ugovora za socijalnu zaštitu u Republici Srbiji ("Sl. glasnik RS", br. 29/2019 i 60/2020) propisano je pravo zaposlenog na jubilarnu nagradu i uslovi pod kojima se ovo pravo ostvaruje.

Istim članom kolektivnog ugovora propisano je da se pod ustanovom socijalne zaštite u smislu ovog člana, podrazumevaju sve ustanove socijalne zaštite u smislu člana 2. ovog ugovora u kojima je zaposleni radio, odnosno godine provedene u radnom odnosu u ustanovi socijalne zaštite, odnosno ustanovama socijalne zaštite se sabiraju.

Dakle, pravo na jubilarnu nagradu je pravo koje ostvaruje zaposleni. Članom 5. Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje) propisano je da zaposleni, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca. U konkretnom slučaju, lice o kome se radi u pitanju jeste zaposleno, odnosno nalazi se u radnom odnosu na određeno vreme u ustanovi socijalne zaštite. Činjenica da se radi o licu koje je ostvarilo pravo na starosnu penziju pa nakon toga zasnovaio radni odnos na određeno vreme u ustanovi nije od značaja. Ovo lice, kao zaposleno, ostvaruje pravo na jubilarnu nagradu kao i drugi zaposleni, pod uslovima koji su propisani članom 68. navedenog kolektivnog ugovora. Jasno, pravo može da se ostvari samo ukoliko u trenutku sticanja uslova za jubilarnu nagradu (u decembru ove godine) lice i dalje bude u radnom odnosu, odnosno ukoliko bude imalo svojstvo zaposlenog u trenutku sticanja prava na jubilarnu nagradu.

Ranko Jerković

Nadležnost za tumačenje Posebnog kolektivnog ugovora za ustanove socijalne zaštite

- U čijoj je nadležnosti tumačenje odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za ustanove socijalne zaštite?

Odgovor:

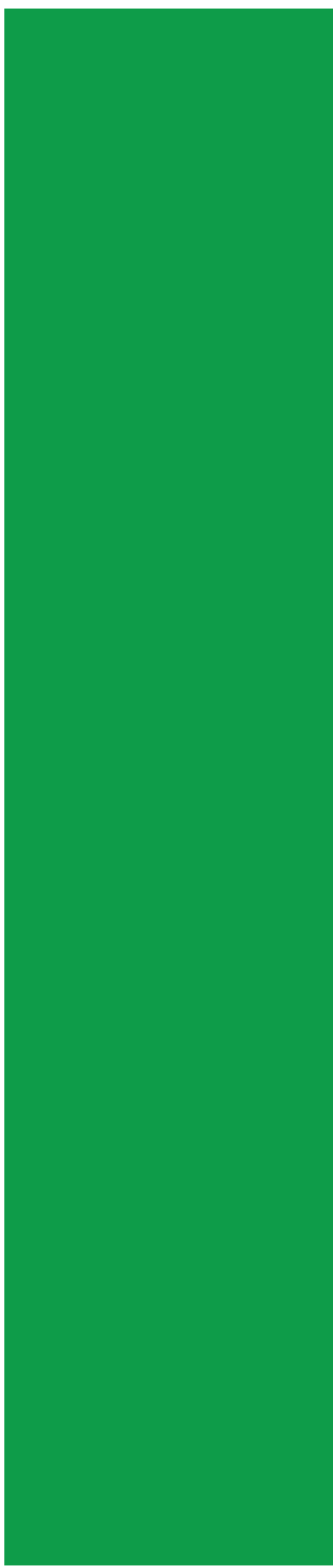
Prema odredbama člana 90. Posebnog kolektivnog ugovora za socijalnu zaštitu u Republici Srbiji ("Sl. glasnik RS", br. 29/2019 i 60/2020 - dalje: Ugovor), učesnici Ugovora obrazuju Komisiju za praćenje i primenu Ugovora (dalje: Komisija), koja daje mišljenja u vezi sa primenom Ugovora. Svaki od učesnika imenuje po tri člana u Komisiju, a članovi Komisije iz svojih redova biraju predsednika i zamenika predsednika Komisije.

Komisija je dužna da učesnike Ugovora obaveštava o primeni i datim mišljenjima u vezi sa primenom Ugovora najmanje jednom godišnje.

Imajući u vidu navedeno, za tumačenje odredaba Ugovora ovlašćena je Komisija pa se, u slučaju potrebe, istoj može podneti zahtev za davanje zvaničnog mišljenja.

Bojana Jakšić Kovačević

KULTURA

VOĐENJE DOKUMENTACIJE O ARHEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA

Ustanova koja je vršila arheološka iskopavanja i istraživanja, je dužna da u roku od tri meseca po završenim radovima dostavi Ministarstvu kulture izveštaj o izvršenom iskopavanju, odnosno istraživanju

Arheološko nalazište je definisano odredbom člana 14. *Zakona o kulturnom nasleđu („Sl. glasnik RS”, br. 129/2021)*, kao deo prostora na površini zemljišta i u zemljištu, u pećinama i pod vodom, koji sadrži ostatke pojedinačnih građevina, složene građevinske celine i druge objekte, konstrukcije i njihove delove, grobne celine i nekropole, ostave, pokretne predmete, antropološki, paleontološki i geološki materijal, kao i celokupan stratigrafski kontekst u kome se nalaze.

Odredbama čl. 112-117. *Zakona o kulturnim dobrima („Sl. glasnik RS”, br. 71/94, 52/2011 - dr. zakoni, 99/2011 - dr. zakon, 6/2020 - dr. zakon i 35/2021 - dr. zakon i 129/2021 - dr. zakon* - dalje: Zakon) propisano je da iskopavanje i istraživanje arheološkog nalazišta obavlja naučna ustanova ili ustanova zaštite, u skladu sa Zakonom.

Arheološko iskopavanje i istraživanje arheološkog nalazišta odobrava ministarstvo nadležno za poslove kulture

Takođe, odredbama člana 84. Zakona o kulturnom nasleđu propisano je da **delatnost arheoloških iskopavanja i istraživanja mogu obavljati javne ustanove zaštite, javne naučne i visokoobrazovne ustanove u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju arheološka istraživanja.**

Ustanove zaštite i očuvanja kulturnog nasleđa su ustanove koje obavljaju delatnost zaštite i očuvanja kulturnog nasleđa u skladu s odredbama ovog zakona i odredbama posebnih zakona kojima se uređuju pojedinačne oblasti zaštite kulturnog nasleđa

Odobrenje za iskopavanje i istraživanje arheološkog nalazišta

Odobrenje se može izdati naučnoj ustanovi ili ustanovi zaštite ako ima:

- sačinjen projekat o istraživanjima arheološkog nalazišta,
- odgovarajuće stručne kadrove,

- opremu i obezbeđena sredstva za istraživanje i
- sprovođenje mera zaštite nalazišta i nalaza.

Odobrenjem za iskopavanje i istraživanje arheološkog nalazišta određuje se:

- područje na kome se mogu izvoditi radovi,
- vrsta i obim radova,
- vreme u kome će se radovi izvoditi i
- obaveze izvođača radova u pogledu preduzimanja mera tehničke zaštite nalazišta i nalaza.

Ustanova koja vrši arheološka iskopavanja i istraživanja vodi dnevnik radova i drugu dokumentaciju o tim radovima, i odgovorna je za sprovođenje mera zaštite i obezbeđenja arheološkog nalazišta i nalaza

Ako se arheološka iskopavanja i istraživanja ne obavljaju u skladu s odobrenjem, **ministarstvo nadležno za poslove kulture** (dalje: Ministarstvo) **može naložiti privremeno obustavljanje radova i utvrditi rok za ispunjenje uslova za nastavak radova, odnosno zabraniti izvođenje radova ako se u određenom roku ne ispune uslovi za nastavak radova.**

Izveštaj o izvršenom iskopavanju i istraživanju

Ustanova koja je vršila arheološka iskopavanja i istraživanja, je dužna da u roku od tri meseca po završenim radovima dostavi Ministarstvu izveštaj o izvršenom iskopavanju, odnosno istraživanju.

Izveštaj o arheološkom iskopavanju, odnosno istraživanju sadrži osnovne podatke o radovima, a naročito:

- plan nalazišta s potrebnim brojem tehničkih i fotografskih snimaka,
- inventar iskopanih i nađenih predmeta,
- vreme u kome su radovi izvršeni,
- spisak stručnih lica koja su obavila radove,

- utrošena sredstva i
- preduzete mere tehničke zaštite nalazišta i nalaza.

Dokumentacija o arheološkom iskopavanju i istraživanju se vodi na propisanim obrascima i čuva se trajno

Ustanova koja je obavila arheološka istraživanja može radi naučne obrade da zadrži pokretne arheološke nalaze najduže godinu dana, ako s ustanovom zaštite kojoj su ti nalazi povereni na čuvanje nije drukčije dogovoreno.

Po završetku arheološkog iskopavanja ili istraživanja, ustanova koja je obavila ove radove, dužna je da u roku od jedne godine preda Ministarstvu dokumentaciju koju je vodila na propisanim obrascima, a Ministarstvo je u obavezi da dostavi primljenu dokumentaciju nadležnom zavodu za zaštitu spomenika kulture, u roku od 30 dana od dana prijema. Ova dokumentacija se čuva trajno.

Dokumentacija o arheološkim istraživanjima

Pravilnikom o obrascima, sadržaju i načinu vođenja dnevnika radova i druge dokumentacije koja se vodi o arheološkim iskopavanjima i istraživanjima („Sl. glasnik RS”, br. 67/2020 - dalje: Pravilnik), propisano je da se o arheološkom iskopavanju i istraživanju vodi sledeća dokumentacija:

1) dnevnik arheoloških iskopavanja i istraživanja koji sadrži:

- (1) opis iskopavanja/istraživanja na dnevnom nivou;
- (2) opis istraživanih slojeva;
- (3) opis okolnosti i uslova pod kojima su arheološke strukture otkrivene i istraživane;
- (4) naznačena povezanost i odnos sa drugim elementima tehničke, terenske i fotodokumentacije.

2) tehnička dokumentacija koja sadrži:

- (1) položaj nalazišta/lokaliteta na topografskoj karti u razmeri 1:25 000;
- (2) situacioni plan nalazišta (geodetski ili satelitski snimak) sa obeleženim istraženim površinama u razmeri 1:50 do 1:1 000;
- (3) crteže osnova u razmeri 1:25 do 1:10;
- (4) crteže profila 1:25 do 1:10;
- (5) crteže preseka u razmeri 1:10 do 1:1;
- (6) crteže detalja u razmeri 1:10 do 1:1.

3) terenska dokumentacija (koja se vodi na obrascima koji su sastavni deo pravilnika):

- (1) Podaci o arheološkom nalazištu/lokalitetu;

- (2) Stratigrafska jedinica;
- (3) Objekat;
- (4) Terenski inventar;
- (5) Poseban nalaz;
- (6) Studijski materijal;
- (7) Grobni zapisnik (7a - inhumacija; 7b - incineracija);
- (8) Grobovi životinja i drugi tipovi pohranjenih ostataka životinja i biljaka;
- (9) Popis uzoraka;
- (10) Foto dnevnik;
- (11) Nivelmanski dnevnik;
- (12) Dnevnik čitanja totalnom stanicom;
- (13) Arheološko rekognosciranje.

4) fotodokumentacija o celini i delovima nalazišta/lokaliteta i pojedinačnim nalazima.

5) dokumentacija o nedestruktivnim metodama daljinske detekcije (aero arheologija, geofizičko istraživanje - georadar, geomagnetizam, geoelektrika) koja sadrži:

- (1) izveštaj o obavljenim istraživanjima koji sadrži podatke o rukovodiocu radova i stručnoj ekipi, podatke o prostoru na kome su radovi izvedeni, obimu istraživanja, ciljevima istraživanja, obrazloženje metodologije istraživanja i rezultate istraživanja;
- (2) odgovarajuću tehničku dokumentaciju;
- (3) foto dokumentaciju koje čine fotografije nalazišta za vreme, u toku i na kraju istraživanja.

Dokumentacija o arheološkom iskopavanju i istraživanju vodi se i elektronski u jedinstvenom informacionom sistemu za vođenje objedinjene arheološke terenske dokumentacije.

Bojana Jakšić Kovačević

Ostvarivanje prava na plaćeno odsustvo zaposlenog u ustanovi kulture koji je na godišnjem odmoru

- Zaposlenom u ustanovi kulture koji se nalazi na godišnjem odmoru preminuo je otac. Da li zaposleni ima pravo da koristi dane plaćenog odsustva zbog smrti člana uže porodice nakon završetka godišnjeg odmora?

Odgovor:

Prema članu 77. Zakona o radu („Sl. glasnik RS”, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje - dalje: Zakon), zaposleni ima pravo na odsustvo sa rada uz naknadu zarade (plaćeno odsustvo) u ukupnom trajanju do pet radnih dana u toku kalendarske godine, u slučaju sklapanja braka, porođaja supruge, teže bolesti člana uže porodice i u drugim slučajevima utvrđenim opštim aktom i ugovorom o radu. Vreme trajanja plaćenog odsustva utvrđuje se opštim aktom i ugovorom o radu. Pored prava na odsustvo iz člana 77. stav 1. Zakona, zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo još i pet radnih dana zbog smrti člana uže porodice i dva dana za svaki slučaj dobvoljnog davanja krvi računajući i dan davanja krvi. Opštim aktom i ugovorom o radu može da se utvrdi pravo na plaćeno odsustvo u trajanju dužem od pet radnih dana, u smislu člana 77. st. 1. i 3. Zakona.

Odredbama člana 19. stav 3. tačka 1) Posebnog kolektivnog ugovora za ustanove kulture čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave („Sl. glasnik RS”, br. 3/2022) propisano je da zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo zbog smrti člana uže porodice u trajanju od pet radnih dana.

Dani plaćenog odsustva se ne mogu koristiti u nekom drugom periodu, već samo u periodu kada je nastupio slučaj po osnovu koga se ostvaruje to pravo, iz čega proizilazi da u konkretnom slučaju zaposleni ne može koristiti plaćeno odsustvo nakon završetka godišnjeg odmora. Međutim, zaposleni ima pravo da prekine godišnji odmor kako bi iskoristio plaćeno odsustvo, kao i da po isteku odsustva nastavi sa korišćenjem godišnjeg odmora.

U prilog iznetom, dostavljamo izvod iz mišljenja Ministarstva rada i socijalne politike:

Mišljenje Ministarstva rada i socijalne politike, br. 011-00-1344/2007 od 28.5.2007. godine

„Prema tome, zaposleni može da odsustvuje sa rada samo u momentu kada nastupi slučaj po osnovu koga ostvaruje to pravo. Ako taj slučaj nastupi u vreme kada zaposleni koristi godišnji odmor, korišćenje godišnjeg odmora se prekida za onoliko vremena za koliko zaposleni ima pravo na odsustvo. Po isteku odsustva zaposleni ima pravo da nastavi korišćenje godišnjeg odmora. Ovo iz razloga što zaposleni ne može da odsustvuje sa rada po više osnova.”

Bojana Jakšić Kovačević

Nemogućnost uvećanja godišnjeg odmora po osnovu radnog iskustva zaposlenom u ustanovi kulture za period u kome se bavio samostalnom delatnošću

- Da li se prilikom računanja dužine trajanja godišnjeg odmora, u delu koji se odnosi na uvećanje po osnovu radnog iskustva, zaposlenom u ustanovi kulture priznaje vreme za koje je to lice obavljalo samostalnu delatnost?

Odgovor:

Prema odredbi člana 17. stav 2. tačka 1) Posebnog kolektivnog ugovora za ustanove kulture čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave („Sl. glasnik RS”, br. 3/2022), dužina godišnjeg odmora zaposlenog utvrđuje se tako što se zakonom utvrđeni minimum od 20 radnih dana uvećava po osnovu radnog iskustva, i to najmanje jedan radni dan za svakih navršenih pet godina vremena provedenog u radnom odnosu, uključujući staž osiguranja s uvećanim trajanjem.

Odredbama člana 5. Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US, 113/2017 i 95/2018 - autentično tumačenje), propisano je da zaposleni, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca, a poslodavac, u smislu ovog zakona, je domaće, odnosno strano pravno ili fizičko lice koje zapošljava, odnosno radno angažuje, jedno ili više lica.

Shodno odredbi člana 30. Zakona o radu, radni odnos se zasniva ugovorom o radu koji zaključuju zaposleni i poslodavac.

Članom 12. stav 1. tačka 1) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019 - odluka US, 86/2019, 62/2021, 125/2022 i 138/2022) propisano je da su osiguranici samostalnih delatnosti lica koja, u skladu sa zakonom, samostalno obavljaju privrednu ili drugu delatnost, ako nisu obavezno osigurana po osnovu zaposlenja.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da se vreme za koje je lice obavljalo samostalnu delatnost kao preduzetnik ne može smatrati vremenom provedenim u radnom odnosu, pa se s tim u vezi zaposlenom u ustanovi kulture ne može uvećati godišnji odmor po osnovu radnog iskustva za period u kome je imenovani obavljao samostalnu delatnost. •

Bojana Jakšić Kovačević

Rok čuvanja časopisa i novina od strane biblioteke

- Koliki je rok čuvanja časopisa i novina od strane biblioteke?

Odgovor:

Zakonom o obaveznom primerku publikacija ("Sl. glasnik RS", br. 52/2011 i 13/2016 - dalje: Zakon), uređuju se ciljevi i namena obaveznog primerka publikacije, vrste publikacija, broj obaveznih primeraka publikacija i njihovo korišćenje i zaštita, kao i prava, obaveze i odgovornost izdavača, štampara, depozitnih biblioteka, finansiranje i druga pitanja vezana za prikupljanje, čuvanje i korišćenje obaveznog primerka publikacije.

Novine i časopisi pripadaju "serijskim publikacijama" koje izlaze uzastopno, vremenski neograničeno u odvojenim sveskama, knjigama ili kao elektronska publikacija sa kontinuiranim oznakama.

Odredbama člana 5. Zakona propisano je da se obavezni primerak odnosi na publikaciju:

- 1) koju je objavio domaći izdavač u Republici Srbiji ili u inostranstvu za korišćenje i distribuciju u Republici Srbiji;
- 2) koja je štampana u Republici Srbiji za potrebe izdavača iz inostranstva.

Obavezni primerak obuhvata sledeće vrste publikacija: knjige, brošure, separate, serijske publikacije, muzikalije, kartografsku građu, kataloge, kalendare, umnožene umetničke i scenske programe, štampane fotografije, razglednice i crteže, prostorne i druge planove, gravire, plakate, letke i drugu likovnu i grafičku građu, oglase i saopštenja, zvučne i video zapise na bilo kojem mediju (izuzev na filmskoj traci odnosno kinematografskog dela), elektronske publikacije distribuirane na fizičkim nosačima i elektronske publikacije distribuirane na internetu, ako su objavljene u Republici Srbiji, sadržaj internet domena Republike Srbije, kombinovane i multimedijalne publikacije, računarske programe u javnoj upotrebi i druge publikacije.

Imajući u vidu izneto, novine i časopisi jesu obavezni primerci na koje se Zakon odnosi.

Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske (za teritoriju Autonomne pokrajine Vojvodine), kao depozitne biblioteke, dužne su da dva primerka obaveznog primerka trajno čuvaju kao kulturno dobro.

dr Predrag Blagojević

Isprobajte **BESPLATNO**

Kamatni kalkulator

Deo paketa kalkulatora koji čine:

Kalkulator zarada

Kalkulator sudskih taksi

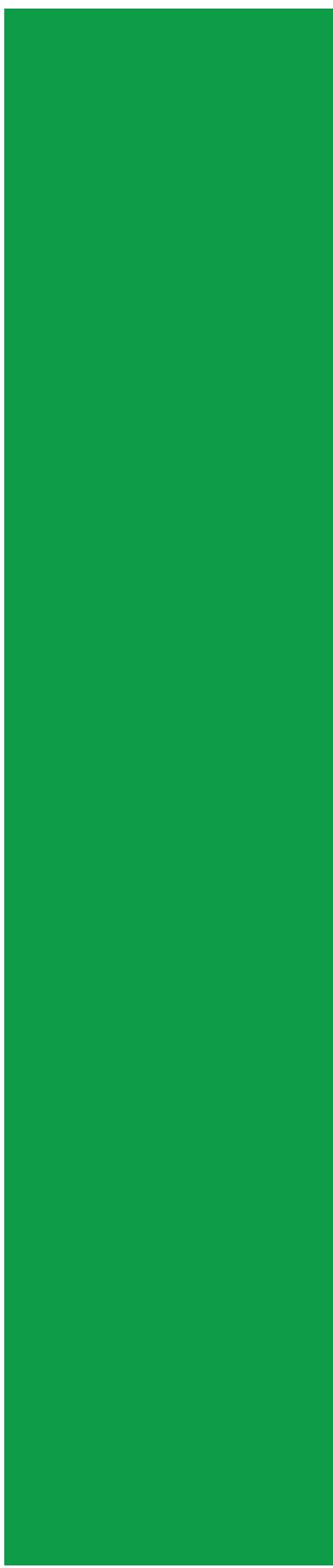

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

Više informacija na:

paragraf.rs

RADNI ODNOSI

KOMENTAR PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOSLENIMA U AP I JLS

- Predloženi početak primene je 1. januar 2024. godine.
- Povećan maksimalan broj dana godišnjeg odmora.
- Saglasnost za dodatni rad.
- Uvođenje sistema kompetencija.
- Postupak popune radnih mesta.
- Premeštaj službenika.
- Lakše povrede dužnosti

Na sednici održanoj 20. jula 2023. godine Vlada RS je usvojila i dostavila Narodnoj skupštini Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave (dalje: Predlog zakona).

Prema navodima Vlade RS, kao ovlašćenog predlagача, razlozi za donošenje Predloga zakona neposredno su povezani sa ostvarivanjem ciljeva iz Strategije reforme javne uprave u Republici Srbiji za period od 2021. do 2030. godine („Sl. glasnik RS”, br. 42/2021 i 9/2022), koji treba da doprinese poboljšanju pravnog i organizacionog okvira, kapaciteta institucija i službenika. S tim u vezi, u Akcionom planu za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Republici Srbiji za period 2021-2025, u Posebnom cilju 2. Unapređen proces regrutacije u javnoj upravi, Mera 2.2. Unapređenje procesa selekcije i uvođenje novozaposlenih u posao, predviđene su aktivnosti koje se odnose na razvijanje okvira kompetencija za zaposlene u organima autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave (dalje: AP i JLS), izmenu normativnog okvira u cilju integrisanja okvira kompetencija i jačanje kapaciteta putem razvoja i sprovođenja obuka zaposlenih u kadrovskim jedinicama i rukovodioca u organima AP i JLS za primenu Okvira kompetencija.

Položaj funkcionera

Predlogom zakona vrši se dopuna u stavu 2. važećeg člana 10. **Zakona o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave** („Sl. glasnik RS”, br. 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 113/2017 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon i 123/2021 - dr. zakon - dalje: Zakon) tako što

se precizira da funkcioneri pravo i obaveze po odnosu rada ostvaruju kod poslodavca iz člana 4. **ovog zakona**.

Takođe, Predlogom zakona vrši se terminološko usklađivanje u čl. 15, 42, 52. i 158. Zakona sa **Zakonom o sprečavanju korupcije** („Sl. glasnik RS”, br. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - **autentično tumačenje**, 94/2021 i 14/2022), tako što se precizira da je naziv agencije Agencija za sprečavanje korupcije.

Prava službenika

Izmenom člana 28. Zakona propisuje se da službenik ima pravo na godišnji odmor **u najdužem trajanju od 35 radnih dana, prema merilima utvrđenim opštim aktom, umesto dosadašnjih 30 radnih dana**. Prema navodima ovlašćenog predlagача, razlog za izmenu ove odredbe je zahtev Sindikata uprave Srbije da se usaglasi nivo prava koji ostvaruju zaposleni u državnim organima sa nivoom prava koje ostvaruju zaposleni u organima, službama i organizacijama u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave.

Sprečavanje sukoba interesa

Izmenama i dopunama čl. 40. i 41. Zakona, unapređuju se odredbe o sukobu interesa. Dopunom člana 40. uređuje se **obaveza poslodavca da vodi evidenciju o dodatnom radu službenika i o datim saglasnostima za dodatni rad službenika kod drugog poslodavca**. Pored toga, izmenom člana 41. uređuje se obaveza službenika da obavesti poslodavca i u slučaju kad nije potrebna saglasnost za dodatni rad. Pored navedenog, **uređuju se i rokovi u kojima mora poslodavac da odluči o davanju saglasnosti za dodatni rad, odnosno zabrani dodatnog rada. Rok je 10 dana od dana dostavljanja zahteva**.

Postavljenje na položaj

U cilju razvoja upravljačke odgovornosti i potrebe stalnog unapređenja kompetencija službenika na položaju, dopunom člana 50. Zakona propisuje se da su **službenici koji se prvi put postavljaju na položaj dužni da u roku od jedne godine od dana postavljenja na položaj pohađaju program obuke u oblastima stručnog usavršavanja utvrđenim za službenike koji se prvi put postavljaju na položaj.**

Izmenjen je i stav 2. člana 52. Zakona, tako što se **briše odredba prema kojoj se službenik razrešava sa položaja u slučaju da mu je dva puta, bez obzira na redosled ocena, rešenjem određena ocena „ne zadovoljava”, jer je u stavu 1. istog člana predviđeno da mu prestaje radni odnos u slučaju da je doneto konačno rešenje kojim mu je određena ocena „ne zadovoljava” na vanrednom ocenjivanju, a članom 133d propisano je da službeniku kome bude određena ocena „ne zadovoljava” prestaje radni odnos danom konačnosti rešenja.** Pored toga, prema navodima ovlašćenog predlagača, prihvaćena je primedba sa javne rasprave, koju je uputio Pokrajinski zaštitnik građana, da se **službenik razrešava s položaja i ako organ nadležan za njegovo postavljenje prihvati javnu preporuku za razrešenje koju upućuje pokrajinski zaštitnik građana - ombudsman, umesto do sada važećeg rešenja da se prihvata samo preporuka gradskog, odnosno opštinskog zaštitnika građana.** Takođe, vrši se i terminološko usklađivanje sa zakonom koji uređuje lokalnu samoupravu (lokalni ombudsman).

Dopunom člana 50. Zakona **reguliše se status službenika na položaju u slučaju da je organ nadležan za postavljenje prihvatio javnu preporuku za razrešenje koju je dao pokrajinski zaštitnik građana - ombudsman, odnosno lokalni ombudsman,** i u ovom slučaju se propisuje da nakon razrešenja službenik postaje neraspoređen.

Vrste radnih mesta službenika

Predložena je izmena u čl. 63, 65. i 68. Zakona i to tako što se **umesto pripravničkog staža kao uslova za rad na radnim mestima mlađeg savetnika, mlađeg saradnika i mlađeg referenta propisuje kao uslov radno iskustvo u struci u odgovarajućem trajanju,** s obzirom da se relevantnost prethodnog radnog iskustva službenika ne mora samo posmatrati kroz formalno obavljen pripravnički staž.

Postupak popune radnih mesta

Predloženom izmenom člana 82. Zakona **menja se redosled radnji prilikom popunjavanja radnog mesta, u cilju efikasnosti popunjavanja radnih mesta, na način da sada rukovodilac organa može nakon premeštaja službenika da**

pokuša preuzimanje, a zatim da sprovede interni, pa zatim javni konkurs. Takođe, predviđeno je da organi, službe ili organizacije **u slučaju neuspeha javnog konkursa mogu slobodno da izaberu način popunjavanja radnog mesta nezavisno od redosleda radnji propisanim ovim članom.** Prema navodima ovlašćenog predlagača, razlog za ovu izmenu proizilazi iz potrebe da se obezbedi veća mobilnost unutar službeničkog sistema i smanje troškovi konkursnih postupaka, kao i da se u što kraćem roku popune upražnjena radna mesta.

Izmenom člana 85. Zakona, u st. 1. i 2, **brišu se odredbe koje se odnose na sastav konkursne komisije za sprovođenje internog konkursa,** za koje je predviđeno uređenje podzakonskim aktom za sprovođenje internog i javnog konkursa za popunjavanje radnih mesta u AP i JLS.

Predložena je i izmena člana 87. Zakona u smislu da se rešenje o premeštaju u slučaju uspeha internog konkursa **dozvoljava samo kandidatima koji su učestvovali u izbornom postupku i da oni imaju pravo žalbe na navedeno rešenje.**

Usklađivanje sa **Zakonom o opštem upravnom postupku („Sl. glasnik RS”, br. 18/2016, 95/2018 - autentično tumačenje i 2/2023 - odluka US),** kojim je propisano da protiv zaključka nije dozvoljena žalba niti se može pokrenuti upravni spor, predloženo je izmenom člana 89. Zakona. Takođe, predloženim odredbama **propisuje se da žalba ne odlaže izvršenje rešenja što je terminološki u skladu sa navedenim zakonom koji govori o odložnom dejstvu žalbe.**

Izmenama čl. 90. i 93. Zakona vrši se **usklađivanje sa predloženom izmenom člana 89. Zakona,** koji propisuje **novi redosled radnji za popunjavanje radnih mesta.**

Predloženom izmenom člana 91. Zakona propisuje se da kada je poslodavac autonomna pokrajina pod preuzimanjem se smatra preuzimanje od drugog poslodavca iz člana 4. Zakona i od državnog organa, ali i preuzimanje od drugog organa, službe i organizacije kod istog poslodavca (AP), za šta je potreban sporazum rukovodilaca i saglasnost službenika, dok se u jedinicama lokalne samouprave pod preuzimanjem smatra preuzimanje od drugog poslodavca iz člana 4. Zakona i od državnog organa, dok **prelazak službenika iz jednog organa, službe ili organizacije u drugi organ, službu ili organizaciju u okviru iste JLS predstavlja premeštaj i nije potrebna saglasnost službenika.** Razlog za ovu izmenu je posledica jedinstvenog pravilnika koji donosi JLS za sve svoje organe, službe i organizacije.

Izmenom člana 96. Zakona propisuje se da **konkursnu komisiju za sprovođenje javnog konkursa za popunjavanje radnog mesta položaja čini najmanje tri člana.** Takođe, odredbe o sastavu konkursne komisije i obavezanim članovima biće bliže uređene podzakonskim aktom kojim se uređuje sprovođenje internog i javnog konkursa za popunjavanje radnih mesta u AP i JLS.

Javni konkurs za popunu radnih mesta

Dopunom člana 99. Zakona **dodatno se uređuje obaveza stručnog usavršavanja službenika na položaju, tako da službenik na položaju može posle proteka vremena na koje je postavljen, biti ponovo postavljen na isti položaj bez javnog konkursa, ako je pohađao program obuke utvrđen za službenike koji se prvi put postavljaju na položaj.** Prelaznim i završnim odredbama predviđeno je da se ova odredba ne odnosi na službenike na položaju koji su postavljeni na položaje pre početka primene ovog zakona.

Predložena je izmena naziva člana 101. tako da **naziv sada glasi Konkursna komisija (umesto Postupak javnog konkursa).** Izmenjene su i odredbe člana 101. Zakona tako što se preciziraju odredbe o sastavu konkursne komisije za sprovođenje javnog konkursa za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta i uvodi obaveza rukovodioca da upućuje službenike iz jedinica za upravljanje ljudskim resursima i na rukovodećim radnim mestima na programe obuka kojima se stiču i unapređuju sposobnosti za provere kompetencija kandidata u izbornom postupku. Takođe se daje osnov Vladi RS za donošenje podzakonskog akta kojim se bliže uređuje sprovođenje konkursa, sadržina oglasa i obrasca prijave, način praćenja kandidata pod šifrom njegove prijave i faze izbornog postupka, kao i način davanja prvenstva pripadnicima nacionalnih manjina koji su nedovoljno zastupljeni među zaposlenima u organima AP i JLS. Dalje se propisuje da **Vlada RS uredbom bliže uređuje i sastav konkursne komisije, način provere kompetencija i kriterijume i merila za izbor na radna mesta u organima JLS, a članom 38. Predloga zakona daje se ovlašćenje AP Vojvodini da svojim aktom bliže uredi navedena pitanja.**

Predloženom izmenom člana 102. Zakona **preciziraju se odredbe koje se odnose na sadržinu oglasa o javnom konkursu, da se prijava na konkurs vrši na propisanom obrascu prijave, kao i učešće kandidata u izbornom postupku pod šifrom koja se dobija prilikom prijave na konkurs u cilju obezbeđivanja anonimnosti kandidata, a samim tim i objektivnosti u sprovođenju konkursnog postupka.**

Predlogom zakona, u delu koji se odnosi na član 103. Zakona precizira se koji dokazi se podnose istovremeno sa prijavom na javni konkurs. Naime, **uz prijavu na javni konkurs dostavljaju se dokumenti kojima se može dokazivati posedovanje kompetencija koje se proveravaju u izbornom postupku, dok se obaveza podnošenja ostalih dokaza predviđa u daljem toku postupka, pre završnog razgovora sa kandidatima.**

Predloženom izmenom člana 104. Zakona **definišu se nadležnosti konkursne komisije pre početka izbornog postupka, utvrđuje sâm tok izbornog postupka u kome se**

proveravaju kompetencije kandidata prema merilima propisanim za izbor i propisuje se obaveza kandidata koji su uspešno prošli faze izbornog postupka, da pre početka završnog intervjua, dostave ostale dokaze koji se prilažu u izbornom postupku, pri čemu se isključuju iz daljeg postupka kandidati koji ove dokaze ne dostave, odnosno za koje se utvrdi da na osnovu dostavljenih dokaza ne ispunjavaju uslove za zaposlenje. Takođe, propisuje se način obaveštavanja kandidata o toku izbornog postupka.

Način sastavljanja liste kandidata od strane konkursne komisije, koju konkursna komisija dostavlja rukovodiocu, predmet je izmene člana 105. Zakona. **Predloženo je i da se briše odredba da u slučaju da se konkursni postupak sprovodi za više izvršilaca na jednom radnom mestu, konkursna komisija dostavlja rukovodiocu listu kandidata za svakog izvršioca, iz razloga jer će svi kandidati koji su ispunili merila za izbor biti uvršćeni na listu kandidata prema redosledu rezultata koji su postigli u izbornom postupku.**

Odredbe o izboru kandidata, koje sadrži član 106. Zakona takođe su izmenjene. **Uređuje se obaveza rukovodioca da u roku od 15 dana donese rešenje o prijemu kandidata koji je sa najboljim rezultatom ispunio merila propisana za izbor, čime se značajno odstupa od ranijeg rešenja prema kojem je rukovodilac organa imao pravo da bira između tri kandidata koji su imali najbolji rezultat.** Ovim rešenjem omogućava se da samo najbolji kandidati budu izabrani i otklanja diskrecija rukovodioca po ovom pitanju. Pored toga, **uvodi se obaveza rukovodioca, ako se konkursni postupak sprovodi za više izvršilaca na jednom radnom mestu, da rešenje o prijemu u radni odnos donese u skladu sa listom kandidata, koja se formira rangiranjem prema rezultatima kandidata od najvećeg ka najmanjem, i na taj način primi u radni odnos kandidate u skladu sa redosledom rezultata utvrđenim na navedenoj listi.** Takođe se obavezuje organ koji sprovodi konkursni postupak da **objavi na svojoj internet prezentaciji listu kandidata pod šifrom njihove prijave, čime se doprinosi transparentnosti izbornog postupka.**

Predloženim izmenama čl. 107. i 108. Zakona uređuje se da **rukovodilac može da izabere kandidata sa drugim najboljim rezultatom ukoliko u određenom roku kandidat koji je izabran na konkursnom postupku ne stupi na rad.** Takođe, precizira se način dostavljanja rešenja o premeštaju, odnosno o prijemu u radni odnos **(ako lično dostavljanje nije uspelo sačinjava se o tome službena beleška, rešenje se objavljuje na oglasnoj tabli organa i smatra se da je dostavljeno kada protekne osam dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli).**

Premeštaj službenika

Predloženim izmenama čl. 112, 114. i 115. Zakona **precizira se uslovi i postupak premeštaja iz jednog organa, službe ili organizacije u drugi organ, službu ili organizaciju u slučaju trajnog i privremenog premeštaja kada je u pitanju poslodavac JLS, za šta nije potrebna saglasnost službenika.** Prema predloženom rešenju, trajni premeštaj službenika iz jednog u drugi organ, službu ili organizaciju u okviru JLS, rukovodioci organa, službe ili organizacije o tome sačinjavaju pismeni sporazum. **Nakon zaključenog sporazuma, rešenje o premeštaju donosi rukovodilac ovog organa, službe ili organizacije u koju se službenik premešta.** Razlog za predloženo rešenje proizilazi iz potrebe veće mobilnosti službenika u okviru jedne JLS, koja prema postojećem zakonskom rešenju usvaja jedinstveni pravilnik za sve organe, službe i organizacije.

Novim članom 115a Zakona propisuju se vrste kompetencija koje se obavezno proveravaju u slučaju premeštaja, odnosno preuzimanja i precizira se način provere tih kompetencija. Takođe, propisuje se pravo rukovodioca organa u koji se službenik premešta ili preuzima, odnosno državni službenik preuzima, da pre premeštaja, odnosno preuzimanja izvrši uvid u izveštaj o ocenjivanju, odnosno o vrednovanju njegove radne uspešnosti. Navedenim odredbama se obezbeđuje da samo zaposleni koji imaju potrebne kompetencije za rad na novim poslovima, mogu biti premešteni odnosno preuzeti na drugo odgovarajuće radno mesto u AP i JLS.

Stručno usavršavanje

Dopunom čl. 114a (trajni premeštaj na zahtev službenika), 122d (obavezni elementi stručnog usavršavanja) i 168. (donošenje novog Pravilnika i promena Pravilnika) Zakona vrši se **usklađivanje sa sistemom kompetencija koje se postepeno uvode u sve funkcije upravljanja ljudskim resursima.**

Lakše povrede dužnosti

Dopunom člana 137. Zakona vrši se usklađivanje sa predloženim odredbama kojima se reguliše obaveza službenika o obaveštavanju rukovodioca o dodatnom radu za koji nije potrebna saglasnost, tako što se **propisuje kao lakša povreda radne dužnosti u slučaju neobaveštavanja, odnosno neblagovremenog obaveštavanja rukovodioca.**

Poveravanje ovlašćenja Autonomnoj pokrajini Vojvodini

Izmenom člana 192. Zakona daje se **ovlašćenje Autonomnoj pokrajini Vojvodina da svojim aktom uredi sastav konkursne komisije, način provere kompetencija, odnosno način provere znanja, sposobnosti i veština za radna mesta nameštenika i kriterijume i merila za izbor na radna mesta u organima AP Vojvodina.**

Prelazne i završne odredbe

Prelaznim i završnim odredbama Predloga zakona propisano je:

- **rok za donošenje podzakonskih akata** potrebnih za sprovođenje ovog zakona (60 dana od dana stupanja na snagu zakona);
- da će se svi **postupci pokrenuti do početka primene ovog zakona okončati u skladu sa propisima prema kojima su i započeti;**
- da će se **interni, odnosno javni konkursi za popunjavanje radnih mesta, koji su pokrenuti do početka primene ovog zakona, okončati primenom propisa prema kojima su započeti;**
- da se uslov u pogledu pohađanja obuke iz člana 20. ovog zakona za ponovno postavljenje na položaj **ne odnosi na službenike koji su postavljeni na položaje pre početka primene ovog zakona;**
- određeno je **stupanje na snagu ovog zakona osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primena je od 1. januara 2024. godine.**

Ranko Jerković

Mogućnost preuzimanja nastavnika srpskog jezika na radno mesto nastavnika izbornog predmeta

- **Nastavnik srpskog jezika je zaposlen u dve škole na neodređeno vreme sa po 50% norme. Da li ovaj zaposleni, uz njegovu saglasnost, kao i saglasnost direktora i radne podgrupe, može biti preuzet iz jedne u drugu školu ali na radno mesto nastavnika izbornog predmeta, za koje imenovani ispunjava uslov?**

Odgovor:

Zasnivanje radnog odnosa u ustanovama obrazovanja i vaspitanja uređeno je *lex specialis*-om - Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021 - dalje: Zakon). S tim u vezi, u skladu sa članom 152. Zakona, prijem u radni odnos u ustanovi čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave vrši se na osnovu preuzimanja zaposlenog sa liste zaposlenih za čijim radom je u potpunosti ili delimično prestala potreba i zaposlenih koji su zasnovali radni odnos sa nepunim radnim vremenom - preuzimanje sa liste, kao i na osnovu preuzimanja ili konkursa ako se nije moglo izvršiti preuzimanje sa liste. Stavom 2. ovog člana Zakona propisano je da zaposleni koji je u radnom odnosu na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom može biti preuzet, iako nije stavljen na listu za preuzimanje, ukoliko na toj listi nema lica sa odgovarajućim obrazovanjem, uz saglasnost zaposlenog i direktora ustanove i radne podgrupe.

Odredbama člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika ("Sl. glasnik RS", br. 21/2015, 92/2020 i 123/2022 - dalje: PKU) propisano je da se preuzimanje zaposlenih može vršiti iz druge ustanove posle 25. avgusta. Zaposleni može biti preuzet iz drugih ustanova na neodređeno vreme najviše u procentu u kojem je zasnovao radni odnos.

Uputstvom Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, br. 611-00-01596/2022-03 od 19.08.2022. godine (dalje: Uputstvo) koje je dato za angažovanje zaposlenih u ustanovama obrazovanja i vaspitanja u školskoj 2022/2023. godini, navedeno je da ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja formira Posebnu radnu grupu za praćenje angažovanja zaposlenih u ustanovama obrazovanja i vaspitanja za svaku školsku upravu, radi operativnog postupanja, odnosno praćenja procesa radnog angažovanja zaposlenih na nivou ustanove u saradnji sa direktorima ustanova, a u skladu sa relevantnim propisima kojima je uređena oblast radnog angažovanja. Pored zadatka koji se odnosi na praćenje procesa radnog angažovanja zaposlenih u ustanovama obrazovanja i vaspitanja, zadatak radne podgrupe je i da koordinira rešavanje problema, odnosno usmerava angažovanje zaposlenih u prosveti davanjem odgovarajućih instrukcija i smernica u cilju "ukrupnjavanja normi" i maksimalnog angažovanja na jednom radnom mestu u skladu sa važećim propisima.

S tim u vezi, kada je u pitanju radno angažovanje zaposlenih u školskoj 2022/2023. godini, u Uputstvu se navodi da zaposleni koji želi da bude preuzet u drugu ustanovu, u skladu sa odredbama člana 6. PKU i odredbom člana 152. stav 2. Zakona, radnoj podgrupi dostavlja zahtev za preuzimanje u drugu ustanovu obrazovanja i vaspitanja u kojoj navodi razloge prelaska i potrebne podatke. Zahtev obavezno sadrži saglasnost direktora ustanove koja ga preuzima, a zatim i saglasnost direktora ustanove iz koje se preuzima. Radna podgrupa na prvom sastanku razmatra zahtev i odgovara podnosiocu.

Pored ovog, u Uputstvu se rukovodioci školskih uprava, članovi radnih podgrupa i direktori ustanova podsećaju da se odredba člana 6. PKU primenjuje samo u slučaju kada se iscrpe sve mogućnosti za preuzimanje zaposlenih prema odredbama člana 5. PKU, kao i da se, povodom pitanja koja se odnose na preuzimanje, a u vezi sa primenom odredaba čl. 5. i 6. PKU mogu pogledati odluke komisija za tumačenje odredaba PKU koje su donete do momenta donošenja ovog uputstva i koje se nalaze i na zvaničnoj internet strani Ministarstva prosvete.

Shodno navedenom, na sednici održanoj dana 28.9.2015. godine, Komisija za tumačenje odredaba PKU je donela odluku koja glasi: "Preuzimanje na osnovu člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora može se izvršiti ukoliko nije bilo moguće ostvariti preuzimanje po osnovu člana 5. Posebnog kolektivnog ugovora.

Preuzimanje zaposlenih sprovodi se na osnovu čl. 5. i 6. Posebnog kolektivnog ugovora. Po pravilu se vezuje za liste zaposlenih za čijim je radom u potpunosti ili delimično prestala potreba. Lice koje se ne nalazi na listi zaposlenih za čijim je radom prestala potreba nije moguće preuzeti po osnovu člana 5. Posebnog kolektivnog ugovora. Da bi zaposleni mogao biti preuzet na osnovu člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora neophodna je saglasnost volja svih strana u postupku preuzimanja."

Takođe, na sednici održanoj dana 17.12.2015. godine, Komisija za tumačenje odredaba PKU je donela sledeće odluke:

"Preuzimanje zaposlenih sprovodi se na osnovu čl. 5. i 6. Posebnog kolektivnog ugovora, po redosledu koji je utvrđen u članu 5. stav 3. Posebnog kolektivnog ugovora i po pravilu se vezuje za liste zaposlenih za čijim je radom u potpunosti ili delimično prestala potreba. Lice koje se ne nalazi na listi zaposlenih za čijim je radom prestala potreba nije moguće preuzeti po osnovu člana 5. Posebnog kolektivnog ugovora. Da bi zaposleni mogao biti preuzet na osnovu člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora neophodna je saglasnost volja svih strana u postupku preuzimanja. Preuzimanje na osnovu člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora može se izvršiti ukoliko nije bilo moguće ostvariti preuzimanje po osnovu člana 5. Posebnog kolektivnog ugovora."

"Članom 6. stav 2. Posebnog kolektivnog ugovora propisano je da zaposleni može biti preuzet iz drugih ustanova na neodređeno vreme najviše u procentu u kojem je zasnovao radni odnos. Nastavnik u radnom odnosu na neodređeno vreme sa punom normom časova može da bude preuzet iz jedne škole u drugu na radno mesto koje je upražnjeno i za koje ispunjava uslove, pod uslovom da je upražnjeno radno mesto prijavljeno nadležnoj školskoj upravi, da se na listi tehnoloških viškova ne nalaze lica koja bi mogla biti preuzeta na to radno mesto, kao i da postoji saglasnost ustanova između kojih se vrši preuzimanje i nastavnika koji se preuzima."

Imajući u vidu navedeno, nije zabranjen ovaj način radnog angažovanja zaposlenih, ali treba sačekati novu školsku godinu i, verovatno, i novo Uputstvo za školsku 2023/2024. godinu. No, i bez uputstva, primenom odredaba PKU, sada slede preuzimanja po članu 5. i tek kada se iscrpe sve mogućnosti za preuzimanje zaposlenih, može se pristupiti primeni člana 6. PKU, uz podneti zahtev zaposlenog sa dobijenim saglasnostima i preuzetim aktivnostima koje prethode rešavanju ovog zahteva.

Nataša Ćirić

Radno iskustvo kao kriterijum za utvrđivanje dužine godišnjeg odmora zaposlenog u školi

- Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika, u članu 14. stav 2. tačka 3), propisano je na koliko dana godišnjeg odmora zaposleni ima pravo po osnovu radnog iskustva. Da li u to radno iskustvo može da se računa i samostalno obavljanje delatnosti, poljoprivredna delatnost, privremeni i povremeni poslovi i slično, imajući u vidu da se ne koristi termin radni odnos već radno iskustvo?

☞ Odgovor:

Članom 14. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika ("Sl. glasnik RS", br. 21/2015, 92/2020 i 123/2022) propisani su kriterijumi za utvrđivanje dužine godišnjeg odmora zaposlenog. Stavom 2. tačka 3) propisano je da se zakonski minimum od 20 radnih dana uvećava po osnovu radnog iskustva i to:

- 1) od 5 do 10 godina rada - 2 radna dana,
- 2) od 10 do 20 godina rada - 3 radna dana,
- 3) od 20 do 30 godina rada - 4 radna dana,
- 4) preko 30 godina rada - 5 radnih dana.

Odredbama kolektivnog ugovora nije propisano šta se smatra radnim iskustvom ili godinama rada u smislu kriterijuma za utvrđivanje dužine godišnjeg odmora. Da su donosioci kolektivnog ugovora ovde imali u vidu vreme provedeno isključivo u radnom odnosu, onda bi tako bilo i propisano (kao što je propisano kod kriterijuma za utvrđivanje tehnoloških viškova). Stoga, naše je mišljenje da radno iskustvo treba tumačiti šire, odnosno da se pod radnim iskustvom, pored onog koje je stečeno u radnom odnosu, ima smatrati i radno iskustvo koje je stečeno i po osnovima radnog angažovanja i rada van radnog odnosa.

Ranko Jerković

Radnopravni status vršioca dužnosti direktora škole koji nije u radnom odnosu u školi

- Ministar je rešenjem konstatovao prestanak mandata direktoru osnovne škole na lični zahtev, i on se vraća na poslove nastavnika, na kojima mu miruje radni odnos. Na tim poslovima ga je menjao nastavnik koji je sada, rešenjem ministra, imenovan za vršioca dužnosti direktora škole na period od šest meseci ili do izbora direktora. Prestankom dužnosti direktora i njegovim povratkom na radno mesto nastavnika prestaje radni odnos nastavniku koji ga je menjao. Kakav je radnopravni status lica koje je imenovano za vršioca dužnosti direktora škole?

Odgovor:

U konkretnom slučaju za vršioca dužnosti direktora škole imenovan je zaposleni koji je bio u radnom odnosu na određeno vreme radi zamene drugog zaposlenog koji je bio imenovan za direktora iste škole. Kako je direktoru škole prestala dužnost na lični zahtev i vraća se na poslove koje je obavljao pre imenovanja, u skladu sa zakonom, to znači da radni odnos na određeno vreme, po sili zakona, prestaje zaposlenom koji je bio njegova zamena.

U ovom slučaju, smatramo da, akt ministra o imenovanju lica kome radni odnos prestaje za vršioca dužnosti direktora škole, ujedno predstavlja i pravni osnov da se sa ovim licem zaključi ugovor o radu na određeno vreme, do izbora direktora, a najduže šest meseci, u skladu sa članom 125. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021).

Ranko Jerković

Određivanje koeficijenta domaru/majstoru održavanja u predškolskoj ustanovi

- Koji koeficijent odrediti domaru/majstoru održavanja u predškolskoj ustanovi sa III stepenom stručne spreme?

Odgovor:

Uredbom o katalogu radnih mesta u javnim službama i drugim organizacijama u javnom sektoru ("Sl. glasnik RS", br. 81/2017, 6/2018 i 43/2018 - dalje: Uredba) u okviru poslova investicionog i tehničkog održavanja uređeno je i radno mesto domar/majstor održavanja.

Uredbom je propisan i opšti/tipičan opis poslova za ovo radno mesto, te s tim u vezi domar/majstor održavanja:

- obavlja preglede objekta, vrši kontrolu ispravnosti instalacija, protivpožarnih sistema, uređaja, opreme, aparata i sredstava prema planu održavanja;
- obavlja mehaničarske / električarske / vodoinstalaterske / bravarske / stolarske / limarske / molerske / automehaničarske i sl. poslove, poslove ložara, kao i druge radove održavanja i popravki;
- priprema objekte, opremu i instalacije za rad;
- obaveštava nadležne službe o uočenim nepravilnostima u objektu ili većim kvarovima na sistemima i instalacijama;
- pušta opremu ili postrojenja u operativni rad i zaustavlja na kraju operativnog rada ili u slučaju poremećaja ili kvara;
- prati parametre rada i podešava opremu i postrojenje;
- rukuje postrojenjima u kotlarnici;
- vodi evidenciju o kvarovima i izvršenim popravkama.

Za obavljanje navedenih poslova potrebno je srednje obrazovanje, a izuzetno osnovno obrazovanje i radno iskustvo na tim poslovima stečeno do dana stupanja na snagu Uredbe. Takođe, potreban je položen stručni ispit za rad sa sudovima pod pritiskom (za poslove rukovanja postrojenjem u kotlarnici).

Članom 2. tačka 6b) Uredbe o koeficijentima za obračun i isplatu plate zaposlenim u javnim službama ("Sl. glasnik RS", br. 44/2001, 15/2002 - dr. uredba*, 30/2002, 32/2002 - ispr., 69/2002, 78/2002, 61/2003, 121/2003, 130/2003, 67/2004, 120/2004, 5/2005, 26/2005, 81/2005, 105/2005, 109/2005, 27/2006, 32/2006, 58/2006, 82/2006, 106/2006, 10/2007, 40/2007, 60/2007, 91/2007, 106/2007, 7/2008, 9/2008, 24/2008, 26/2008, 31/2008, 44/2008, 54/2008, 108/2008, 113/2008, 79/2009, 25/2010, 91/2010, 20/2011, 65/2011, 100/2011, 11/2012, 124/2012, 8/2013, 4/2014, 58/2014, 113/2017 - dr. zakon i 95/2018 - dr. zakon, 86/2019 - dr. zakon, 157/2020 - dr. zakon, 19/2021, 48/2021 i 123/2021 - dr. zakon) za radnika na poslovima tehničkog i investicionog održavanja sa III stepenom stručne spreme u predškolskoj ustanovi, propisan je koeficijent 8,23.

Imajući u vidu navedeno, prema našem mišljenju, u konkretnom slučaju domaru/majstoru održavanja u predškolskoj ustanovi sa III stepenom stručne spreme pripada koeficijent 8,23.

Bojana Jakšić Kovačević

Nepostojanje obaveze upućivanja kandidata na proveru psiholoških sposobnosti prilikom prijema u radni odnos u školi bez sprovođenja javnog konkursa

- Da li osnovna škola kao poslodavac, prilikom angažovanja lica za prijem u radni odnos na određeno vreme (bez obaveze sprovođenja javnog konkursa) može da uputi lica prijavljena za konkretno radno mesto na procenu psihičkih sposobnosti pri nadležnoj Nacionalnoj službi za zapošljavanje, ili se navedena provera vrši samo pri prijemu u stalni radni odnos?

Odgovor:

Sa aspekta zakonske obaveze, odredbama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon, 6/2020 i 129/2021) propisana je obaveza upućivanja kandidata za prijem u radni odnos na procenu psihičkih sposobnosti kod NSZ, samo ukoliko se radi o prijemu u radni odnos za koji postoji obaveza sprovođenja javnog konkursa (prijem u radni odnos na neodređeno vreme i prijem u radni odnos na određeno vreme radi zamene odsutnog zaposlenog preko 60 dana i radi obavljanja poslova pedagoškog asistenta, odnosno andragoškog asistenta).

Odnosno, upućivanje na procenu psihičkih sposobnosti zakonom je propisano kao sastavni deo konkursne procedure, pa se shodno tome upućivanje na psihološku procenu vrši samo ukoliko, u skladu sa ZOSOV, postoji obaveza sprovođenja javnog konkursa za prijem u radni odnos.

U slučaju prijema u radni odnos na određeno vreme bez sprovođenja javnog konkursa, u skladu sa članom 155. stav 3. ZOSOV, ne primenjuju se pravila konkursne procedure, pa samim tim ni upućivanje na psihološku procenu kod NSZ.

Ovde još treba imati u vidu da se psihološkom procenom kandidata ne dokazuje ispunjenost uslova iz člana 139. stav 1. tačka 2) ZOSOV, odnosno posedovanje psihičke, fizičke i zdravstvene sposobnosti za rad sa decom i učenicima. Ovaj uslov dokazuje se lekarskim uverenjem medicine rada, a u skladu sa članom 139. ZOSOV dokaz iz stava 1. tačka 2) ovog člana pribavlja se pre zaključenja ugovora o radu. Što znači, bez obzira da li se radi o prijemu u radni odnos na osnovu javnog konkursa ili bez konkursa, pre zaključenja ugovora o radu lice je dužno da dostavi lekarsko uverenje medicine rada o tome da ima psihičku, fizičku i zdravstvenu sposobnost za rad sa decom i učenicima.

Ranko Jerković

(Ne)mogućnost istovremenog obavljanja funkcije sekretara skupštine opštine i člana nadzornog odbora zdravstvene ustanove

- Da li sekretar skupštine opštine može da obavlja funkciju člana nadzornog odbora doma zdravlja čiji je osnivač Republika Srbija?

Odgovor:

Prema odredbama člana 40. st. 1. i 2. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/2007, 83/2014 - dr. zakon, 101/2016 - dr. zakon, 47/2018 i 111/2021 - dr. zakon), skupština opštine ima sekretara koji se stara o obavljanju stručnih poslova u vezi sa sazivanjem i održavanjem sednica skupštine i njenih radnih tela i rukovodi administrativnim poslovima vezanim za njihov rad. Sekretar skupštine se postavlja, na predlog predsednika skupštine, na četiri godine i može biti ponovo postavljen.

Odredbom člana 74. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. glasnik RS", br. 25/2019 - dalje: ZZZ) propisano je da je dom zdravlja zdravstvena ustanova koja obavlja zdravstvenu delatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Odredbama člana 113. stav 4. ZZZ propisano je da direktora, zamenika direktora, predsednika i članove upravnog odbora i predsednika i članove nadzornog odbora zdravstvene ustanove, imenuje i razrešava osnivač. Stavom 5. navedenog člana ZZZ uređeno je da organe zdravstvenih ustanova iz stava 4. ovog člana, čiji je osnivač Republika Srbija (dalje: RS), imenuje i razrešava ministar, izuzev zdravstvenih ustanova na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite čiji je osnivač RS, koje imenuje i razrešava Vlada.

Prema članu 2. stav 1. tačka 3) Zakona o sprečavanju korupcije ("Sl. glasnik RS", br. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - autentično tumačenje, 94/2021 i 14/2022 - dalje: Zakon), javni funkcioner je svako izabrano, postavljeno ili imenovano lice u organu javne vlasti, osim lica koja su predstavnici privatnog kapitala u organu upravljanja privrednog društva koje je organ javne vlasti.

U smislu člana 2. Zakona, organ javne vlasti je organ RS, autonomne pokrajine (dalje: AP), jedinice lokalne samouprave (dalje: JLS) i gradske opštine, ustanova, javno preduzeće i drugo pravno lice čiji je osnivač ili član RS, AP, JLS ili gradska opština.

Prema Autentičnom tumačenju Narodne Skupštine Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 11/2021) od 11.2.2021. godine, odredba člana 2. stav 1. tačka 3) Zakona, odnosi se i primenjuje na lica koja su neposredno birana od strane građana i lica koje bira, postavlja ili imenuje Narodna skupština, predsednik Republike, Vrhovni kasacioni sud, Visoki savet sudstva, Državno veće tužilaca, Vlada, skupština AP, vlada AP i organi JLS.

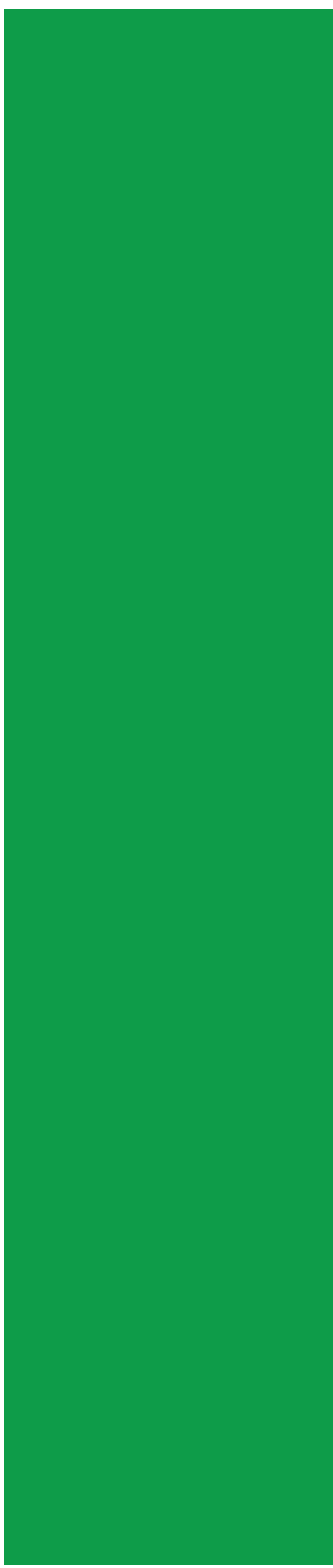
Iz navedenog sledi da sekretar skupštine opštine jeste javni funkcioner a da članovi nadzornog odbora doma zdravlja nisu javni funkcioneri jer ih imenuje ministar.

Odredbama člana 46. Zakona propisano je da javni funkcioner, čija javna funkcija zahteva rad sa punim radnim vremenom ili stalni rad, ne može da obavlja drugi posao ili delatnost. Izuzetno, javni funkcioner može da se bavi naučnoistraživačkim radom, nastavnim, kulturno-umetničkom, humanitarnom i sportskom delatnošću, bez saglasnosti Agencije za sprečavanje korupcije (dalje: Agencija), ako time ne ugrožava nepristrasno vršenje i ugled javne funkcije. Prihode od ovih poslova, odnosno delatnosti, javni funkcioner je dužan da prijavi Agenciji. Izuzev navedenih poslova, odnosno delatnosti, Agencija može, na zahtev javnog funkcionera, da dâ saglasnost za obavljanje i drugih poslova, odnosno delatnosti. Uz zahtev javni funkcioner dostavlja pozitivno mišljenje organa koji ga je izabrao, postavio ili imenovao na javnu funkciju. O potpunom i urednom zahtevu Agencija je dužna da odluči u roku od 15 dana od dana prijema zahteva. Ako utvrdi da se obavljanjem posla, odnosno delatnosti ugrožava nepristrasno vršenje ili ugled javne funkcije, odnosno da predstavlja sukob interesa, Agencija određuje rok u kojem je javni funkcioner dužan da prestane sa obavljanjem tog posla, odnosno delatnosti. U slučaju da Agencija ne odluči u roku od 15 dana, smatra se da je dala saglasnost za obavljanje drugog posla ili delatnosti.

Imajući u vidu navedeno, sekretar skupštine opštine je u konkretnom slučaju dužan da postupi u skladu sa odredbama člana 46. Zakona i obrati se Agenciji sa zahtevom da mu ista dâ saglasnost za obavljanje poslova člana nadzornog odbora doma zdravlja. •

Bojana Jakšić Kovačević

NACRTI I PREDLOZI ZAKONA

NACRT ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU KORUPCIJE

Javni funkcioner je svako izabrano, postavljeno ili imenovano lice u organu javne vlasti, osim lica koja su predstavnici privatnog kapitala u organu upravljanja privrednog društva koje je organ javne vlasti, kao i državni službenik na položaju, zamenik direktora Agencije za sprečavanje korupcije, šef kabineta predsednika Vlade, šef kabineta potpredsednika Vlade, savetnik predsednika Vlade, savetnik potpredsednika Vlade i posebni savetnik ministra

Ministarstvo pravde sprovodi javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju korupcije, u periodu do 22. avgusta 2023. godine.

Kako se navodi u Obrazloženju Nacrta zakona, razlozi za izmene i dopune **Zakona o sprečavanju korupcije („Sl. glasnik RS”, br. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - autentično tumačenje, 94/2021 i 14/2022)** sadržani su u preporukama Evaluacionog izveštaja za Republiku Srbiju povodom Petog kruga evaluacije Grupe država za borbu protiv korupcije (GREKO) antikorupcijskog tela Saveta Evrope, čiji je Republika Srbija član. Evaluacioni izveštaj usvojen je na plenarnom zasedanju u Strazburu, od 21. do 25. marta 2022. godine i prati usklađenost Republike Srbije sa antikorupcijskim standardima na temu Sprečavanje korupcije i unapređivanje integriteta u okviru organa centralne vlasti (na najvišim izvršnim funkcijama) i organa za sprovođenje zakona. U navedenim preporukama Evaluacionog izveštaja, između ostalog, izrečeni su konkretni predlozi za unapređenje Zakona, koje bi trebalo uvažiti kako bi se preporuke smatrale ispunjenim u celini.

Pored toga i Agencija za sprečavanje korupcije je ukazala na određene odredbe Zakona koje bi trebalo precizirati u cilju njegove bolje i pravilnije primene, pa su i iz tog razloga izvršene određene intervencije u tekstu Zakona.

Nacrtom zakona izmenjen je pojam javnog funkcionera tako što je propisano da je javni funkcioner svako izabrano, postavljeno ili imenovano lice u organu javne vlasti, osim lica koja su predstavnici privatnog kapitala u organu upravljanja privrednog društva koje je organ javne vlasti, kao i državni službenik na položaju, zamenik direktora Agencije za sprečavanje korupcije, šef kabineta predsednika Vlade, šef kabineta potpredsednika Vlade, savetnik predsednika Vlade, savetnik potpredsednika Vlade i posebni savetnik ministra.

Izmena člana 2. stav 1. tačka 3) Zakona izvršena je u skladu sa preporukom iz Evaluacionog izveštaja, gde se u delu Pravni okvir i etički principi/kodeks ponašanja, u stavu 43. preporučuje da Zakon o sprečavanju korupcije bude proširen tako da obuhvati sva lica na najvišim izvršnim funkcijama, uključujući šefove kabineta predsednika i potpredsednika Vlade, kao i specijalne i vladine savetnike. Pored toga, pojam „javni funkcioner” proširuje se i na direktora, člana nadzornog ili izvršnog odbora, kao i predstavnika Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i gradske opštine u skupštini društva u kojima Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalna samouprava i gradska opština ima svojstvo člana odnosno akcionara sa više od 50% osnovnog kapitala društva, kao i privrednog društva u kojem Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalna samouprava i gradska opština ima kontrolno vlasništvo po drugom osnovu.

Nacrtom zakona propisana je obaveza organa državne uprave kome je Agencija podnela inicijativu da u roku od 30 dana od dana prijema obavesti Agenciju o prihvatanju, odnosno o razlozima za neprihvatanje inicijative. Ova odredba preciznije uređuje postupanje organa državne uprave u vezi sa podnetom inicijativom Agencije. Takođe, u postupku dostavljanja nacrta zakona Agenciji, radi davanja mišljenja o proceni rizika od korupcije, propisuje se obaveza organa državne uprave da Agenciji dostavi izjašnjenje o mišljenju Agencije. Na ovaj način se omogućava da Agencija kroz izjašnjenje nadležnog organa državne uprave o razlozima za prihvatanje, odnosno neprihvatanje mišljenja, sveobuhvatnije sagleda materiju koja je bila predmet izrade mišljenja, u cilju praćenja mogućnosti koruptivnog ponašanja u određenoj oblasti.

Otklonjen je izuzetak po kome javni funkcioner može da nastavi postupanje u predmetu u kojem postoji sumnja u

sukob interesa. Ovom izmenom ispunjena je preporuka iz Evaulacionog izveštaja u delu Sukob interesa, da se od svih osoba na najvišim izvršnim funkcijama zahteva da otkriju ad hoc sukobe interesa, te da izuzetak po kome se onemogućavaju da to čine, u slučaju opasnosti od odlaganja u procesu donošenja odluka, otkloni iz Zakona.

Nacrtom zakona izmenjen je član 55. Zakona u cilju preciziranja ograničenja javnog funkcionera da po prestanku javne funkcije zasnjuje radni odnos, odnosno poslovnu saradnju sa pravnim licem, preduzetnikom ili međunarodnom organizacijom, imajući u vidu ne samo poslovni odnos između ovih lica, već i upravno-pravni odnos (na primer: učestvovanje u postupku izdavanja dozvole nekom pravnom licu). Jasnije propisanom odredbom izbegavaju se slučajevi koji postoje u praksi, a koji stvaraju nedoumice prilikom primene i tumačenja odredbe.

Izvršeno je usklađivanje u vezi sa obavezom obaveštavanja o primljenom poklonu, u pogledu rokova.

Nacrtom zakona izuzetno se dozvoljava mogućnost otkupa prigodnih ili protokolarnih poklona, čime bi se otklonila mogućnost zloupotreba u vezi sa raspolaganjem ovim predmetima.

Nacrtom zakona omogućava se vođenje detaljne evidencije o poklonima, s obzirom na obavezu Agencije da utvrđuje da li je poklon uticao na nepristrasnost javnog funkcionera. Izmenom člana 63. Zakona, u postojeću evidenciju uključeni su i podaci o poklonodavcu, čime se omogućava praćenje porekla poklona i eventualnog uticaja na postupanje javnog funkcionera, u cilju otklanjanja mogućnosti za bilo kakvu zloupotrebu.

Izostavljena je adresa poklonodavca - fizičkog lica kao javnog podatka iz evidencije poklona, iz razloga što je to podatak o ličnosti i ne treba da bude javno dostupan, u smislu **Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. glasnik RS”, br. 87/2018)**.

Nacrtom zakona precizira se odredba prema kojoj javni funkcioner koji je po prestanku javne funkcije odmah ponovo izabran, imenovan ili postavljen, ne podnosi ponovo Izveštaj, ako nema promene podataka iz prethodnog Izveštaja. U pogledu izuzetka od ovog pravila, odredba je precizirana tako da bude jasno da se obaveštenje umesto izveštaja može dostaviti samo prilikom reizbora na istu javnu funkciju, pod uslovom da nije bilo promena u imovini i prihodima. •

Izvor: Iz Obrazloženja Nacrta zakona, 16.08.2023.

JAVNA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O RADNOJ PRAKSI

Rasprava će trajati do 18. septembra 2023. godine

Na predlog Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Odbor za privredu i finansije doneo je zaključak o sprovođenju javne rasprave o Nacrtu zakona o radnoj praksi (dalje: Nacrt zakona).

Nacrt zakona sačinila je Radna grupa u koju su imenovani predstavnici: Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstva finansija, Ministarstva prosvete, Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Kancelarije za dualno obrazovanje NOKS, Ministarstva turizma i omladine, Nacionalne službe za zapošljavanje, Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja, Unije poslodavaca Srbije, Saveza samostalnih sindikata Srbije, Ujedinjenih granskih sindikata „Nezavisnost“, Konfederacije slobodnih sindikata, Privredne komore Srbije, NALED-a, Beogradske otvorene škole, Krovne organizacije mladih Srbije i eksperti na programu „Znanjem do posla-E2E“.

Javna rasprava o Nacrtu zakona sprovodi se u periodu do 18.09.2023. godine za predstavnike državnih organa, javnih službi, privredne subjekte, sindikate, udruženja poslodavaca, privredne komore, stručnu javnost, predstavnike nevladinog sektora i druge zainteresovane učesnike.

Učesnici javne rasprave pozivaju se da u toku perioda trajanja javne rasprave dostavljaju predloge, sugestije, inicijative i komentare na imejl adresu: javna.rasprava@minrzs.gov.rs, pisanim putem na adresu: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, ul. Nemanjina 22-26, 11000 Beograd, sa naznakom: „Za javnu raspravu o Nacrtu zakona o radnoj praksi“, zaključno sa 18.09.2023. godine, kao i putem portala eKonsultacije.

Nakon završetka javne rasprave Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja će analizirati sve sugestije učesnika u javnoj raspravi i sačiniti izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji će objaviti na svojoj internet stranici i portalu e-konsultacije najkasnije u roku od 15 dana od dana okončanja javne rasprave.

Izvor: Vebsajt Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, 17.08.2023.

Naslov: Redakcija

NACRT ZAKONA O INFORMACIONOJ BEZBEDNOSTI

U Beogradu održan okrugli sto u okviru javne rasprave o Nacrtu zakona

U petak, 18. avgusta, s početkom u 10 časova, u Svečanoj sali Gradske opštine Stari grad u Beogradu Ministarstvo informisanja i telekomunikacija Vlade Republike Srbije je održalo tzv. okrugli sto u okviru javne rasprave o Nacrt zakona o informacionoj bezbednosti u Beogradu.

Novine u oblasti informacione bezbednosti je predstavio Milan Vojvodić, ispred nadležnog ministarstva, a učesnici (njih oko 80) su mogli da saznaju da je Ministarstvo radilo na izmeni postojećeg zakona, ali da se zbog velikog broja članova koji se menjaju, kao adekvatno rešenje pokazalo usvajanje novog zakona. Usvajanjem novog zakona se postiže, pre svega, usaglašavanje sa EU zakonodavstvom u pogledu novousvojenih direktiva: NIS2 i Cybersecurity Act, kao i u pogledu primene inoviranog standarda ISO 27000. Dalje, novi Zakon predviđa osnivanje Kancelarije za informacionu bezbednost, ali saznajemo da osnivanje Kancelarije neće biti u kratkom roku, te da će dosadašnji organi (Nacionalni CERT i RATEL)

nastaviti sa vršenjem svojih nadležnosti. Kancelarija donosi metodologiju na osnovu kojeg će se izrađivati akti o proceni rizika. Naime, **novina je i da će svaki operator IKT sistema od posebnog značaja imati obavezu donošenja akta o proceni rizika, kao i akta o bezbednosti IKT sistema. Novinu predstavlja i nova klasifikacija operatora od posebnog značaja, a u skladu sa tim propisane su i drugačije obaveze u zavisnosti od grupe kojoj jedan operator pripada, te će nakon početka primene zakona operatori biti razvrstani ili kao prioritetni ili kao važni.** Međutim, i nakon početka primene novog zakona primenjivaće se ranije doneti podzakonski akti, sve do donošenja novih čije donošenje bi trebalo da usledi nakon usvajanja zakona. Najavljuje se usvajanje novog zakona do kraja ove godine.

Izvor: Redakcija Paragraf Lex, 21.08.2023.

U PRIPREMI NACRT ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD IZLOŽENOSTI DUVANSKOM DIMU

Predviđena potpuna zabrana pušenja u zatvorenom prostoru

Zakon kojim se zabranjuje pušenje u kafićima, restoranima i zatvorenim objektima **trebalo bi da bude usvojen sledeće godine, kaže ministarka zdravlja**. I ta najava, kao i slične tokom prethodne decenije, pokrenula je polemiku - može li takva odluka da utiče na smanjenje broja obolelih od različitih plućnih bolesti, hoće li smanjiti posećenost i profite ugostiteljskih objekata. Dr Biljana Kilibarda iz Instituta za javno zdravlje „Batut” kaže da je važna apsolutna zabrana pušenja u zatvorenim objektima. Boško Bubanja iz udruženja Invent industrija smatra da je važno edukovati stanovništvo i da je pad prometa u nekom periodu neminovan.

Dr Biljana Kilibarda je rekla da „Batut” već dugi niz godina prati stavove stanovništva i da takav zakon ima podršku još od 2010. sa malim usponima i padovima.

„Što se tiče štetnih efekata, možda najbolje to odlikava brojka koja je već poznata da osam miliona u svetu prevremeno umre od posledica pušenja. A od tih osam miliona, milion su ljudi koji su samo bili izloženi duvanskom dimu i koji nisu pušili. U Srbiji te brojke su negde iznad 15.000. Minimalna procena je 15.000 prevremeno umrlih. Da su te brojke zaista zabrinjavajuće, svedočimo i tome da veliki broj stanovnika to ignoriše pre svega zbog tog nerealnog optimizma koji postoji”, kaže dr Kilibarda.

Nepušač, a ujedno i pušač, dodaje, van svoje cigarete udiše iste štetne supstance koje udiše i sam pušač.

„Efekti su od trenutnih do dugoročnih. Samo je odnos izloženosti doze i vremena od kada će da se ispolje posledice različit. I ne mora da bude, zato što recimo kod bolesti srca i krvnih sudova efekti su mnogo brži, dok za pojedine maligne bolesti je potrebno duže vremena i duže izloženost da se razviju. Recimo, neki najjednostavniji efekat je da ugljen monoksid koji se udiše praktično deluje kao nasilnik i otima kiseonik i samim tim gorivo za sve ćelije našeg tela. I naravno to opet otvara i veliko pitanje, ne samo posetioca već i bezbednost na radnom mestu i etičke principe”, ističe dr Kilibarda.

Navodi da su oni koji rade u ugostiteljskim, ali i u drugim objektima koji će biti obuhvaćeni zakonom izloženi onoliko koliko ima dima u ugostiteljskim objektima i zaista više se u svetu retko priča uopšte o štetnim posledicama.

„To je na neki način prevaziđeno da tako kažem jer i sami znamo da u velikom broju zemalja u svetu retko ćete videti takvu količinu dima. Ljudi pričaju o ljudskim pravima, o pravima deteta, o pravima zaposlenih, o pravima osoba da borave na javnim mestima koje su bez duvanskog dima”, navodi dr Kilibarda.

Boško Bubanja kaže da je njihova procena, i što su podaci iz bliskog i šireg susedstva da u prvih tri do šest meseci pad prometa ide od 60 do 80 procenata.

„Nakon korone i problema gde se ugostiteljstvo, generalno ta cela industrija susrela sa zabranom rada od dve godine skoro, ovaj takav jedan udarac bi doveo do toga da gomila onih nekih koji rade možda na ivici rentabilnosti ili slično ne bi preživela taj prvi period i taj prvi udar dok se ljudi ne naviknu. Potrebno je prilagođavanje i edukacija zapravo stanovništva. Mislim da koliko god da se dugo priča o donošenju tog zakona, od momenta samog donošenja treba da postoji neki period kada će krenuti da se primenjuje i da se u tom periodu edukuje stanovništvo”, navodi Bubanja.

Smatra da je ekstremna podeljenost između pušača i nepušača i da i jedni i drugi baš ekstremno štite svoja prava.

„Postoji gomila zatvorenih ugostiteljskih objekata, javni prevoz, pa i zdravstvene ustanove, gomila firmi i aerodroma, i autobuskih stanica, i benzinskih pumpi gde ćete uvek naći i videti neku pikslu i dalje tamo. Kafana je ipak izbor pojedinca i mesto gde ljudi odlaze po neki ventil. Mislim da su objekti gde bi poslednje trebalo tako nešto zabraniti, a da će se zabraniti, to je neminovno. Mi kada odlazimo u inostranstvo, naviknuti smo na nepušenje u zatvorenim objektima, u restoranima. Stranci kada dolaze kod nas, masa njih izađe napolje da zapali cigaru. Bez obzira što je unutra dozvoljeno, ali imaju i oni koji dolaze kod nas iz tog razloga što mogu da se opuste i uz dim”, navodi Bubanja.

Ima lokala koje imaju i pušački i nepušački deo.

Bubanja navodi da deo koji je za nepušače, ima između 25 i 30 odsto manju posećenost nego deo za pušače.

Dr Kilibarda navodi da rešenje koje je dozvolilo podelu na pušački i nepušački deo nije efikasno i moguće, pre svega jer se preliva na sve segmente društva u vezi sa pušenjem, jer stvara situaciju društvene prihvatljivosti pušenja i samim tim se negativno odražava i na pušenje u domaćinstvima i na drugim mestima gde je to već regulisano.

„Tako da takođe bih se osvrnula na to da stranci dolaze da puše u Srbiju. Zaista ne želim da danas u 2023. godini to promovišemo kao nešto što je dobro jer mislim da ova zemlja ima da ponudi mnogo lepše stvari nego taj mamac da se puši u ugostiteljskim objektima”, ističe dr Kilibarda.

Bubanja je upitao šta kada postoji događaj od 500 ljudi, svadba ili neka proslava druga, i mladoženjin otac ili mladin stric zapali cigaru.

„Prekidate svadbu, izbacujete ih napolje itd. Znači to ne može tek tako da se uradi. Taj gost mora da dođe na taj skup, da ima svest o tome da tu ne sme da radi jer će možda postojati neke posledice. To je ta neka edukacija i informisanje

stanovništva da postoji apsolutna zabrana pušenja i onaj period koji kaže tri do šest meseci, možda kada bi inspekcije koje će to kontrolisati imale neku savetodavnu, preventivnu ulogu, kada se ne bi izricale neke velike kazne. Te kazne treba da budu adekvatne. Mi nismo najbogatija zemlja da bismo imali najveću kaznu i nije isto kada imate diskoteku ili neki splav ili neki objekat koji napravi promet od tri, četiri, pet miliona za jedno veče i kada imate neku kafanicu u nekom manjem gradu, koji napravi pazar dnevno deset hiljada dinara, možda”, kaže Bubanja.

Dr Kilibarda navodi da je važna apsolutna zabrana u svim zatvorenim javnim prostorima jer to kreira društvene norme.

Kompanija Paragraf Lex ne preuzima odgovornost za tačnost i istinitost informacija prenetih iz spoljnih sadržaja odnosno drugih izvora, kao i za štetu koja eventualno iz toga, proistekne. Sve informacije objavljene u sekciji „Vesti” su namenjene u svrhu opšteg informisanja.

Izvor: Vebsajt RTS, 13.08.2023.

Naslov: Redakcija

VEBINAR

AKTUELNOSTI U POSLOVANJU I OBAVEZE PREDŠKOLSKIH USTANOVA I OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA NA POČETKU RADNE/ ŠKOLSKE 2023/2024. GODINE I ODGOVORI NA AKTUELNA PITANJA IZ PRAKSE

- Planiranje i organizacija rada ustanova na početku radne/školske 2023/2024. godine
- Zapošljavanje, preuzimanje zaposlenih, ostvarivanje prava po osnovu radnog odnosa
- Stručno uputstvo za postupanje prilikom angažovanja zaposlenih u ustanovama obrazovanja i vaspitanja u školskoj 2023/2024. godini
- Specifičnosti postupaka (javnih) nabavki u ustanovama obrazovanja i vaspitanja

**Datum održavanja webinara:
7. septembar 2023. godine**

 ClickMeeting

PRIJAVE I DETALJNIJE INFORMACIJE NA: www.paragraf.rs

17-20.

SEPTEMBAR 2023.

VIŠEDNEVNO SAVETOVANJE ZA PRAVNIKE I EKONOMISTE VRNJAČKA BANJA

TEMA:

**Novine i primena opštih i finansijskih
propisa u javnom i u privatnom sektoru**

Hotel Zepter

Ostvarite povlašćenu cenu*

*Uplatom kotizacije do 1. septembra 2023. godine

Predavači su eminentni stručnjaci, predstavnici
ministarstava i ostalih relevantnih institucija

Kvalitetan smeštaj i veliki izbor sadržaja
za rekreaciju, odmor i animaciju.

Prijavite se na: **paragraf.rs/vrnjackabanja**

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

ISSN 2683-6165

9 772683 616007 >

Broj izašao iz štampe
28.8.2023.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотеке Матице српске, Нови Сад
34(497.11)

PRAVO u javnom sektoru : časopis za budžetsko
pravo / glavni i odgovorni urednik Jasmina Vratonjić, -
2020, br. 238/239 (jun)- - Novi Sad : Paragraf Lex,
2020- (Nova Pazova : Beograf). - 28 cm
Dva puta mesečno. - Je nastavak: Pravnik u javnom
sektoru = ISSN 2466-3956
ISSN 2683-6165 = Pravo u javnom sektoru
COBISS.SR-ID 16049417